

# VERKARO

DE

V. N. DEVJATNIN

(RUSA ESPERANTISTO)

---

LIBRO UNUA

---



PARIS

LIBRAIRIE HACHETTE ET Cie

79, BOULEVARD SAINT-GERMAIN, 79

—  
1906

Tous droits réservés.



## ANTAŬPAROLO DE AŬTORO

---

En unu feliĉa Maja tago de 1892<sup>a</sup> jaro mi iris sur « Granda » strato de Vilno kaj tute ĉakaze ekvidis en fenestro de unu librovendejo tre modestan malgrandan libreton sub titolo « lernolibro de lingvo internacia « Esperanto ». Ankoraŭ pli frue mi sciis pri ekzistado de lingvo internacia (?) « Volapük », kiu estis senfine malfacila por ellernado, — tial mi estis interesigita je nova provo de artefarita lingvo internacia, kaj aĉetis tiun-ĉi libreton, kiu kostis nur 10 kop. — Libreto estis skribita ruse, ĉar aŭtoro definis ĝin escepte por rusoj. Traleginte tre atente malgrandetan lernolibron, mi estis tute frapita per simpleco kaj komprenebleco de ĝia enhavo, kaj tuj mem komencis ellernadi novan lingvon internacian. Post kelkaj tagoj mi jam sufiĉe bone konatiĝis kun « Esperanto », tiom bone, ke mi jam povis skribi al ĝia genia aŭtoro leteron, kiun li baldaŭ respondis, kaj inter ni de tiu tempo komenciĝis tre viva korespondado. Poste S<sup>ro</sup> Zamenhof elsendis al mi plenan vortaron ruse-esperantan, « Duan libron », gazeton « Esperantisto » (ĝi eliradis en Nurenbergo) kaj ankoraŭ kelkajn libretojn esperantajn. (Literaturo esperanta tiam estis ankoraŭ tre malriĉa!) Ankoraŭ post kelka tempo mi estis enskribita en nombron de esperantistoj (en « adresaro » de D<sup>ro</sup> Zamenhof), kaj de



tiam mi komencis tre fervore laboradi pro nia karega lingvo. Tiun-ĉi laboradon multe helpis mia konatigo — proksimume en tiu sama tempo — kun kelkaj esperantistoj, kiuj loĝis tiam en Vilno; unuaj samideanoj, kiujn mi ekkonis, estis sinjoroj Lojko, Nauman kaj Zambrjickij, kiuj konatigis kun Esperanto iom pli frue, ol mi. (S<sup>ro</sup> Lojko estis iam varmega Volapükisto kaj eĉ havis de ĝia aŭtoro ian diplomon, por kiu li pagis, ŝajnas al mi, 15. rublojn!). Kune kun tiuj-ĉi miaj unuaj amikoj — esperantistoj ni laboradis pro utilo de nia sankta afero sufiĉe fruktoporte kaj varbis kelkajn novajn adeptojn de Esperanto. Dank'al senĉesa influo de tiuj — ĉi miaj amikoj, mi estis en tiu tempo plej laborema kaj, krom propagando de Esperanto, mi komencis mian verkadon: plej frue mi tradukadis rakontojn de grafo Tolstoj (unuaj estis: « Per kio homoj estas vivaj » kaj « Du maljunuloj »), poste mi provis poezion, kaj en Junio de 1892<sup>a</sup> jaro tradukis unuan versaĵan — « Anĝelo » (el Lermontov), kiu estis presita en n<sup>o</sup> 9<sup>a</sup> de « Esperantisto » por 1892 j.; tio-ĉi estis mia unua provo, kiu, afable akceptita de nia estimata majstro, estis komenco de tula mia postea verkado.

Proksimume en tiu sama tempo mi konatigis per korespondado kun S<sup>ro</sup> Grabovskij, kun fraŭlino Manjkovskaja (ĉu ŝi memoras ankoraŭ tiun someron, kiam ŝi gastadis ĉe mi en Gedrojci?), kun D<sup>ro</sup> Ostrovskij, kun S<sup>ro</sup> L. de Beaufront, L. Lemaire kaj kun multaj aliaj geesperantistoj rusaj kaj alilandaj (el tiuj-ĉi lastaj mi aparte longe korespondadis kun S<sup>ro</sup> Riĉard Geoghegan el « Ist Zound



de nord-amerikaj unuigitaj ŝtatoj », kiu eĉ ellernadis lingvon rusan). Ciuj tiuj-ĉi amikoj miaj ankaŭ bone min influis, — kaj mi tradukadis kaj verkadis senhalte : unu post alia aperis miaj originalaj kaj tradukitaj verkoj : « Ludilo de Sorto », « Nevola mortiginto », « Démono », « Boris Godunow », « Arturo », « Edziĝo » kaj multe da diversaj malgrandaj versaĵoj...

Sed post granda bruado ĉiam venas silento, — tiel same fariĝis ankaŭ kun mi : ĉiuj miaj amikoj forveturis el Vilno en diversajn lokojn de nia Grandega Rusujo, mi mem, laŭ volo de sorto, estis transmetita ian sovaĝan vilaĝon, kie preskaŭ tute forestis eĉ ia similaĵo je civilizita homaro, kaj mi restis tute sola; mia familio pligrandiĝis, miaj infanoj jam bezonis edukadon, kaj mi devis pli multe pensi pri miaj devoj familiaj kaj servaj, ol pri Esperanto, — tial mi preskaŭ tute forlasis mian laboradon sur kampo de nia kara afero, aliaj interesoj de vivo min okupis, iom post iom mi komencis tute nerimarkeble forgesadi eĉ pri ekzistado mem de lingvo Esperanto, kaj, fine, mi preskaŭ tute ekdormis...

El tiuj-ĉi teruraj brakoj de bruta dormado min elŝiris mia malnova amiko-esperantisto D<sup>ro</sup> A. G. Naŭman : per sia laŭta, kuraĝa kaj bonfavora voĉo li vekigis min kaj igis ree laboradi!... Tielan efektive amikan agon oni neniam forgesas!... Kaj jen mi vekigis, renaskigis por Esperanto, — kaj nun mi volas ree labori, ree batali kaj aŭ venki aŭ morti kun batalilo en manoj, por ke oni min pardonu por mia kontraŭvola perfido je nia sankta afero!...

Por komenco mi decidis eldoni unuan libron de



mia plena verkaro, en kiu mi lokigas preskaŭ trionon da tio, kion mi skribis esperante en daŭro de lastaj 13 jaroj.

Eldonon de mia plena verkaro afable prenis sur sin estimata Pariza firmo « Hachette et Cie », kiun mi korege dankas por tio-ĉi, ĉar alie, dank'al multaj malfacilaj cirkonstancoj, mondo esperantista neniam ekvidus miajn verkojn.

Post kelka tempo, se nur nenio min malhelpos, mi inteneas eldoni duan libron, en kiu multaj el miaj malnovaj amikoj inter aliaj trovos kelkajn konatajn por ili verkojn.

Kun komprenebla sento de timemo mi prezentas nun al juĝo de tutmonda esperantistaro unuan libron de mia plena verkaro : ĝi ja estas unua provo en tiu-ĉi direkto, ĝis nun en nia ankoraŭ juna literaturo esperanta forestis tielaj kolektoj, — kaj mi deziras el tuta mia koro, ke tiu-ĉi mia laboro estu feliĉa komenco (*nur komenco!*), ke aliaj geesperantistoj sekvu min kaj en plej mallonga tempo riĉigu nian junan literaturon, por ke ni ĉiuj povu diri, ke nia kara Esperanto havas propran literaturon eĉ pli grandan, ol ia nacia lingvo... Donu, Dio, ke tiu-ĉi deziro plej baldaŭ efektiviĝu!

Oni min kritiku, oni min insultu, aŭ laŭdu, — por mi persone ĝi estas tute egala : komenco estas farita, kaj mi el tuta mia animo invitas ĉiujn geesperantistojn sekvi mian ekzemplon! Ni laboru kaj esperu! Vivu nia karega Esperanto kaj ĝia genia kreinto!...



# VERKARO

---

## VERSAĴOJ

---

### 1. ESPERO

(EL ŜILLER.)

Tre multe homar' kun espero en koro  
Pri vivo estonta revadas,  
Kaj ĉiam al celo feliĉa kaj ora  
Aliri ĝi baldaŭ voladas.  
Jen mondo ekvelkas, jen ree disfloras, —  
Sed homo esperon senĉese odoras.

Espero kun ni senaparte vivadas :  
Ĝi knabon dorlotas, junulon  
Per sorĉa radio ĝi gaje logadas,  
Konsolas ĉe tomb' maljunulon :  
Li, trolacigita per vojo de tero,  
Foriras en tombon kun dolĉa espero.

Ho, ne! ĝi ne estas elpenso malvera,  
Per revoj malsaĝaj naskita!  
Ni scias, ni sentas kun kredo sincera,  
Ke estos esper' plenumita.



Kaj tiu-ĉi sento ĉu estas kapabla  
Nin trompi en nia revaĵo agrabla?

---

## 2. KVAR JARTEMPOJ

I. Bidetas gajege kaj hele naturo :

Ĝin vestas smeralda verdaĵo,  
Ĉirkaŭe vidiĝas de vivo plezuro  
Kaj ĝojo en ĉiu kreskaĵo.

Kaj suno favore, amike etendas  
Al ĉio brilantan radion,  
Al ĉio feliĉon, konsolon ĝi sendas,  
Vivigas, varmigas ĝi ĉion.

II. Naturo jam estas en luksa disfloro,

Je vivo matura pleniĝas,  
Kaj suno simila je globo de oro  
En blua ĉielo ruliĝas.

Sed ĝi tro varmege bruligas aeron :  
Arbaroj jam pluvon avidas,  
Kaj herbo flaviĝas kaj falas sur teron,  
De suno sin kaŝi rapidas...

III. Ĉesiĝis jam tute varmego somera,

Naturo malgaje forfloras, —  
Kaj ofte en sia malĝojo sincera  
Per pluvo senhalta ĝi ploras!

Nur vento ribela, trapike fajfante,  
Ŝancelas foliojn kun bruo,  
Kaj ilin forpelas, de arboj ŝirante...  
Ĉagreno, sopiro, enuo!...



IV. Blankiĝas naturo, en neĝo vestita,  
Kaj kiel arĝento ĝi brilas;  
Per prujno lanuga kaj griza kovrita,  
Ĝi je maljunulo similas.  
Sed morto severa vidiĝas en ĉio, —  
Ĝin forta eĉ frost' ne forigas...  
Malvarmo, silento... Kaj suna radio  
Nur lumas, sed jam ne vivigas!...

---

### 3. ŜI ESTAS GAJA

Ŝi estas ankoraŭ malgranda infano,  
Ŝin ĉiuj dorlotas kaj amas;  
En ŝia vizaĝo, floranta per sano  
Gajeco senzorga nur flamas.

Jen jaroj forpasas. Ŝi lukse disfloras,  
Ŝin sorto renkontas afable;  
Ŝi estas tre gaja, neniam ŝi ploras,  
Kaj vivon pasigas agrable.

Rigardu : jen rajdas en cirka areno  
Konata al vi belulino, —  
Ŝi saltas, ŝi dancas sen deva konveno,  
Ĉar estas ŝi gaja fraŭlino!

Kaj ĉiuj laŭtege kriante ŝin laŭdas,  
Je ŝia talio admiras,  
Ŝin multe elvokas, senfine aplaŭdas,  
Al ŝi ornamejon eniras...

Jen domo gajega. En ĝia salono  
Belegaj virinoj promenas...,  
En tiun-ĉi domon pro vino kaj mono  
Tre multaj fraŭlinoj alvenas...



Jen vidu : ekfalias sur molan kanapon,  
En brakoj de iu sinjoro,  
Belega fraŭlino... Jen levis ŝi kapon  
Kaj ridas en bona humoro....

Ĉu vi ŝin ekkonis? Tre gaja fraulinò!...  
Pasio ŝin kisas sinjoro,  
Karesas kaj donas pokalon da vino, —  
Ŝi trinkas kaj... ridas el koro!...

Post tio forflugas apenaŭ nur jaro,  
Kaj ŝin mi denove ekvidis, —  
Sed kie? Sur kota drinkeja ŝtuparo  
Ĝi staris malsobra kaj ridis....

Foriĝis jam ŝia beleco vizaĝa,  
Nenio antaŭa jam restis...  
Ŝi min ekrigardis kun vido malsaĝa  
Kaj kvazaŭ kontenta ŝi estis.

« Vi eble per brando regali min volas? »  
Demandis ŝi min arogante :  
« Ĉar vidu... hodiaŭ... mi... iom petolas!... »  
Kaj ŝi ŝanceliĝis ridante...

Kaj ĉiam ridanta, kaj ĉiam kontenta,  
Vivanta pro mono kaj vino,  
Senzorga, senhonta, sensaĝa, sensenta, —  
Jen vivo de gaja virino!...

---

#### 4. MALLIBERULO

Ne besto sovaĝa, fermita en kaĝo,  
De ĉeno fortika sin ŝiras,  
Ne gaja birdeto, kaptita per reto,  
Pri freŝa aero sopiras, —



De ĉeno sin ŝiras, senfine sopiras  
Junulo tre bela, tre brava!...  
Predikis li veron, justecon, liberon,  
Kaj pensis, ke estas li prava....

Revanto ne vidis, ke ĉiuj nur ridis  
Je lia parolo sovaĝa :  
Sin amo inspiris, sed ĉiuj rediris,  
Ke estas li homo malsaĝa!...

Li multe suferis, li multe esperis,  
Li kredis, ke venos libero, —  
Kaj ree kun flamo predikis pri amo,  
Pri paco tutmonda, pri vero....

Ho, kia eraro! Neniam homaro  
Resonos al voko predika :  
Homaro — prudenta, kaj estas sensenta  
Al voko malforta amika!

Sed li ne silentis : li pensis, li sentis,  
Ke homoj lin fine komprenos,  
Ke liaj amikoj al liaj predikoj  
De ĉie kun ĝojo alvenos....

Kaj jen rezultato : li en kazemato  
En ŝarĝaj katenoj nun sidas,  
De ĉeno sin ŝiras, senfine sopiras,  
Kaj vane liberon avidas. —

---

## 5. PRINTEMPO

Printempo venas! Vivon donas  
Al ĉio belulina veno :  
Varmega suno jam proponas  
Radiojn siajn, kaj mateno



Vizaĝon belan kun rideto  
Al ĉiuj montras; jam de montoj  
Kun bruo fluas rivereto,  
Kaj detruataj estas pontoj....

Denove ĉio reviviĝas,  
Kantadas venon de printempo....  
Por mi nur daŭras, ne finiĝas  
Malbona, malvarmega tempo!  
Por mi forestas suna lumo,  
Kaj de printempo bela veno  
Nenion donas... Nur mallumo,  
Mallumo sola kaj ĉagreno!...

---

## 6. AL LABORISTO

(EL FOSS.)

Ho, frato! Dum vi laboradi  
Ankoraŭ povas sen ripozo,  
Ne volu manon etendadi  
Al bonaj homoj pro almozo.  
Sed kiam de kruela sorto,  
Ho, mia mizerega frato,  
Foriĝas tuta via forto, —  
Vi vin mortigu per malsato.

---

## 7. INFANO DE ZORGO

(EL GERDER.)

Finiĝis varmega jam tago,  
Kaj nokto agrabla fariĝis,



Sub ombra cipreso, ĉe lago  
Diino de Zorgo sidiĝis.

El ruĝa argilo Diino  
Malgaje figuron skulptadis, —  
Kaj luno, de nokto reĝino,  
De blua ĉiel' rigardadis.

Jen Zeŭso al bela Diino  
Parolis kun dia favoro :  
« Rakontu, malgaja knabino,  
Pri via doloro en koro?

« Ho, Zeŭso, Diino rediras :  
Alportu al mi vi plezuron!  
De vi mi nur solan deziras :  
Vivigu vi mian figuron! »

— Volonte! Mi vin kontentigos :  
Viviĝas figuro jam via!...  
Sed tamen de nun mi devigos,  
Ke estu eterne ĝi mia! —

« Ho, ne! Al li Zorgo parolas :  
Figuron mi longe skulptadis,  
Al vi mi ĝin cedi ne volas,  
Ĉar ĝin mi por mi preparadis!

Por mi ĝin restigu! « korege  
Ŝi Zeŭson potencan admonis.  
— Ho, ne! mi ĝin amas varmege,  
Al ĝi ĉar animon mi donis! —

« Pro kio disputon vi tenas? »  
Subite la Ter' al li diras :  
Al mi ĝi sen dub'apartenas,  
Ĉar tera en teron foriras! »



Kaj dioj disputis senfine,  
Ĉar cedi neniu deziris  
Figuron argilan, — sed fine  
Al Kron' ili ĉiuj ekiris.

« Ĉar unu al dua ne volis  
Figuron vi tiun-ĉi cedi, — »  
Grishara Saturn' elparolis :  
« Vi kune ĝin povas posedi. »

« Aŭskultu-do, dioj : nur kiam  
Ĝi mortos, anim' aportenos  
Al Zeŭso potenca, — kaj tiam  
Jam Ter' ĝian korpon alprenos.

Kaj vi, ho, de Zorgo Diino,  
Ĝin povas posedi ĝis morto!... »  
Mi pensas, ke tia difino  
Similas al homa la sorto?...

---

## 8. DEKTRIA NUMERO

Li estas krimulo!... Mallevis li kapon,  
Pri vivo pasinta pensante,  
Malsupren al brovoj surŝovis li ĉapon,  
Kaj iras, per ĉenoj sonante....

Vi pensas, kredeble, ke estas li homo?  
Ho, vane! ĝi estas malvero :  
Li estas nur ia vivaĵo sen nomo,  
Cifero, « dektria numero »...

Piedojn kaj manojn katenoj turmentas,  
Animon plenigas doloro,



En korpo malsana malvarmon li sentas,  
Sopiron grandegan en koro.

Li forte laciĝis, ripozi li volas,  
Kaj jen li sidiĝas sur tero...  
« He, vi!... sonas krio : vi ree petolas?!...  
Vin levu, « dektria numero »!

Kaj ree li paŝas, per ĉenoj sonante,  
Kaj ree sopiras sen fino,  
Pri celo de sia vojaĝo pensante,  
Pri domo, infanoj, edzino....

Rapide traflugas en lia memoro  
Pentraĵoj de vivo mizera...  
Kaj ree en korpon penetras doloro,  
En koron — turmenta infera!...

En malliberejo malluma, malpura,  
Senkulpe ŝlosita li estis, —  
Kaj tie en stato malbona, terura  
Kvin jarojn longegajn li restis!

Li jam humiliĝis al juĝo malvera,  
Kaj nur liberiĝon avidis, —  
Sed vane : subite lin sorto severa  
Denove kruele jeridis...

En malliberejo fariĝis ribelo, —  
Al ĝi ankaŭ lin oni igis...  
Sed oni neniom aliris ol celo,  
Por ĉiam nur sin pereigis....

Kaj jen rezultato!... Mallevis li kapon,  
Pri vivo pasinta pensante,  
Malsupren al brovoj surŝuvis li ĉapon,  
Kaj paŝas, per ĉenoj sonante.



Vi kredas sendube, ke estas li homo?  
Ne kredu, — ĝi estas malvero :  
Li estas nur ia vivaĵo sen nomo,  
Cifero, « dektria numero »...

9. HETMANO (suĵeto estas pruntita).

(Poemo.)

*rigardu la  
rimojn - pov-  
neru!*

En senviva arbaro vivas brava anaro  
Da rabistoj kun sia hetmano.  
Li, ankoraŭ junulo, estas glora bravulo  
Kaj ĵam tenas potencon en mano.

Ĉiuj multe lin timas, lian saĝon estimas,  
Lian vivon zorgeme prigardas,  
Li-do estas severa, malkontenta, kolera,  
Kaj rabistojn fiere rigardas.

En pasinta somero li kun muta kolero  
Patran domon forlasis por ĉiam,  
Kredi veron li ĉesis, sanktan Dion forgesis,  
Kaj rabisto fariĝis de tiam.

Li el mondo forkuris kaj solene li ĵuris  
Senkompate forvenĝi homaron,  
Kaj kun tiu-ĉi ĵuro kruelega, terura,  
Li foriris senvivan arbaron.

En arbaro sur fundo de kavego profunda  
Lin okaze rabistoj renkontis :  
Forkurinto mizera kun konfido sincera X  
Lian sorton al ili rakontis.

Lin rabistoj komprenis kaj tuj mem lin alprenis,  
Kiel membron de bando ilia,



Sed tre baldaŭ bandano mem fariĝis hetmano,  
Komandanto de aro malpia.

Li, kruela, kuraĝa, kvazaŭ besto savaĝa,  
Al pasantoj kuradis renkonte,  
Kaj, kaptante oferon, ĝin ĵetadis sur teron  
Senkompate, senkore, senhonte.

Eĉ rabistoj malvarmaj iafoje kun larmoj  
Kruelecon hetmanan rigardis,  
Sed, ĉe vido de brilo sur lakita tranĉilo,  
Ioni diri al estro sin gardis.

Foje unu bandano pri senkulpa infano  
Senkompatan hetmanon ekpetis,  
Sed per propra lin mano ~~ti~~ mortigis hetmano  
Kaj al hundoj por manĝo forĵetis...

Lin jam serĉis polico, kaj kun lerta malico.  
Grandan monon promesis al tiu,  
Kiu vivan lin trovos, aŭ mortigi nur povos,  
Sed lin trovis, mortigis neniu.

Longe vagis sen baroj en senvivaj arbaroj  
Nekaptebla hetmano kuraĝa,  
Kaj mokeme nur ridis, kiam aŭdis aŭ vidis,  
Ke lin serĉas polico sensaĝa.

Unu fojon lin trovis kaj mortigi eĉ provis  
Du tro lertaj, kuraĝaj soldatoj,  
Sed hetman' ilin ligis kaj kun si veturigis  
En tendaron de siaj kunfratoj.

Malfeliĉaj kaptitoj estis forte vergitaj  
De hetmano en densa arbaro,  
Kaj post tiam bandanoj kun katenoj sur manoj  
Ilin sendis kun rid'al estraro.



Kaj estraro kolora en indigno sincera ✕  
Nepre kapti krimulon intencis :  
Kun decido tiela kontraŭ bando ribela  
Ĝi regulan militon komencis.

Kaj subite arbaro, ĉirkaŭita per baro  
El soldatoj tre bone armitaj,  
Estis tute simila je grandega kaptilo  
Kun bestegoj en ĝi enŝlositaj.

Al rabistoj kaptitaj venis spertaj senditoj  
Kun propono de plena pardono,  
Se nur ili sen vorto humiliĝos al sorto  
Kaj hetmanon fordonos pro mono....

— Nu, amikoj-kunfratoj, nin ĉirkaŭis soldatoj,  
Diris brava hetmano fiera : ✕  
— Humiliĝu al sorto, ĉar minacas vin morto, —  
Mi ĝin diras el koro sincera! ✕

— Mi konsilas vin cedi, ĉar ne povas mi kredi,  
Ke vi estas kapablaj al grando...  
Ekrigardu, kunfratoj : en arbaro soldatoj  
Nin ĉirkaŭis de rando ĝis rando.

— Vin soldataj mortigos, aŭ po unu kunligos  
Kaj elternos el via arbaro,  
Sed se vi nur deziros, vi liberaj-eliros  
Kaj kun mono el tiu-ĉi baro....

— Nu, malpiaj bandanoj, jen al vi miaj manoj  
Senarmitaj kaj jam sendanĝeraj :  
Ligu ilin sen timo, kaj kun gaja animo  
Iru for el arbaro liberaj!...

Lin respondis neniue, — sed en brusto de ĉiu  
Frapis koro per sento kolera....



— Vi obstine silentas? Ĉu kun mi vi konsentas? —  
Diris ree hetmano fiera. ††

Kaj tuj mem sonis krio : « nin devigos nenio  
De hetmano foriri perfide!  
Ni hetmanon estimas, ni danĝeron ne timas!  
Ni batalon deziras avido!... »

Kaj senditoj kaptitaj estis tuj disŝiritaj  
De rabistoj kun krio sovaĝa...  
Tiam juna hetmano kun tranĉilo en mano  
Proksimiĝis al bando kuraĝa.

Jen li ĉapon formetis, ĝin sur teron li ĵetis  
Kaj per brusto ondanta enspiris :  
Kaj memfide, kun vido de kuraĝa decido,  
Al rabistoj solene li diris :

— Venis tempo fatala de kruela batalo :  
Ni atendas aŭ venkou, aŭ morton,  
Nin danĝero minacas, kal al vi mi donacas  
Mian kapon, kaj koron, kaj forton!

— Sed mi kredas, kolegoj, ke eĉ grandaj nubegoj  
Da soldatoj kun trafaj pafiloj  
Nun disflugos por ĉiam kaj batalos neniam  
Kontraŭ niaj brilantaj tranĉiloj!...

Kun konfido anima kaj kun ĝojo senlima  
Lin salutis rabistoj — kunfratoj :  
« Vivu estr' estiminda! Vivu frato aminda!  
Forpereu malnoblaj soldatoj!... »

Kaj en nokto senstela tuta bando ribela  
Sian neston malluman forlasas....  
Rampas ventre kunfratoj, kaj simile je katoj  
Ili mute, senbrue trapasas....



Jen ekpafo trasonis... bando tuĵ ĝin ekkonis :  
Por komenco ĝi estas signalo...  
Kaj rabistoj atakas : pafas, tranĉas kaj hakas...  
Komenciĝis kruela batalo!..

Kiel iaj demonoj saltas lertaj friponoj,  
Eksvingante per akraj tranĉiloj....  
Kaj batalon bruantan, homan sangon fluantan  
Kaŝas nokto sub nigraj flugiloj...

En mateno-do frua estis ĉio senbrua,  
Hele suno suriris brilanta...  
Sed ĝi sangon ekvidis, kaj foriri rapidis  
Sin kovrinte per nuboj fluganta...

Kaj en tuta ĉielo tuĵ fariĝis ribelo :  
Fulmotondro eksonis kolere,  
Nigraj nuboj ekbruis kaj pluvego ekfluis,  
Pri mortintoj plorante sincere... ✕

Kaj per larmoj naturaj homaj agoj teruraj  
Estas iom post iom lavataj...  
Nur sur loko fatala, kie estis batalo,  
Restos longe skeletoj soldataj....

. . . . .  
. . . . .  
Multaj jaroj forpasis. Jam hetmano forlasis  
Sian bandon kaj sian metion.  
Li senfine sopiris, en dezerton foriris,  
Kaj en ĝi rememoris li Dion.

Lia vivo sencela, malprudenta, ribela  
Elpentiĝis en lia memoro :  
Ĉiam vivis li krime kun malpura animo,  
Sen espero, sen kredo en koro.

Nun malpia krimulo jam ne estas junulo, —  
Baldaŭ venos jam morto severa,



Poste — juĝo de Dio... Lin pravigos nenio,  
Ĉar ne kredis li, vermo fiero!...

En senlima sopiro lin vizitis deziro  
Formortigi sin mem, kiel hundon...  
Kun decido tiela en animo ribela  
Li eniris kavegon profundan.

Lia mano tremanta kun tranĉilo brilanta,  
Jam sinlevis al gorĝo sulkita...  
Unu movo de mano — kaj por brava hetmano  
Estus ĉio por ĉiam finita!...

Sed subite formetis li tranĉilon kaj ĵetis  
Ĝin rapide kun forto sur teron :  
Li eksentis kun ĝojo je unua nur fojo  
En mizera animo esperon...

Li de ĝojo ekploris, ĉar li tuj rememoris,  
Ke li povas formorti kun gloro :  
Lia vivo rompita estas alte taksita  
De estraro per multo da oro..

Li ekĝemis facile, al ĉielo humile  
Siajn manojn li pie etendis,  
Kaj kun kredo kreskanta al Potenca Juĝanto  
Sian preĝon unuan li sendis.

Tiu preĝo sincera<sup>x</sup> por hetmano fiero<sup>++</sup>  
Estis ĝusta saniga balzamo :  
Nun, anstataŭ sopiro, lin vizitis deziro  
De reveno al bono, al amo...

Kaj terura rabisto al malriĉa botisto  
Venas nokte kun stranga propono :  
« Vi fortike min ligu kaj en urbon venigu,  
Kaj ricevos vi multe da mono. »



Malriĉulo ekmiris : « ĉu ne estas, li diris,  
Vi freneza, amiko amata?! »

— Ne, mi estas en sano, — sed mi estas hetmano  
De rabistoj, krimulo sciata....

. . . . .  
. . . . .  
. . . . .  
. . . . .

.... Jen en mezo de placo, kiel morta minaco  
Por senkoraj scivolaj vidantoj,  
Staras alta Pendingo, ĉirkaŭita per ringo  
De senmovaj policaj gardantoj.

Kaj subite murmuro de nevola teruro  
Sonis brue en popolamaso :  
Sur pendinga submeto kun feliĉa rideto  
Maljunulo aperis malgrasa....

Jen per mano tremanta kun kateno sonanta  
Sanktan signon de kruco li faris,  
Kaj kun vido trankvila en vizaĝo humila  
Sin al morto kruelā preparis.

Oni donis signalon... Kaj en maŝon fatalan  
Estas kapo grizhara metita....  
Kelkaj movoj malfortaj, konvulsioj postmortaj,  
Kaj spektaklo jam estas finita!...

El bluaĵo ĉiela lumas suno tre hela  
Per radioj varmegaj brilantaj...  
Ĉio estas silenta, ĉio estas kontenta,  
Kaj senbrue disiras vidantoj...



## 10. SUR STRATO

(Sceno el efektiva vivo.)

Sur strato promenas gravega sinjoro :  
Li ĵus fortagmanĝis, kaj iras kontenta,  
Kun plena ventregoj, kun ĝojo en koro,  
Senzorga, trankvila, fieraj, sensenta.

Subite al li knabineto aliras.  
Malgrasa ŝi estas, en vesto malriĉa, —  
Plorante, ŝi manojn etendas kaj diras :  
« Ho, donu almozon al mi, malfeliĉa! »

— For, for, abomena, senhonta knabino!  
Labi vi devas, almozon ne petu!...  
Vin sendis, kredeble, malriĉa patrino  
Por ke je almozo vi brandon aĉetu?

« Ho, ne, estimata, aminda sinjoro!  
Patrino... ho, mia karega patrino!  
Ŝi, eble, jam mortis en tiu-ĉi horo,...  
Malsana ŝi estas... — Ne, truda knabino,

Foriru, foriru! Al via rakonto  
Ne kredas mi tute : ĝi estas malvera.  
For, for! ne mensogu! Al vi estas honto  
Pasantojn trompadi per vido mizera!.. »

Kaj ree promenas gravega sinjoro  
Kun plena ventregoj, kun vido kontenta,  
Kun nigra animo, kun ĝojo en koro,  
Feliĉa, trankvila, fieraj, sensenta....



## II. NAJTINGALO.

(Malgrandrusa kanto.)

Ne pepadu, najtingalo,  
En mateno frue,  
Ne pepadu, malgrandeta,  
Sub fenestr' proksime...

Via kanto estas bela,  
Vi bone kantadas,  
Vi, feliĉa, jepariĝis  
Kaj nesteton havas.

Mi, mizera, malfeliĉa,  
Sen nesto, sen paro, —  
Kaj ne povis mi en mondo  
Kun ĝojo kantadi.

Flugu, kantu vi al tiuj,  
Kiu bone vivas :  
Ili de kantado via  
Multe amuziĝus.

Sed al mi kantado via  
Bruston nur disŝiras,  
Koron pikas, kaj animon  
Turmentas senfine!...

Strigo — birdo por mi restu :  
Ĝi ploras, ne kantas....  
Ploru, strigo, kaj ĝemegu,  
Morton al mi voku!...

---



## 12. FROSTETO

(Rusa kanteto.)

Ho, frosteto kara,  
Rusa vi bravulo!  
Iras vi en gantoj  
Kaj en fela ĉapo!  
Ho, frosteto kara  
Kun vangetoj ruĝaj!  
Korpon vi frostigas,  
Sed anim' varmiĝas!  
Ĉu frostet' memoras,  
Kiam kun knabino  
Sur glitveturilo,  
Kvazaŭ birdo, flugis  
Mi en nokt' malluma?  
Kaj al mi mallaŭte  
Ŝi kun am' murmuris :  
« Vi frostiĝis, kara?  
Apud mi kuŝiĝu,  
Mi vin tuj varmigis!... »  
Pelton ŝi malfermas, —  
Kaj ĉe blanka brusto  
Bone mi varmiĝas!...  
Ŝiaj okuletoj  
Fajreretojn ŝutas,  
Kaj vangetoj ŝiaj  
Kvazaŭ flamo brulas, —  
Mia fajra koro  
Ankaŭ ekbruliĝas....  
Ho, frosteto kara,  
Rusa vi bravulo,  
Ja por mi vi ĉiam  
Estis frat' aminda!

---



### 13. FASTANTOJ

(Fablo.)

Profite en urbo sekalon vendinte  
Kaj monon por ĝi ricevinte,  
    Antono reiris kun ĝojo  
    Al hejmo. Subite sur vojo

Rabistoj duope al li alŝteliĝis.,.  
De ili forkuri rapide li penis,  
Sed ili lin kaptis, kaj monon deprenis,  
Kaj poste, lin mem mortiginte, foriĝis.

    Lasinte arbaran densejon,  
    Rabistoj eniris drinkejon.  
    Al ili mastro brandon donas,  
    Kolbason, ŝinkon li proponas...

Sed unu rabisto al mastro rediras :  
« Vi estas sendube tre granda pekulo, —  
Je via propono senfine mi miras!...  
Forgesis pri tio vi, senprudentuto,

    Ke fasto hodiaŭ ja estas, —  
    Ĝi sankta por ni ĉiam restas.... »

. . . . .  
    Ĉu ne ekkonas vi, legantoj,  
    Vin mem en tiuj-ĉi fastantoj?

---

### 14. HUSARO

(El PUSKIN.)

Ĉevalon sian li purigis,  
Estante forte kolerega,



Kaj diris : « min diabl' devigis  
En loko loĝi malbonega!

Ni ĉiam tie-ĉi restadas  
En turka kvazaŭ batalado :  
Nur solan supon ni manĝadas  
Kaj eĉ ne pensas pri drinkado.

Kaj mastro tie-ĉi malbona,  
Malbonan havas li edzinon...  
Nek via skurgĥ', nek vorto bona  
Admonas tie-ĉi virinon!..

Jen urbo Kiev! lando kia!  
En buŝon falas mem buletoj,  
Kaj vinon havas domo ĉia, —  
Kaj kiaj tie virinetoj!...

Ne estas eĉ domaĝ', je Dio,  
Sin mem pro ili pereigi!..  
Malbone estas nur per tio.... »  
— Per kio? Volu min sciigi! —

Kaj li komencis plibonigi  
Lipharon. » Eble ne timulo —  
Li diris — estas vi, sed igi  
Vin miri povas mi — spertulo. »

« Aŭskultu : regimento nia  
Ĉe Dnepro larĝa enlokiĝis.  
Mastrino estis bona mia,  
Kaj tombon ŝia edz' foriĝis.

Kun ŝi mi baldaŭ amikiĝis;  
Ni vivis pace, tute bone,  
Al mi Mario humiliĝis,  
Ne diris vorton eĉ malbone.



Se mi malsobra estis tute,  
Ŝi mem min zorge kuŝigadis;  
Ŝi ĉiam pace, sendispute  
Je ĉio tuj mem konsentadis

Feliĉan vivon mi pasigis,  
Kaj longe tiel vivus eble, —  
Sed jen subite ĵaluzigis  
Min io, — mem diabl' kredeble.

Mi pensis : kial baptanino  
Sin levas nokte ? Kiu volas ?  
Tre juna estas ŝi virino  
Kaj tial, eble, ŝi petolas !...

Mi observadi ŝin intencis.  
Jen foj' ne dormis mi (en korto  
Jam estis nokto, kaj komencis  
Bruegi vent' kun granda forto).

Kaj vidas mi : ŝi forrampetis  
De forno, prenis ŝi karbeton,  
Min tre facile pripalpetis  
Disblovis apud forn' fajreton ;

Ŝi ekbruligis kandeleton,  
Kun ĝi angulon ŝi foriĝis,  
De tie prenis boteleton,  
Sur balailon ŝi sidiĝis,

Ŝi senvestiĝis, kaj sorbinte  
El boteleto, ŝi tra tubo,  
Sur balailo sidiĝinte,  
Tuj malaperis, kvazaŭ nuboj !

« Ŝi eble estas sorĉistino »,  
Mi pensis, kaj de forn' rapidas,



Por vidi sorĉon de virino;  
Kaj jen mi boteleton vidas.

Mi flaris : ia acidaĵo...  
Mi plankon verŝis el botelo :  
Forflugis — kia mirindaĵo! —  
Kaj forna forko kaj sitelo!

Sub benko katon mi ekvidis,  
Sur ĝin mi ŝprucis el botelo :  
Ĝi ternis tuj kaj ekrapidis  
Subite fornon post sitelo.

Sur ĉion ŝprucis sen kompatato  
Jam mi per tuta forto mia, —  
Kaj ĉio : tablo, benko, pato  
Forflugis unu post alia.

Al ili mi ne volis cedi, —  
Kaj trinkis mem per unu fojo  
Restaĵon... Ĉu vi povas kredi?  
Mi ekaperis tuj en vojo :

Mi flugis, — kien? mem ne sciis,  
Kun forto tranĉis nur aeron,  
Al steloj mi : « pli dekstren » kriis...  
Kaj jen ekfalis mi sur teron.

Jen mont'. Sur ĝi kaldronoj bolas.  
Kaj oni faras ian ludon :  
Kantadas, fajfas kaj petolas,  
Kun granda ran' edzigas judon.

Mi kraĉis... Flugas jen Mario :  
« For! hejmen kuru, petolulo!  
Vin oni tuj formangos!.. » — Kio?!  
— Nu, mi ne estas timemulo :



Vi ne kriegu! Kie vojo  
Al hejmo estas? — « Jen sidiĝu  
Sur fornan feron, — kun malĝojo  
Respondis ŝi, — kaj tuj foriĝu!.. »

— Vi volas, ke husar' sidiĝu  
Sur fornan feron?! Baptanino,  
Mi petas vin, ne freneziĝu,  
Ne estu vi malsaĝulino!...

— Ĉevalon!... « Prenu, malsaĝulo! »  
Ŝi efektive diris veron:  
Jen antaŭ mi ĉeval' — brabulo  
Per hufo forte batas teron.

Sidiĝas mi kun brava vido  
Sur ĝin kaj trovi bridon penas,  
Sed vane! Rajdas mi sen brido —  
Kaj tuj.. al forno mi alvenas.

Kaj jen mi tion saman vidas...  
Ĉevalo tute jam forestas,  
Kaj mi sur benko rajde sidas:  
Jen kia strang' okazo estas! « —

Kaj li daŭrigis plibonigi  
Lipharon. « Eble ne timulo, —  
Li diris, — estas vi, sed igi  
Vin miri povas mi — spertulo. »

---

## 15. GARANTIO

(El ŜILLER.)

Damon' unu fojon mallaŭte trairis  
Kun akra tranĉilo sub bask' al tirano —



Al Dionisio, — sed unu gardano  
Lin kaptis subite. Tiran' al li diris :  
« Pro kio al mi vi, bastardo, aliris? »  
— Mi sanktan promeson ekvalis plenumi... —  
« Krimulo! mi tuj vin ordonos krucumi! »

— Jam longe al morto mi estas pretita,  
Kaj, kredu, ne diros mi eĉ unu vorton  
Pro mia pardono, ĉar havas mi forton,  
Por morti sur kruco; sed se inklinita  
Vi estas al bono, — ho, estu donita  
Al mi kelka tempo, por fraton edzigi, —  
Ĉe vi — do mi povas amikon restigi. —

Kruele ekbrilis tirana rigardo,  
Kaj jenli eldiris post kelka silento :  
« Tre bone, kun tio mi estas konsenta;  
Sed bone vi tamen memoru, bastardo,  
Ke vian amikon mi tenos sub gardo  
Ne pli, ol tri tagojn, — kaj poste li mortos,  
Al vi li per tio pardonon alportos. »

Al sia amiko Damono alvenis  
Kaj diris : « tiran' min aljuĝis krucumi,  
Ĉar volis mi sanktan promeson plenumi...  
Kaj mi nur tri tagojn ricevi elpenis  
Por fraton edzigi... » Kaj li ĉirkaŭprenis  
Amikon kaj petas : « Ho, restu, karulo,  
Vi por garantio ĉe malbonegulo! »

Amiko volonte konsentis, kaj restis  
En malliberejo li por garantio,  
Kaj tuj liberigis Damonon per tio....  
Damono edziĝon de frato sorfestis,  
En tria mateno tre frue sin vestis  
Kaj vojon rapidas, malfrui timante  
Kaj ĉiam pri sia amiko pensante...



Subite tre forta ventego fariĝis,  
Kaj tondro, kaj fulmo, kaj granda pluvego;  
Pli forte, pli brue koleras ventego, —  
Kaj jen riveretoj de mont' ekruliĝis,  
Riveron plenigis, kaj ĝi ekondiĝis....  
Damono al ponto rapidas de monto, —  
Kaj vidas, ke estas rompita jam ponto.

Li vagas sub pluvo sur bord' de rivero,  
Kaj tre malproksime li vidas dometon;  
Li krias, li vokas, li petas ŝipeton,  
Sed vane, — neniun ĉar kun malespero  
Ekvolos batali kun brua rivero....  
Kaj baldaŭ rivero jam aliformiĝis:  
Je maro ĝi larĝa simila fariĝis.

Kaj jen lian koron plenigis doloro —  
Li ploras, antaŭen li manojn etendas,  
Kaj preĝon varmegan al Zeŭso li sendas :  
« Kompatu! — li petas kun granda fervoro —  
Kaj min ekrigardu kun dia favoro!  
Se al Sirakuzoj vi min ne alportos,  
Ho! mia amiko senkulpe ja mortos! »

Sed vane kompaton de Zeŭso li petas :  
Ventego, kaj ondoj, kaj pluv' ne ĉesiĝas,  
Sed ĉiam pli fortaj, teruraj fariĝas, —  
Kaj tempo forpasas... Damono formetas  
De si sian veston, kuraĝe sin ĵetas  
En bruan riveron kaj naĝas, tranĉante  
Per brusto nur ondon, kun mort' batalante...

Kaj jen li jam estas sur bordo, — elŝiris  
Sin mem li el brakoj teruraj de morto,  
Kaj multe dankem' al favoro de sorto  
Rapidas li plu.... Sed subite eliris  
El granda arbaro rabistoj. Aliris



Al ili Damono, — kaj ili malpace  
Ĉirkaŭis lin tute, rigardas minace.

« Ho, kion vi volas, krimuloj? — li diris —  
Ankoraŭ ne scias, friponoj, vi tion,  
Ke, krom ŝargâ vivo, mi havas nenion, —  
Sed vivo ne estas jam mia! » Li iris  
Al ili, de unu bastonon elŝiris,  
Per ĝi li eksvingis, kaj tri formortigis,  
Aliajn — do ĉiujn facile forigis.

Sed suno post pluvo varmege bruligis  
Migranton, kaj tute li perdis jam forton,  
Kun granda teruro atendis li morton, —  
Kaj preĝis li Zeŭson : « vi min liberigis  
El ondoj bruegaj, de mi vi forigis  
Rabistojn, — ĉu tie-ĉi devas suferi  
Mi vane kaj morti, amikon oferi?!... »

Kaj — kio-do? — ŝajnas al li, murmuretas  
Ne tre malproksime malgranda rivero :  
Rapide sin turnas al ĝi kun espero  
Damono — kaj vidas, ke fonto fluetas.  
Al ĝi superforte li tuje vegetas,  
Soifon brulegan kun ĝoj' kvietigas  
Kaj korpon malsanan en ĝi refreŝigas

Jam suno varmega majeste subiras  
Kaj ombroj longegaj kuŝiĝas sur tero :  
Tre baldaŭ jam venos trankvila vespero.  
Sur vojo al urb' du migrantoj jen iras,  
Damono — do ilin sur voj' preteriras.  
Migrantoj parolas, Damono aŭskultas  
Kaj aŭdas : « nun lin oni jam ekzekutas!... »

Tumulto piedojn al li flugiligas, —  
En lia animo — senfinaj teruroj....



• Kaj jen Sirakuzoj! Nur suprojn de turoj  
Malalta jam suno facile origas :  
Jam estas vespero !... Kaj li rapidigas  
Ankoraŭ pli paŝojn, — kaj vidas — en strato  
Renkontas lin lia servant' Filostrato.

— Revenu, ĉar ĉio jam estas finita!  
Li diris malgaje : — en urbon ne iru,  
Mi petas vin, el Sirakuzoj foriru!  
Li estas jam al ekzekuto metita.  
Li kredis ĝis fin', ke li estos trompita  
Neniam de sia amik', kaj nenio  
Lin povis devigi ne kredi je tio... —

« Ho, se jam malfrui al mi estas sorto,  
Kaj se mi ne povas de mort' liberigi  
Amikon, mi devas min ankaŭ mortigi :  
Tirano ne diru, ke kuris de morto  
Mi nur dank' al mia anima malforto!  
Al vi mian vivon volonte mi cedas,  
Sed sciu, ke homoj kaj amas, kaj kredas !... »

Vespere Damon' Sirakuzojn eniras  
Kaj vidas, ke kruco sur placo jam staras,  
Kaj oni jam tute amikon preparas,  
Por lin ekzekuti... Kun forto traŝiras  
Amason popolan Damono kaj diras :  
« Mi morton deziris de Dionisio, —  
Mi estas krimulo, li — nur garantio! »

En granda mirego popol' silentiĝas...  
En ĝojo amikoj tuj sin ĉirkaŭprenas,  
Kaj ploras, — pri kio — neniu komprenas,  
Sed larmoj el ĉiuj okuloj ruliĝas....  
... Minaca tirano pri ĉio sciiĝas;  
Li je amikeco tiela tre miras  
Kaj verajn amikojn li vidi deziras.



Kaj jen ili venas. Kun vido afabla  
Tirano renkontas amikojn kaj diras :  
« Vi tute min venkis, senfine mi miras!...  
Mi estas ankoraŭ por amo kapabla,  
Kaj se mi ne tute al vi malagrabla,  
Permesu al mi, ke en ligo mi via,  
Amikoj varmegaj, por vi estu tria! »

---

## NEVOLA MORTIGINTO

(Rakonto.)

I. Varmega tago jam finiĝis,  
Tre bela sun' adiaŭ diris  
Al tero, kajal proksimiĝis  
Trankvila nokto. Mi reiris  
Al domo mia kaj koleris,  
Ĉar tutan tagon mi ĉasadis,  
Kaj mia ĉaso ne prosperis :  
Mi eĉ ĉasaĵon ne vidadis.  
Sur mia voj' en unu loko  
Al lago venis mi, kaj vidas  
Sur ĝia bordo kun fiŝhoko  
Konata maljunulo sidas.  
Mi lin salutis : « helpu Dio! »  
— Mi dankas, — maljunulo diras.  
« Nu, eble, vi, pro kompanio,  
Kun mi jam hejmen kune iras? »  
— Ho, ne, sinjoro! mi intencas  
Tre longe sidi, — dankas kore;  
Vi finis ĉason, mi komencas, —  
Nenion kaptis mi ankoraŭ.  
Sed eble vi malmulte provos  
Fiŝetojn kapti? Mi fiŝhoken



Provizan havas, tial povos  
Al vi mi servi, — prenu lokon. —

Mi tuj konsentis, ĉar laciĝis  
Mi kaj apenaŭ mi iradis, —  
Fiŝhokon prenis kaj sidiĝis  
Sur laga bord'. Ni paroladis  
Pri mia ĉaso malprospera.  
Al maljunulo mi rakontis  
Kun fajro forta kaj sincera  
Pri tio, kion mi renkontis  
En ĉaso, li do tre atente  
Rakonton mian aŭskultadis  
Kaj nur korkaĵon diligente  
Sur akvsupraĵo observadis. —

II. Mi eksilentis. Maljunulo  
Fiŝhokon sian plibonigis  
Kaj diris : « kiam mi junulo  
Ankoraŭ estis, mi pasigis  
En ĉaso tutan tempon mian.  
Sed nun mi ĉasi tute ĉesis,  
Forĵetis eĉ pafilon mian,  
Kaj kiel teni ĝin — forgesis. »  
Je tio miris mi kaj petis,  
Ke li sciigu min, pro kio  
Pafilon, ĉason li forĵetis?  
« Tre longa estas historio ! »  
Al mi malgaje li rediris,  
Per griza kapo balancante,  
Kaj li subite eksopiris,  
Rakonti, ŝajne, ne volante.  
Sed jen silenton li ĉesigas  
Kaj, cigareton ekfumante,  
Komencis : « eble vi devigas  
Min rakontadi, atendante



Ekaŭdi ĝojan historion?  
Se tiel estas, mi certigi  
Vin devas, ke al vi nenion  
Tre gajan povas mi sciigi! »  
— Vi vane tiel opinias, —  
Rediris mi al maljunulo.  
« Ne vane, ĉar mi bone scias,  
Pri kio pensas eĉ junulo! »  
Kaj ree li eksilentinte,  
Fiŝhokon sian plibonigis;  
Sed post momento, ekĝeminte,  
Li jam sen halto ekdaŭrigis.

III. « Aŭskultu. Antaŭ dudek jaroj  
Mi ofte kun pafil' ĉasadis,  
Kaj jen en tiuj ĉi arbaroj  
Mi multajn tagojn pasigadis.  
Ankoraŭ tiam troviĝadis  
Multego da sovaĝaj kaproj,  
Kaj en arbar'sin renkontadis  
Eĉ ursoj kaj teruraj aproj.

Jen iam vintre en mateno  
Sur kampo, apud mem arbaro  
Ĉasistoj estis en kunveno.  
Mi ankaŭ estis. Jam hundaro  
De ĉeno forte sin ŝiradis  
Kaj, ne havante paciencon,  
Aeron frostan nur flaradis,  
Sentante baldaŭ jam komencon.  
Ni ankaŭ, ĉason atendente,  
Malpaciencaj jam fariĝis,  
Kaj, tre mallaŭte parolante,  
En ĉeno ĉiuj ni stariĝis...

IV. Subité en densejo sonis  
Trumpeto forta, — mi ekstremis :



Per tio ĝi signalon donis,  
Ke estas ursoj.., Mi ekpremīs  
Pafilon mian kaj instinkte  
Nevole ĉirkaŭ ekrigardis :  
De mi proksime, sin arminde  
Tre bone, oficiro staris.  
En manoj tenis li pafilon,  
Ĉe zono larĝa kaj lakita  
Pistolon havis kaj tranĉilon.  
Mi estis tute konvinkita,  
Ke tiel brava militisto  
Sendube estas kuraĝulo,  
Ke vera estas li ĉasisto  
Kaj tial estos ne timulo ;  
Sed bedaŭrinde mi eraris!...  
Mi tamen devas plu rakonti...  
... Mi ĉe arbara rando staris  
Kaj urson tie ĉi renkonti  
Mi tre esperis, ĉar mi scias  
Kutimojn ursajn... Jen mi aŭdas, —  
Al mi « vin gardu » iu krias...  
Antaŭen bone mi rigardas  
Kaj, — kia granda mirindaĵo ! —  
Subite mi proksime vidas  
Ursegon : ĝi en arbitaĵo  
Senmove kaj silente sidas  
Kaj kvazaŭ pensas, kien devas  
Ĝi kuri? ĉie estas baro...  
Jen multepeze ĝi sin levas  
Kaj tuj eliras el arbaro.

V. Mi kelkajn paŝojn posten faris,  
Min al pafilo jam almetis,  
Kaj urson pafi min preparis,  
Sed... ho, teruro! mi faletis  
Je ŝtupo kaj subite teron



Mi tute falis kaj... ekpafis...  
Por mi ekvidis mi danĝeron  
Grandegan : urson mi ne trafis!  
Ĝi tre rapide kun kriego  
Sur min sin ĵetis kaj kun forto  
Min premis, ŝiris per ungego...  
Jam tre proksime estis morto !...  
Mi oficiron ekrigardis —  
Kaj kun teruro mi ekvidis,  
Ke li sin mem nur bone gardis,  
Ĉar li jam kuri for rapidis...  
Tranĉilon preni mi intencis, —  
Ne povis, ĉar min urso premis...  
Mi fortojn perdi jam komencis  
Kaj de doloro mi nur ĝemis...

VI. Subite pafo!... Urso saltis  
De mi tuj, tute min lasinte,  
Kaj ĝi de mi proksime haltis. —  
Jen liberecon eksentinte,  
Min levis mi kun malfacilo,  
Al urso mem mi alŝteliĝis  
Kaj ĝin ekbatis per tranĉilo :  
En gorgon rekte ĝi eniĝis...  
Mi bone trafis, — urso mortis.  
Ĉasistoj ĉiuj tuj kunvenis, —  
Sed mi malforton ne elportis  
Kaj falis... Ili min subtenis  
Kaj portis al glitveturilo...  
Subite vidas mi — aliris  
Kun sia bela batalilo  
Jen oficiro; li ekmiris :  
« Ho, kio tie ĉi fariĝis?  
Mi estas tute ekfrapita!  
Sinjoro, vi ekmalsaniĝis? »  
Per tio ĉi indignigita,



Ekkriis mi : « arogantulo!  
Vi ĉion tute bone vidis,  
Sed vi, malnobla timemulo,  
De mi forkuri ekrapidis! »  
Kaj en incito mi minuta  
Min levis el glitveturilo  
Kaj lin kun mia forto tuta  
Mi tuj ekbatis per tranĉilo...  
Mi vidis sangon, aŭdis krion,  
Sed mi nenion jam komprenis,  
Ĉar tute perdis mi konscion...  
Mi falis. — iu min subtenis....

VII. Mi sen konscio longe restis,  
Kaj kiam mi ekkonsciiĝis, —  
En malsanejo mi jam estis.  
Vespero jam alproksimiĝis...  
Nenion tute mi komprenis...  
Tre longe kuŝis mi silente  
Kaj ion rememori penis...  
Jen venis iu. Tre atente  
Li ekrigardis min kaj diris :  
« Nu, ĉu pli bone vi vin sentas? »  
Li tute ĝis mi men aliris,  
Murmuris : « bone, mi kontentas... »  
Proksime li de mi sidiĝis  
Kaj ekparolis : « nu, ĉasisto,  
Vi eble jam ekprudentiĝis?  
Respondos jam al esploristo? »  
Je tio ĉi mi tre ekmiris  
Kaj ne respondis; li daŭrigis :  
« Al mi pli frue vi ja diris,  
Ke lin sendube vi mortigis... »  
Subite ĉion mi komprenis...  
Ekkriis laŭte mi, ekpenis



Min levi, — kaj denove svenis :  
Malsana korpo ne eltenis!...

VIII. Terure tempon mi pasigis!  
Kaj mia korpo kaj animo  
Suferis... ho, de viv'senigis  
Mi homon!... Kun senfina timo,  
Malpacience mi atendis  
Severan juĝon, — mi ploradis,  
Al Dio mi petegojn sendis,  
Mi ĝemis, mi frenezigadis!  
Sed baldaŭ tute mi saniĝis,  
Suferojn parte mi eltenis  
Kaj nun pli forta mi fariĝis.  
Kaj jen terura tago venis :  
Nun mi, anstataŭ malsanejo,  
Kun malmodera tremo vidis,  
Ke en majesta mi juĝejo  
Sur benko de juĝatoj sidis.  
Min puno tute ne timigus,  
Mi ĝin eĉ volis en animo,  
Ĉar sole ĝi min liberigus  
De min preminta ŝarĝa krimo...  
Sed mi timegis, ke ĵurintoj  
Min senbedaŭro ekkulpigos  
Kaj de aliaj mortigintoj  
Min tute ne diferencigos.  
Ho, Dio! mi, honesta homo,  
Eterne estos kondamnita  
Kaj mia senmakula nomo  
De ĉiuj estos mallaŭdita!...

IX. Jen ekparolis prokuroro;  
Mi tre atente aŭskultadis, —  
Sed frapis forte mia koro,  
Kaj mi nenion komprenadis...



Li finis; advokat' komencis  
Pravigi min, — li multe penis;  
Kaj lin kompreni mi intencis,  
Sed vane : ree ne komprenis!...  
Nur tion bone mi sciigis,  
Ke nun mi estas en juĝejo,  
Ke malbonulo mi fariĝis  
Kaj estos en malliberejo...

X. Ĵurintoj iris konsiliĝi,  
Post ili ankaŭ nun juĝantoj  
Eliris, — eble por nutriĝi...  
Mi restis sola kun gardantoj.  
Duono pasis nur da horo,  
Ĵurintoj dum konsiliĝadis,  
Sed mia malfeliĉa koro  
Centjaron kvazaŭ suferadis!  
Priskribi, kio min turmentis  
En tiu temp' — ne estas eble,  
Kaj kion tiam mi trasentis,  
Por mi eĉ mem ne kompreneble!  
Se povas vi vin mem prezenti  
Starantan antaŭ pafilego,  
Ekpafi preta, — kion senti  
Vi devus, — mia jam timego,  
Kredeble, estos komprenita;  
Alie — tute kun nenio  
Ĝi povas esti komparita!  
Esperis sole mi je Dio...  
Subite pordo malfermiĝis :  
Ĵurintoj kaj juĝantoj venis...  
Al mi kapturino komenciĝis,  
Mi ŝanceliĝis kaj eksvenis...

XI. Konsciiĝinte, mi min trovis  
Sur lito, hejme ; min domanoj



Ĉirkaŭis, — mi do movi povis  
Nek per piedoj, nek per manoj,  
Ĉar tute mi ekmalfortiĝis...  
De ŝarĝa krimo pravigita,  
Honesta ree mi fariĝis,  
Sed longe estis mi premita  
Per tio, ke animo mia  
De krimo estas pravigita  
Per juĝo homa, sed ne Dia!  
De tiu tempo mi forlasis  
Jam tute ĉason kun pafilo,  
Kaj, krom fiŝhoko nur, mi ĉasis  
Jam kun nenia batalilo... »  
Li eksilentis. Jam finiĝis.  
Malluma nokto, kun rideto  
Mateno roza proksimiĝis,  
Nebulo flugis sur laĝeto....  
Kaj jen, levinte nin, de lago  
Ni kun akiro nun foriris.  
Nur kiam venis hela tago,  
Al domo mia mi aliris.

---

## BORIS GODUNOV

(Dramo de A. PUŜKIN.)

**Ĉambro en Kremlo** (20 Februaro 1598).

**PRINCOJ ŜUJSKIJ kaj VOROTINSKIJ.**

VOROTINSKIJ. Ni estas rajtigitaj urbon gardi,  
Sed, ŝajne, ni nenion havas fari :  
Malplena — Moskvo, ĉar post patriarko  
Al monaĥejo eĉ popol' ekiris.  
Per kio, pensas vi, finiĝos ĉio?



ŜUJSKIJ. Per kio? Tre facile estas scii :

Popolo krios kaj ankoraŭ ploros,  
Boris ankoraŭ, kvazaŭ malsobrulo  
Ĉe brando, eksulkiĝos tre malmulte,  
Kaj, fine, dank' nur al favoro sia,  
Humile preni kronon li konsentos,  
Kaj poste — poste li komencos regi  
Denove, ree.

VOROTINSKIJ. Sed monat' jam pasis,  
Dum li en monaĥejo kun fratino  
Forlasis tute, ŝajne, mondan vivon.  
Nek patriarko, nek bojaroj noblaj  
Ĝis nun lin kun sukceso konvinkadis;  
Aŭskultas li nek larmajn admonadojn,  
Nek varmajn petojn, nek ploregojn Moskvajn,  
Nek voĉon eĉ de Granda Konsiliĝo.  
Fratinon lian oni vane petis,  
Ke ŝi Boris'on benu por reĝado;  
Je li simile, monaĥin'-reĝino  
Fortika estas kaj neelpetebla.  
Boris, videble, ŝin al tio igis.  
Nu, kio estos, se reganto vere,  
De zorgoj regnaj forte lacigita,  
Ne prenos tute tronon senpotencan?  
Vi kion diros?

ŜUJSKIJ. Diros mi, ke vane  
Verŝiĝis sango de infan'-reĝido, —  
Kaj diros, ke Dimitrij povus vivi.

VOROTINSKIJ. Terura estas krimo!... Sed ĉu vere  
Boriso pereigis lin?

ŜUJSKIJ. Sed kiu?  
Sed kiu Ĉepĉugov'on subaĉetis?  
Kaj kiu ankaŭ sendis Bitjagovskij'n  
Kun Kaĉalov? Ugliĉon tuj sendita  
Sur lok' esplori tiun ĉi aferon,  
Postsignojn freŝajn tie mi eltrovis :



Ja, tuta urbo estis atestanto,  
Urbanoj ĉiuj tre konsente diris;  
Kaj, reveninte, mi per unu vorto  
Krimulon povus tute pereigi.

VOROTINSKIJ. Kaj kial do vi lin ne pereigis?

ŜUJSKIJ. Li, mi konfesas, tiam min konfuzis

Per sia aroganta trankvileco;  
Li min rigardis tiam kvazaŭ prava :  
Min pri detaloj multe li demandis, —  
Kaj jen al li ripetis sensencaĵon  
Mi tium saman, kiun li deziris.

VOROTINSKIJ. Malbone, princo.

ŜUJSKIJ. Kion do mi farus?

Al Teodoro ĉion dirus eble?  
Sed ĉiam ĉion aŭdis li kaj vidis  
Per aŭdo kaj rigardo Godunova :  
Se tute mi certigus lin je ĉio, —  
Boriso lin je mala ekcertigus,  
Kaj poste oni, eble, min forsendus  
Kaj tiam, kiel ankaŭ mian onklon,  
Min eĉ sufokus en malliberejo.  
Ne fanfaronas mi, sed se okazus,  
Nenia ekzekuto min timigus;  
Mi — ne timulo, sed — ne malsaĝulo,  
Kaj mi ne volas vane preni maŝon.

VOROTINSKIJ. Terura estis krimo!... Sed kredeble

Jam pento turmentadas mortiginton, —  
Kaj certe sango de infan' senkulpa  
Malhelpas lin, ke tronon li alprenu.

ŜUJSKIJ. Transpaŝos; li ne estas tre timena!...

Honoro granda estos por Rusujo!  
Tataro, sklav', bofrato de Maluto,  
Krimulo, en anim' ekzekutisto,  
Akceptos kronon, sceptron Monomaĥan!...

VOROTINSKIJ. Ne glora estas li, — ni — multe pli!...

ŜUJSKIJ. Mi pensas, jes.



VOROTINSKIJ. Ja Ŝujskij, Vorotinskij....

Ĉu scias vi? naturaj estas princoj.

ŜUJSKIJ. Naturaj, kaj devenas de Rjuriko.

VOROTINSKIJ. Aŭskultu, princo, — ni ja havas rajton  
Heredi Teodoron.

ŜUJSKIJ. Eĉ pli multe,  
Ol Godunov.

VOROTINSKIJ. Ja efektive!

ŜUJSKIJ. Vidu :

Se Godunov ruzadi ne forlasos,  
Komencu ni popolon ekscitigi,  
Foriru ili tute de Boriso :  
Da princoj propraj ili multe havas  
Kaj tial povas kiun ajn elekti.

VOROTINSKIJ. Ni estas multaj, idoj de Rjuriko,  
Sed estas van' batali kun Boriso!  
De ni popolo tute malkutimis,  
Forgesis, ke ni estas Rjurikidoj,  
Ĉar longe ni jam restas sen provincoj  
Kaj longe nur al reĝoj ni servadas, —  
Sed li popolon tutan jam ensorĉis  
Per amo, per timigo kaj per gloro.

ŜUJSKIJ (rigardas fenestron).

Kuraĝos li, sed ni... Silentu! Vidu :  
Popolo iras reen en senordo, —  
Ni kuru, kaj sciiĝu, ĉu jam fino?...

### Ruĝa Placo.

#### POPOLO.

UNUA. Neelpetebla! Li de si forpelis  
Bojarojn ĉiujn, pastrojn, patriarkon.  
Malsupren ili tute vane falis;  
Brilanta trono forte lin timigas.

DUA. Ho, Dio mia! Kiu nin regados?  
Malĝojo estas!



TRIA. Jen sekretario,  
Eldiros li decidon magistratan.  
POPOLO. Silentu! Jen sekretario diras;  
Aŭskultu!...

ŜĈELKALOV (sur Ruĝa perono). Granda Konsiliĝ' decidis  
Ankoraŭ lastan fojon sin returni  
Al malĝojega koro de reganto :  
Denove morgaŭ sankta patriarko,  
En Kreml' farinte plej solenan preĝon,  
Antaŭirata per standardoj sanktaj,  
Kun ĉiuj sanktfiguroj Dipatrinaj,  
Ekiros, — kaj kun li bojaroj ĉiuj,  
Nobeloj multaj, elektitaj homoj  
Kaj loĝantaro Moskva ortodoksa, —  
Ni ĉiuj iros kaj reĝinon petos,  
Ke ŝi kompatu nian orfan Moskvon  
Kaj ŝi Borison benu por reĝado.  
Vi iru nun kun Dio viajn domojn  
Kaj preĝu, — flugu al ĉielo sankta  
Fervora preĝo de ortodoksuloj. —

(Popolo desiras.)

### Knabina Kampo.

#### NOVA-KNABINA MONAHEJO. POPOLO.

UNUA. Eniris ili de reĝin' ĉambreton;  
Boris eniris kaj bojaroj noblaj  
Kun patriarko.

DUA. Kio do?

TRIA. Ankoraŭ  
Obstinas li; espero tamen estas.

VIRINO (kun infano). Ne ploru! Nu, silentu, ĉar vin lupu  
Tuj prenos kaj formanĝos! Nu, silentu!

UNUA. Ĉu ni ne povas trans barilon rampi?

DUA. Ho, ne! Malvaste estas eĉ en kampo,  
Ne sole tie! Baroj kaj tegmentoj,



Etaĝoj ĉiuj de preĝeja turo,  
Kupoloj ĉiuj kaj eĉ ĉiuj krucoj  
Pleniĝis je popolo.

TRIA. Estas bone!

UNUA. Sed kia bruo estas!

DUA. Jes... Aŭŝkultu!

Popol' ekkriis; kvazaŭ ondoj falas  
Popolaj vicoj.... jen ankoraŭ! Frato,  
Jam nia estas vico : nu, genuu!...

POPOLO (sur genuoj; krio kaj ploro).

Kompatu, nia patro! Nin potencu!  
Ho, reĝu, patro!

UNUA (mallaŭte). Kial oni ploras?

DUA. Ne scias mi! Bojaroj, eble, scias  
Nur bone tion.

VIRINO (kun infano). Kial vi ne ploras?

Jam oni devas plori nun!... Jen lupo!  
Ploreĝu tuj! (Infano ploras.) Tre bone!...

UNUA. Ĉiuj ploras —

Ni ankaŭ kio?

DUA. Mi ne havas larmojn.

Ankoraŭ kio?

UNUA. Ĉu mi povas scii!...

POPOLO. Li prenis kronon! Tute li konsentis!

Li estas nia! Vivu, reĝ'-Boriso!

### Kremlaj ĉambroj.

BORISO, PATRIARKO, BOJAROJ.

BORISO. Ho, sankta patro kaj bojaroj noblaj!

Animo mia estas malkovrita :

Vi ĉiuj vidas, ke mi prenas sceptron  
Kun granda timo kaj kun humilego.

Tre malfacila estas devo mia!

Heredas mi potencojn Iohanajn,  
Heredas ankaŭ mi anĝelon-reĝon!...



Sanktulo vera, mia patr' potenca!  
Ekvidu larmojn de fidelaj sklavoĵ,  
Kaj sendu vi al tiu, kiun amis,  
Kaj kiun tie ĉi vi ekaltigis,  
Sanktegan vian benon por reĝado :  
Ke regu mi popolon mian gl'ore,  
Ke estu mi kaj justa, kaj bonega.

Al mi vi helpu nur, bojaroĵ gl'oraj,  
Kaj servu, kiei vi al li servadis,  
Ankoraŭ kiam kune ni laboris  
Por bono de popolo nia Rusa.

BOJAROĴ. Neniam ni je nia ĵur' perfidos.

BORISO. Nun iru kaj salutitu ni jam ĉerkojn  
De formontintaj potenculoĵ Rusaj,  
Kaj poste — tutan vi popolon voku  
Festeton fari, — voku tute ĉiujn :  
Je ĉiuj mi senfine estos ĝoja.

(Li foriras, bojaroĵ ankaŭ.)

VOROTINSKIĴ (haltiginte princon Ŝujskij).

Divenis vi.

ŜUJSKIĴ. Sed kion?

VOROTINSKIĴ. Vi memoras?

Ne longe?...

ŜUJSKIĴ. Ne, nenion mi memoras.

VOROTINSKIĴ. Sed kiam ja popol' knabinan kampon  
Ekiris...

ŜUJSKIĴ. Nun ne estas temp' memori;

Konsilas mi forgesi iafoje...

Cetere tiam per mallaŭdo ŝajna

Deziris mi nur vin malmulte provi,

Deziris mi ekscii viajn pensojn;

Sed jen popolo jam salutas reĝon —

Foreston mian povas li rimarki,

Mi sekvu lin. (Li foriras.)

VOROTINSKIĴ. Ho, ruza kortegulo!



Nokto. Ĉambreto en Ĉudova Monahejo.

(1603 j.)

PIMENO, GRIGORIO (dormanta).

PIMENO (skribas antaŭ sankta lampo).

Ankoraŭ unu lasta nur rakonto, —  
Kaj mia jam kronik' finita estos;  
Kaj mi plenumos devon, kiun Dio  
Al mi ordonis. Dio min ne vane  
Devigis longe tie ĉi vivadi  
Kaj legi min kaj skribi ekinstruis :  
Monaĥo ia laborema iam  
Laboron mian tre fervoran trovos,  
Bruligos, kiel mi, li lampon sanktan,  
Kaj de kroniko polvon forskuinte,  
Rakontojn miajn verajn li transskribos, —  
Ke sciu idoj de ortodoksuloj  
Pasintan sorton de patruja lando,  
Ke reĝojn siajn grandajn rememoru  
Por laborad', por bono kaj por gloro;  
Kaj por pekado, por mallumaj krimoj  
Humile Dion pardoneman preĝu.  
En maljuneco mi denove vivas;  
Pasinta ree antaŭ mi trapasas....  
Ĉu longe fluis ĝi, je agoj plena,  
Ondante, kvazaŭ granda oceano?  
Ĝi estas nun silenta kaj trankvila :  
Malmulte da personoj mi memoras,  
Malmultaj ankaŭ vortoj min atingas, — —  
Alia do — pereis senrevene!  
Sed tago estos tuj, forbrulas lampo....  
Ankoraŭ unu lasta nur rakonto. (Skribas.)

GRIGORIO (vekiĝinte). Denove tio sama! Trian fojon!

Ho, songo malbenita!.... Jen li sidas  
Kaj ĉiam skribas antaŭ lamp', — videble



Okulojn tutan nokton li ne fermis.  
Tre amas mi trankvilan vidon lian,  
Precipe kiam pri pasintaj jaroj  
Kronikon sian skribas li; mi ofte  
Diveni provis, kion li priskribas :  
Ĉu pri regad' malluma de tataroj?  
Ĉu pri ekzekutadoj de Johano?  
Ĉu pri popola brua konsiliĝo?  
Ĉu pri patruja gloro? Tute vane!  
Nek en rigardoj, nek sur lia frunto  
Tralegi oni povas liajn pensojn;  
Kaj ĉiam vid' — humila kaj majesta....  
Sekretario griza tiel same  
Trankvile vidas kulpajn kaj senkulpajn,  
Egale aŭdas bonon kaj malbonon,  
Kaj nek kompaton, nek koleron scias.

PIMENO. Ĉu vi vekigis, mia frato?

GRIGORIO. Benu,  
Min, sankta patro mia.

PIMENO. Dio benu  
Hodiaŭ vin, kaj ĉiam, kaj eterne.

GRIGORIO. Vi ĉiam skribis kaj ne dormis tute,  
Kaj mian koron longe pekaj revoj  
Turmentis, kaj diablo min konfuzis.  
Mi songis, kvazaŭ per ŝtuparo kruta  
Mi turon venis, — kaj de alta pinto  
Ekvidis Moskvon, kvazaŭ formikejon;  
Sur plac' malsupre estis multaj homoj, —  
Kun rido ili ĉiuj min montradis;  
Kaj mi timegis, kaj mi hontis kune, —  
Kaj falis mi rapide kaj vekigis....  
Tri fojojn tion saman mi songadis.  
Ĉu ne mirinde?

PIMENO. Juna sango ludas;  
Per preĝo kaj per fasto kvietiĝu,  
Kaj viaj songoj je vidaĵoj bonaj



Pleniĝos. Jen ĝis nun ankoraŭ, ciam,  
Se mi ne preĝas longe antaŭ nokto —  
Ne dormas mi trankvile kaj senpeke :  
Mi sonĝas tiam jen festenojn riĉajn,  
Militistaron, jen batalojn bruajn, —  
Amuzoj senprudentaj de juneco!

GRIGORIO. Junecon vian gaje vi pasigis!

Batalis vi sub turoj de Kazano,  
Armeon Litvan iam vi rebatis,  
Kortegon luksan de Johano vidis!  
Feliĉa vi!... Kaj mi de knabaj jaroj  
En monaĥejo, plej mizera, vivas!  
Sed kial mi ne povas bataladi  
Kaj festenadi en palacoj reĝaj?  
Mi povus, kiel vi, en maljuneco  
De mondo vanta tute min forigi  
Kaj meti min trankvilan monaĥejon.

PIMENO. Ne plendu, ke vi frue pekan mondon

Forlasis, ke malmulte da tentaĵoj  
Al vi potenca Dio sendis. Kredu :  
Enŝorĉas ofte gloro nin kaj lukso,  
Kaj tre malica amo de virinoj.  
En vivo mi per multo plezuriĝis;  
Sed vere trovis mi feliĉon plenan  
Nur kiam monaĥejon mi eniris.  
Memoru, filo, vi pri grandaj reĝoj :  
Pli alta kiu estas? Sola Dio.  
Kuraĝas kiu kontraŭ reĝ'? Neniu  
Sed ofte ora krono ilin premas —  
Anstataŭ ĝi kapuĉon ili prenas.  
Johano reĝo serĉis trankviliĝon  
En simileco de laboroj niaj;  
Palac' kun ĉiuj ĝiaj fieruloj  
Je monaĥejo tute similiĝis :  
Servantoj en kapuĉoj, en harvestoj,  
Novicoj fariĝadis kaj monaĥoj,



Kaj reĝo mem abato estis pia.  
Vidadis mi en tiu sama ĉambro  
(En ĝi Kirilo pia tiam vivis,  
Verema viro; tiam mi jam ankaŭ  
Eksciis dank' al Di' sensignifecon  
De mondo), — tie ĉi mi vidis reĝon  
De ekzekutoj kaj de pensoj lacan :  
Enpenso, pia, li, Minaca, sidis;  
Ni ĉiuj antaŭ li senmove staris,  
Kaj li kun ni mallaŭte paroladis.  
Li diris al abat' kaj al frataro :  
« Ho, patroj miaj; venos iam tago —  
Kaj tie ĉi pro savo mi jam estos;  
Vi, Nikodim', Sergio kaj Kirilo,  
Alprenu vi promeson mian sanktan :  
Alvenos mi, krimulo malbenita,  
Kaj al piedoj viaj, sankta patro,  
Falinte, pia mi monaĥ' fariĝos. »  
Parolis tiel plej potenca reĝo,  
Kaj dolĉe fluis liaj bonaj vortoj,  
Kaj ploris li. Kaj ni kun larmoj preĝis,  
Ke Dio bona sendu amon, pacon  
Al lia peka, malkvieta koro. —  
Kaj filo lia Teodor'? Sur trono  
Pensadis ĉiam li pri paca vivo  
De Diservanto. Li palacon reĝan  
Aliformigis en monaĥan ĉambro;  
En tiu ĉambro ŝargaj reĝaj pensoj  
Ne indignigis jam animon lian.  
Ekamis Dio reĝan humilecon,  
Kaj ja sub li Rusuj' en granda gloro  
Konsolis sin, — kaj kiam li mortadis,  
Nepriskribebla mirindaĵ' okazis :  
Al lia lito venis viro luma,  
Videbla sole nur al pia reĝo, —  
Kaj Teodor' kun li interparolis







Kaŝintajn sin krimulojn oni kaptis  
Kaj alkondukis al infan' malviva :  
Ho. mirindaĵo! — malvivul' ekstremis!  
« Ekpentu! » al krimuloj oni kriis;  
Kaj en teruro granda sub hakilo  
Ekpentis ili — kaj Borison nomis.

GRIGORIO. De kia aĝ' reĝido tiam estis?

PIMENO. Sep-jara, ŝajne; nun li sekve estus —

(Dek jaroj pasis jam... Ne, ne, pli multe :

Dek du.) — li estus via samaĝulo

Kaj reĝus; Dio do alie volis.

Per tiu ĉi rakonto mi nun finos

Kronikon mian; jam de tiu tempo

Malmulte mi eniĝis mondon. Frato,

Ellernis vi legadon kaj skribadon,

Al vi transdonas mi laboron mian.

Libera kiam estos vi de preĝo,

Ne filozofiante nur, priskribu

Vi ĉion, kion vi en vivo vidos :

Militon, pacon, kaj regadon reĝan,

Kaj mirindaĵojn ĉiujn de sanktuloj,

Kaj profetaĵojn, kaj ĉielajn signojn, —

Al mi do tempo estas jam ripozi,

Etingi lampon.... Sed sonor' jam estas

Al sankta preĝ'.... Servantojn benu, Dio!....

Al mi bastonon donu, Grigorio.... (li foriras.)

GRIGORIO. Boriso! .. Ĉio antaŭ vi tremadas!

Neniu memorigi vin kuraĝas

Pri sorto de infano malfeliĉa;

Kaj en malluma ĉambro jen ermito

Teruran tie ĉi raporton skribas....

Kaj tiel de terura juĝo Dia,

Vi ankaŭ juĝon mondan ne evitos!...



### Ĉambroj de patriarko.

PATRIARKO kaj ABATO de ĈUDOVA MONAĤEJO.

PATRIARKO. Kaj li forkuris, patro abato?

ABATO. Forkuris, sankta patro, — jen jam pasis tria tago.

PATRIARKO. Petolulo malbenita! El kia gento li devenas?

ABATO. El gento de Otrepiev'oj, de nobelidoj; en frua juneco li fariĝis monaĥo, — oni ne scias kie, loĝis en Suzdal, en Jefima monaĥejo; de tie li foriris, estadis en diversaj monaĥejoj, — fine li venis al mia Ĉudova frataro; mi, vidante, ke li estas ankoraŭ juna kaj senprudenta, donis lin sub estradon de patro Pimeno, maljunulo kvieta kaj humila. Li estis scianta legi kaj skribi, li legadis niajn kronikojn, verkadis kanonojn por sanktuloj, — sed, videble, tiu ĉi sciado ne de Dio estis al li donita....

PATRIARKO. Ho, tiuj ĉi sciuloj! Kian sensencaĵon li elpensis! « Mi estos reĝo en Moskvo! » Ho, vazo diabla!.... Sed pri tio ĉi oni ne devas eĉ raporti al reĝo; pro kio tumulti patron-regnestron? Sufiĉe estos anonci pri lia forkuro al sekretario Smirnov, aŭ al Sekretario Jefimiev... Kia herezo! « Mi estos reĝo en Moskvo! » Oni devas kapti, kapti servanton diablan, kaj forsendi lin Solovkan monaĥejon por eterna pentado. — Tio ĉi ja herezo estas, patro abato?

ABATO. Herezo, sankta patro, ĝusta herezo!...

### Reĝa palaco.

DU KORTEGULOJ.

UNUA. Regnestro kie?

DUA. En dormejo sia.

Kun ia li sorĉisto sin enŝlosis.

UNUA. Jen kia estas lia okupado!

Sorĉistoj, magiistoj, sorĉistinoj!



Divenas ĉiam, kvazaŭ fianĉino.

Mi volus scii, kion li divenas?

DUA. Jen iras li. Ĉu volas vi demandi?

UNUA. Malluma li....

(ili foriras.)

REĜO (eniras). Atingis mi potencon...

Jam sesan jaron reĝas mi trankvile,

Feliĉon do ne havas!... Ĉu ne tiel

Ni en juneco enamiĝas, volas

Plezurojn amajn, sed nur kvietigis

Malsaton koran ni per posedado, —

Malvarmiĝinte jam, ni turmentiĝas!...

Al mi sorĉistoj vane promesadas

Longegajn tagojn de potenc' trankvila, —

Nek vivo, nek potenco min gajigas :

Mi antaŭsentas tondron kaj malĝojon.

Feliĉ' forestas. Pensis mi popolon

En kontentec', en gloro kvietigi,

Kaj per boneco ĝian amon trovi, —

Sed vanan provon baldaŭ mi forlasis :

Potenco viva por popol' ne estas

Agrabla, — ĝi mortintojn sole amas. —

Malsaĝaj estas ni, se kri' popola,

Aŭ forta plor' tumultas nian koron. —

Malsaton sendis Di' sur nian teron ;

Popolo en suferoj pereadis ;

Por ili tuj malfermis mi grenejojn ;

Mi oron ŝutis ; mi laborojn trovis —

Kaj ili furioze min mallaŭdis !

Bruleg' iliajn domojn neniigis ;

Por ili mi konstruis novajn domojn —

Kaj ili min riproĉis je brulego !

Jen estas juĝo, amo de popolo !

En familio serĉis mi konsolon,

Filidon mi ekvolis edzinigi ;

Fianĉon morto, kvazaŭ vent', forportis —



Kaj jen subite ruza famo faras  
Min kulpa je filina vidvineco,  
Min mem, min mem, min, patron malfeliĉan! ...  
Se iu mortas, — mortigint' mi estas :  
Mi rapidigis morton Teodoran,  
Venenis ankaŭ mi fratin'-reĝinon,  
Humilan monaĥinon... mi eterne!  
Mi sentas : nin nenio iam povas  
En mondaj malĝojegoj kvietigi;  
Nenio.... Eble, sola konscienco, —  
Jes, sola ĝi, sendube, ektriumfos  
Je malboneco kaj je kalumnio;  
Sed se en ĝi makulo kvankam unu,  
Nur unu, eĉ okaze, eltroviĝas,  
Mizero estas : kvazaŭ per ulcero  
Anim' forbrulos, koro veneniĝos,  
Riproĉo, kvazaŭ per martelo, frapas  
En kap', kaj naŭzo ĉiam, kaj kapturino,  
Kaj punktoj estas sangaj en okuloj...  
Forkuri vi deziras, sed... Terure!  
Terure!... Plej mizera estas tiu,  
En kiu konscienc' ne pura estas!...

### Drinkejo sur Litva limo.

MISAILO haj VARLAAMO, vagistoj — kvazaŭ monaĥoj;  
GRIGORIO OTREPIEV en ordinara vesto; MASTRINO.

MASTRINO. Per kio do mi vin regalos, honoraj maljunuloj?

VARLAAMO. Per tio, kion Dio donis, mastrineto. — Ĉu vi ne havas brandon?

MASTRINO. Kial do ne, pastroj miaj! Mi tuj alportos.

(Ŝi eliras.)

MISAILO. Pro kio do vi eksopiris, kolego? Jen estas limo Litva, kiun vi tiel volis atingi.



GRIGORIO. Ĝis kiam mi ne estos en Litvo, ĝis tiu tempo mi ne povas esti trankvila.

VARLAAMO. Kial vi tiel ekamis Litvon? Jen ni, patro Misailo kaj mi, peka, de tiu tempo kiel ni forkuris el monaĥejo, ni pri nenio eĉ pensas : ĉu Litvo, ĉu Rusujo, ĉu fajfilo, ĉu harpo, por ni estas tute egale, estu nur brando... kaj jen ankaŭ ĝi estas!...

MISAILO. Bone estas dirite, patro Varlaamo.

MASTRINO (eniras). Jen, vi havas, patroj miaj. Trinku por sano.

MISAILO. Mi dankas, kara, Dio vin benu. (Ili trinkas. Varlaamo ekkantas.) Kial do vi ne kantas kaj ne trinkas?

GRIGORIO. Mi ne volas.

MISAILO. Libero estas por liberulo...

VARLAAMO. Kaj paradizo — por malsobrulo, patro Misailo! Trinku do glaseton pro mastrineto... (li trinkas.) Tamen, patro Misailo, kiam mi drinkas, tiam mi ne amas sobrajn : alia afero estas drinkado, kaj alia — fierado ; se vi volas vivi kiel ni, — ni petas, se ne — for! mala-peru : arlekeno ne estas kolego por pastro.

GRIGORIO Sidu ĉe brando kaj pensu pri grando, patro Varlaamo!... Ĉu vi vidas, mi ankaŭ iafoje scias bone diri.

VARLAAMO. Pri kio do mi devas pensi?

MISAILO. Forlasu lin, patro Varlaamo.

VARLAAMO. Kial do li estas tia fastulo? Li mem al ni venis, kiel kolego, oni ne scias — kiu, ne scias — de kie, sed li tiel fieras. (Li trinkas kaj kantas.)

GRIGORIO (al mastrino). Kien iras tiu ĉi vojo?

MASTRINO. Litvon, mia kara, al Luevaj montoj.

GRIGORIO. Kaj ĉu malproksime estas Luevaj montoj?

MASTRINO. Ne malproksime, ĝis vespero oni povus tien aliri, se ne estus baroj reĝaj kaj gardantaj observistoj.

GRIGORIO. Kiaj baroj? Kion tio ĉi signifas?

MASTRINO. Iu forkuris el Moskvo kaj estas ordonite ĉiujn kapti kaj pririgardi.



GRIGORIO (al si mem). Jen vi havas!... (Laŭte.) Kium do oni bezonas? Kiu forkuris el Moskvo?

MASTRINO. Dio lin konas, ĉu ŝtelisto, ĉu rabisto, — sed tie ĉi eĉ bonaj homoj nun ne povas trairi. Kaj kiaj rezultatoj el tio ĉi estos? Neniaj; oni eĉ laman diablon ne kaptos : kvazaŭ Litvon ne ekzistas alia vojo, krom vojo granda! Jen, ekzemple, de tie ĉi — sin turnu maldekstren, kaj per arbaro iru sur vojeto ĝis preĝejo, kiu estas super Ĉekana rivereto, kaj poste rekte trans marĉon al Ĥlopino, de tie al Zaharievo, kaj tie jam ĉiu knabeto povas vin alkonduki al Luevaj montoj. Tiuj ĉi observistoj nur pasantojn premas, kaj nin, mizerulojn, ĉirkaŭŝiras. (Estas aŭdata bruoj.) Kio tie ankoraŭ estas? Ha, jen estas ili, malbenitaj! ili patrolas.

GRIGORIO. Mastrino! ĉu vi ne havas en dometo ian alian angulon?

MASTRINO. Ne, mia kara, — mi mem volus min kaŝi. Estas nur solaj vortoj, ke ili patrolas, — sed donu al ili brandon, panon kaj ĉion, — malviviĝu ili, malbenitaj! Ke ili....

(Observistoj eniras.)

OBSERVISTO. Bonan tagon, mastrino!

MASTRINO. Bone venu, karaj gastoj, mi petas!

UNUA OBSERVISTO (al dua). Ba! Tie ĉi oni drinkas; ni havos, kion manĝeti. (Al monaĥoj.) Vi kiaj homoj estas?

VARLAAMO. Ni estas Diaj maljunuloj, monaĥoj humilaj, ni iradas en vilaĝoj, kaj kolektas almozon kristanan por monaĥejo.

OBSERVISTO (al Grigorio). Kaj vi?

MISAILO. Nia kolego....

GRIGORIO. Mi estas burĝo el urbeto: mi akompanis maljunulojn ĝis limo; de tie ĉi mi iros hejmen.

MISAILO. Ĉu vi jam ne volas....

GRIGORIO (mallaŭte). Silentu.

OBSERVISTO. Mastrino, donu ankoraŭ brandon; ni do tie ĉi kun maljunuloj trinkos kaj interparolos.



DUA OBSERVISTO (mallaŭte). Knabo, ŝajne, estas nuda, de li oni nenion povas preni; sed maljunuloj....

UNUA. Silentu, tuj ni ilin palpos. — Kio do. patroj miaj, ĉu bone iras viaj aferoj?

VARLAAMO. Malbone, filo, malbone! Nun kristanoj fariĝis avaraj; ili monon amas, monon kaŝas. Malmulte ili donas al Dio. Venis peko granda sur popolojn terajn. Ĉiuj komencis komercadi, profitadi; pensas pri monda riĉeco, sed ne pri savo de animo. Ni iradas, iradas; petadas; iafoje en tri tagoj eĉ tri kvaronkopekojn ne povas elpeti. Tia estas peko! Forpasas semajno, dua, ni enrigardas monujon, kaj en ĝi estas tiel malmulte, ke eĉ honte estas monaĥejon iri; kion fari? de malĝojo ni eĉ restaĵon fordrinkas; mizero estas, kaj nenio plu. — Ho, malbone estas, videble, nia lasta tempo venis....

MASTRINO (ploras). Dio kompatu kaj savu!

(En daŭro de Varlaama parolo unua observisto signifas rigardas Misailon.)

UNUA OBSERVISTO. Alekso! Ĉu vi havas reĝan ordonon?

DUA. Jes, mi havas.

UNUA. Donu do ĝin al mi.

MISAILO. Kial vi tiel atente min rigardas?

UNUA OBSERVISTO. Jen kial: el Moskvo forkuris iu malbona herezisto, Griŝko Otrepiev. Ĉu vi tion ĉi aŭdis?

MISAILO. Mi ne aŭdis.

OBSERVISTO. Ne aŭdis? Bone. Kaj tiun forkurintan hereziston reĝo ordonis kapti kaj sufoki. — Ĉu vi tion ĉi scias?

MISAILO. Ne, mi ne scias.

OBSERVISTO. (al Varlaamo). Ĉu vi scias legi?

VARLAAMO. En juneco mi sciis, sed forgesis.

OBSERVISTO (al Misailo). Kaj vi?

MISAILO. Min ne instruis Dio.

OBSERVISTO. Jen, vi havas reĝan ordonon.

MISAILO. Por kio mi ĝin bezonas?



OBSERVISTO. Al mi ŝajnas, ke tiu ĉi forkurinta herezisto, ŝtelisto kaj fripono — estas vi.

MISAILO. Mi? Kompatu! kion vi diras!

OBSERVISTO. Haltu! Fermu pardon. Jen ni tuj ekscios.

MASTRINO. Ha! malbenitaj turmentantoj! Ili eĉ maljunulon ne forlasas!

OBSERVISTO. Kiu tie ĉi scias legi?

GRIGORIO (eliras antaŭen). Mi scias!

OBSERVISTO. Jen, prenu... Sed de kiu vi ellernis?

GRIGORIO De nia sanktaĵisto.

OBSERVISTO. (donas al li ordonon). Legu do laŭte.

GRIGORIO (legas). « El Ĉudova monaĥejo seninda monaĥo Grigorio, el gento de Otrepievoj, fariĝis herezisto kaj, instruita de diablo, kuraĝis eksciti sanktan frataron per diversaj tentaĵoj kaj malpiaĵoj. Kaj, laŭ informiĝoj, montriĝis, ke forkuris li malbenita Griŝko, al limo Litva... »

OBSERVISTO (al Misailo). Kiel do ne vi?

GRIGORIO. « Kaj reĝo ordonis lin kapti.... »

OBSERVISTO. Kaj sufoki!

GRIGORIO. Tie ĉi ne estas dirite : « sufoki. »

OBSERVISTO. Vi mensogas! ne ĉiun vorton oni skribas en linion. Legu : kapti kaj sufoki.

GRIGORIO. « Kaj sufoki. Aĝon havas ŝtelisto Griŝko.... (rigardante Varlaamon) pli, ol kvindek jaroj, lia alteco estas meza, frunton li havas senharan, barbon grizan, ventron dikan. » (Ĉiuj rigardas Varlaamon.)

UNUA OBSERVISTO. Fratoj! Tie ĉi estas Griŝko! tenu, ligu lin! Mi eĉ ne pensis pri tio ĉi!

VARLAAMO (depreninte paperon). For, petoluloj! Kia mi estas Griŝko? Kiel! kvindek jaroj, barbo griza, ventro dika! Ne, frato, vi ankoraŭ juna estas por fari ŝercojn kun mi. Mi jam longe ne legis kaj legas tute malbone, sed nun mi jam tralegos, se oni min volas sufoki (Li legas silabe.) « Aĝon li havas de dudek jaroj. » — Kio, frato, kie do estas kvindek? vidu — dudek?



DUA OBSERVISTO. Jes, mi memoras, dudek; tiel same  
ankaŭ al ni estis dirite.

UNUA OBSERVISTO (al Grigorio). Vi, frato, videble estas  
ŝerculo.

(En daŭro de legado, Grigorio staras, malleviste kapon, havante  
manon en brusta poŝo.)

VARLAAMO (daŭrigas). « Alteco lia estas malgranda, brusto  
largâ, unu mano estas pli mallonga, ol alia, okuloj  
estas bluaj, haroj — flavruĝaj, sur vango estas veruko,  
sur frunto — alia. » Ĉu ne vi, amiko, tio ĉi estas?

(Grigorio subite elmetas ponardon; ĉiuj antaŭ li disiras;  
li rapide sin ĵetas fenestron.)

OBSERVISTOJ. Tenu! Tenu!...

(Ĉiuj kuras en senordo.)

### Moskvo. — Domo de Ŝujskij.

ŜUJSKIJ; multego da gastoj; vespermanĝo

ŜUJSKIJ. Ankoraŭ vinon! (Li sin levas, ĉiuj ankaŭ.)

Karaj gastoj miaj,

Ĉerpilon lastan! Legu preĝon, knabo.

KNABO. Ĉiela reĝ', estanta ĉie, ĉiam!

Atentu preĝon vi de sklavoĵ viaj :

Unua preĝo pri regnestro nia,

De Dio elektita kaj plej pia,

Pri aŭtokrata reĝo de kristanoj.

En domo gardu lin, kaj en milito,

Sur vojoj, kaj sur lito de ripozo.

Al li de malamikoj venkon donu,

Kaj glora estu li de mar' ĝis maro.

En sano floru lia familio,

Kaj ĝiaj plej amindaj branĉoj ombro

Senfinan mondon; kaj al ni, al sklavoĵ,

Li estu, kiel ĉiam, bonfavora,

Afabla, bona, longepacienca;

Kaj fontoj de saĝec' lia senfina

Sur nin elfluu sufiĉege, gaje!



Kaj jen, ĉerpilon reĝan eklevinte,  
Ni preĝas antaŭ Vi, Ĉiela Reĝo.

ŜUJSKIJ (trinkas). Ho, estu ĉiam sana, granda reĝo!

Adiaŭ, gastoj miaj vi plej karaj;  
Mi dankas, ke ne abomenis mian  
Regalon vi. Adiaŭ, bonan nokton!

(Gastoj foriras, li akompanas ilin ĝis pordo.)

PUŜKIN. Fine ili foriris; nu, princo Vasilij Ivanoviĉ, mi  
jam pensis, ke ni ne povos eĉ interparoladi.

ŜUJSKIJ (al servantoj). Vi kial buŝon malfermis? Vi ĉiam nur  
sinjorojn viajn subaŭskultas. Forigu ĉion de tablo kaj  
iru for! — Kio okazis, Atanaso Miĥajloviĉ?

PUŜKIN. Mirindaĵoj, kaj nenio plu!

Hodiaŭ mia nev', Gavriilo Puŝkin,  
Al mi kurjeron sendis el Krakovo.

ŜUJSKIJ. Nu?

PUŜKIN. Strangan li al mi novaĵon skribas...

Fil' de Johan'... Atendu (aŭskultas ĉe pordo).

Reĝa knabo,

Laŭ ordo de Boriso mortigita....

ŜUJSKIJ. Sed tio ĉi ne estas nov'.

PUŜKIN. Atendu :

Dimitrij vivas.

ŜUJSKIJ. Jen sciigo kia!

Reĝido vivas! Nu, mirinde estas!

Nur tio ĉi?

PUŜKIN. Aŭskulu min ĝis fino;

Li estus kiu ajn, ĉu mem reĝido,

Ĉu ia eĉ spirit' en lia vido,

Aŭ tre kuraĝa uzurpul' — fripono, —

Sed tie nun Dimitrij ekaperis.

ŜUJSKIJ. Ne povas esti.

PUŜKIN. Lin mem Puŝkin vidis.

Unue kiam li palacon venis,

Tra vicoj da sinjoroj Litvaj rekte

Trairis li sekretan ĉambbron reĝan.



ŜUJSKIJ. Sed kiu li, de kie?

PUŜKIN.

Mi ne scias.

Nur oni scias, ke li longe servis  
Ĉe Viŝneveckij; kaj ke kiam estis  
Malsana li, li al konfesprenanto  
Malkovris ian sekretaĵon gravan;  
Kaj fierul', sekreton eksciinte,  
Dorlotis lin, kaj levis lin de lito  
Kaj lin al Sigizmund' forveturigis.

ŜUJSKIJ. Vi ion aŭdis pri bravulo tiu?

PUŜKIN. Mi aŭdis, ke li estas saĝa, lerta,  
Al ĉiuj plaĉas. Forkurintojn Moskvajn  
Li ravis tute. Litvaj pastroj estas  
Kunuloj liaj. Reĝo lin dorlotas —  
Kaj, oni diras, helpi lin promesis.

ŜUJSKIJ. Nu, tio ĉi konfuzo tia estas,  
Ke esti povas eĉ kapturino, frato.  
Sendube, jes, li estas uzurpulo!  
Konfesas mi, danĝero estas granda,  
Sciigo grava estas! se atingos  
Popolon ĝi, ventego estos forta.

PUŜKIN. Ventego tia, ke malcerte reĝo  
Konservos kronon sur saĝega kapo.  
Kaj prave estos, ĉar li nin regadas  
Simile je minaca reĝ' Johano.  
Ĉu havas vi utilon, ke forestas  
Por ĉiuj ni videblaj ekzekutoj,  
Ke nun de sangigita plank' publike  
Kanonojn ni ne kantas jam al Kristo,  
Ke oni ne bruligas nin kaj reĝo  
Per sia scepro ne subŝovas karbojn?  
Ĉu havas garantion ni en vivo!  
Nin ĉiutage malfavor' atendas,  
Malliberej', kapuĉo, aŭ katenoj,  
Kaj ankaŭ eĉ malsata mort', aŭ maŝo.  
Pli eminentaj niaj gentoj kie?



Kaj Ŝestunov, kai Sickij-princoj kie?  
Romanov, li, espero de patrujo?  
Forturmentitaj estas en ekzilo....

Tiela sama estos via sorto.

Eĉ hejme, kvazaŭ per Litvanoj, estas  
Ni ĉirkaŭitaj per malfideluloj :

De ĉie — langoj, pretaj nin perfidi,  
Ŝtelistoj, de estrar' subaĉetitaj.

Dependas ni de ĉia servutulo,  
Se lin ni iafoje prave punis.

En propraj eĉ bienoj ni ne regas :  
Maldiligentan sklavon ne forpelu!

Lin nutru! Laboriston eĉ ne provu  
Forvoki de najbar'! alie — puno!

Ĉu iam aŭdis vi similan ion

Eĉ en reĝado de Minaca reĝo?

Ĉu vivas jam pli bone nun popolo?

Demandu ĝin. Jen, venos uzurpulo,

Al ĝi promesos li diversajn bonojn, —

Kaj estos jam amuz'.

ŜUJSKIJ. Vi estas prava.

Sed ĉu vi scias? Pri sciigo tiu

Silentu ni ĝis tempo.

PUŜKIN. Kompreneble,

Por si nur sciu. Estas vi prudenta;

Kun vi mi ĉiam amas paroladi,

Kaj se min io iam nur tumultas,

Mi tion jam de vi ne povas kaŝi;

Al tio mielvino kaj biero

Al mi malligis langon mian tiel...

Adiaŭ princ'!

ŜUJSKIJ. Adiaŭ, ĝis sinvido.

(Akompanas lin.)



Reĝaj ĉambroj.

REGIDO desegnas geografian karton. REGIDINO, NUTRISTINO  
de reĝidino.

KSENIO (kisas portreton). Ho, mia kara fianĉo, mia plej bela  
reĝido, ne al mi vi apartenas, ne al via fianĉino, sed  
al malluma tombeto en fremda landeto : neniam mi  
min konsolos. eterne mi ploros.

NUTRISTINO. Nu, reĝidino! Fraŭlino, ploras, kvazaŭ roso  
falas : suno suriros, roson sekigos. Vi havos alian  
fianĉon — kaj belegan kaj afablan. Vi lin ekamos, mia  
infano aminda, kaj vi forgesos Johanon-reĝidon.

KSENIO. Ne, nutristineto, al li, eĉ mortinta, mi estos fidela.

(Boriso eniras.)

REGO. Ksenio mia! ho, filino kara!  
Ankoraŭ fianĉino — jam vidvino!  
Vi ĉiam ploras pri fianĉo via?  
Infano mia! sorto ne permesis  
Al mi feliĉon vian eĉ vidadĉi.  
Kredeble kolerigis ni ĉielon,  
Feliĉon vian mi ne povis fari;  
Sed vi, senkulpa! kial vi suferas?  
Kaj vi, fileto mia, kion faras?

TEODORO. Mi? Teron Moskvan mi desegnas; vidu :  
Jen estas tuta nia regn'; jen Moskvo,  
Jen Novgorod', jen Astraĥan'! Jen maro,  
Plej densaj estas jen arbaroj Permaj,  
Kaj jen Sibir'.

REGO. Kaj tio kio estas,  
Jen, tie elkurbiĝas?

TEODORO. Volgo estas.

REGO Tre bone! Dolĉaj fruktoj de scienco!  
De nubo kvazaŭ, povas tuj ekvidi  
Vi regnon tutan : urbojn kaj riverojn....  
Ho, lernu, fil'; scienco mallongigas  
Spertadojn de rapidfluanta vivo.



Jen iam, eĉ tre baldaŭ, eble, ĉiuj  
Provincoj tiuj, kiuj vi hodiaŭ  
Desegnis sur papero tiel bone,  
Sub via glora potencado estos.  
Ho, lernu, mia filo, pli facile  
Laboron regnan tiam vi komprenos.

(Eniras Semiono Godunov.)

Jen iras kun raporto Semiono.

(Al Ksenio.) Animo mia, iru vian ĉambron;  
Adiaŭ, kara; Dio vin konsulu.

(Ksenio kun nutristino foriras.)

Nu, kion diros Semion'?

SEMIONO GODUNOV. Hodiaŭ  
Al mi de Puŝkin kaj de princ' Vasilij  
Servantoj venis frue kun raporto.

REĜO. Nu!

SEMIONO GODUNOV. Kaj servant' de Puŝkin alraportis,  
Ke en maten' hieraŭ alveturis  
Al ili el Krakov' kurjer', — kaj baldaŭ  
Li sen letero resendita estis.

REĜO. Tuj kaptu lin.

SEM. GODUNOV. Mi sendis persekuton.

REĜO. Kaj Ŝujskij?

SEM. GODUNOV. Jen hieraŭ li regalis  
Amikojn siajn : fratoj Miloslavskij,  
Buturlin estis, Saltikov Miĥajlo,  
Kaj Puŝkin, kaj ankoraŭ kelkaj homoj;  
Disiris ili tre malfrue. Puŝkin  
Kun mastro mem nur en soleco restis,  
Kaj longe ili interparoladis.

REĜO. Alvoku tuje princon Ŝujskij.

SEM. GODUNOV. Reĝo!

Li estas tie ĉi.

REĜO. Al mi lin voku!

(Godunov foriras.)

REĜO. Kun Litvo interkomuniko! Kio?!...



De Puŝkin gento estas abomena,  
Al Ŝujskij ankaŭ mi ne tre konfidas :  
Li ruza kaj kuraĝa, evitema....

(Ŝujskij eniras.)

Bezonas mi kun vi interparoli.  
Sed, ŝajne, vi mem venis pro afero,  
Kaj tial mi aŭskultos vin unue.

ŜUJSKIJ. Regnestro! devas mi al vi raporti  
Sciigon gravan.

REĜO. Mi jam vin aŭskultas.

ŜUJSKIJ (mallaŭte montrante Teodoron).

Sed reĝo, jen...

REĜO. Reĝido povas scii

Pri tio, kion scias Ŝujskij. Diru.

ŜUJSKIJ. El Kiev' sciigo venis....

REĜO. Tiu, kiun

Kurjer' al Puŝkin mem alveturigis?

ŜUJSKIJ. (Li ĉion scias!...) Pensis mi, regnestro,  
Ke vi ne scias tiun ĉi sekreton.

REĜO. Nenio, princo; volas mi kombini  
Sciigojn, — ĉar alie ne ekscios  
Ni veron.

ŜUJSKIJ. Mi nur tion bone scias,  
Ke en Krakov, aperis uzurpulo,  
Kaj ke sinjoroj kaj mem reĝ' lin amas.

REĜO. Sed kiu estas tiu uzurpulo?

ŜUJSKIJ. Nescias.

REĜO. Sed... per kio li danĝera?

ŜUJSKIJ. Regnestro! forta estas via regno;  
Per amo vi kaj per malavareco  
Aldonitigis korojn de subuloj;  
Sed mem vi scias, ke popolamaso  
Perfida estas, forte ribelema,  
Kaj ne espera, kaj superstiĉema, —  
Obea estas al inspir' momenta,  
Al vero — surda kaj indiferenta,



Ĝi nur al fabloj ĉiam konfidadas.  
Kuraĝo senprudenta al ĝi plaĉas;  
Kaj, se fripono tiu nesciata  
Transiros iel nian limon Litvan,  
Al li popolamason malsaĝegan  
Altiros nom' reviva de Dimitrij.

REĜO. Dimitrij!... Kiel? tiu ĉi infano?

Dimitrij!... Ha!... — Reĝido, vi foriru.

ŜUJSKIJ (al si mem). Ruĝiĝis li : ventego estos!...

TEODORO.

Reĝo,

Permesu, ke....

REĜO. Ne, mia filo, iru.

(Teodoro foriras.)

Dimitrij!...

ŜUJSKIJ (al si mem). Li nenion tute sciis.

REĜO. Aŭskultu, princo, ĉion tuj pretigu;

De Litv' Rusujo estu debarita

Per baroj; ke neniu kreitaĵo

Transiru nian limon; ke leporo

Eĉ ne alkuru el Poluj'; ke korvo

Ne flugu el Krakovo. Nu, rapidu!

ŜUJSKIJ. Tuj.

REĜO. Haltu. Ĉu ne vere, ke sciigo

Tre sprita estas? Ĉu vi iam konis

Mortintojn, el ĉerkujoj elirintajn,

Por demandadi reĝojn, leĝajn reĝojn,

Publike, unuvoĉe elektitajn,

De sankta patriarko mem kronitajn?

Ridinde? ha? Sed kial vi ne ridas?

ŜUJSKIJ. Regnestro!...

REĜO. Ne, aŭskultu, princ' Vasilij :

Eksciis kiam mi, ke tiun knabon...

Ke tiu ĉi knabeto iel mortis,

Mi sentis vin por esplorado; nun do

Per kruco, kaj per Dio mi vin petas,

Laŭ konscienco, vi anoncu veron :



Ĉu vi ekkonis mortigitan knabon?

Kaj ĉu ne estis ŝanĝo? Nu, respondu.

ŜUJSKIJ. Sed ĵuras mi....

REĜO. Ne, Ŝujskij, vi ne ĵuru,

Respondu : ĉu reĝido estis?

ŜUJSKIJ. Jes.

REĜO. Pripensu, princ', favoron mi promesas,

Mensogon jam pasintan mi ne punos

Per malfavoro. Sed se nun vi ankaŭ

Deziras ruzi vi — je kap' de mia filo

Mi ĵuras vin kruele ekzekuti.

Mi tiel ekzekutos, ke Johano

Eĉ mem en ĉerko de terur' ekstremos.

ŜUJSKIJ. Ne puno, — malfavoro min timigas!

Ĉu mi kuraĝos antaŭ vi malici?

Kaj ĉu mi povis tiel ekerari,

Ke lin mi ne ekkonis? Mi tri fojojn

Vizitis en preĝejo malvivulon,

Portitan tien per Ugliĉo tuta.

Ĉirkaŭis lin ankoraŭ dek tri korpoj,

Per man' popola disŝiritaj, — ili

Jam rimarkeble tute forputradis,

Vizaĝo do reĝida estis klara,

Trankvila, freŝa, kvazau li nur dormis;

Profunda vund' ankoraŭ ne krustiĝis,

Kaj trajtoj liaj tute ne ŝanĝiĝis. —

Ho ne, regnestro, tute mi ne dubas :

Dimitrij mortis.

REĜO. Nu, suface, iru. (Ŝujskij foriras.)

Ha, ŝarĝe estas!... Pensojn mi kolektu!...

Mi tentis : sango tuta al vizaĝo

Sin ĵetis, poste reen ĝi defluis....

Jen kial dek tri jarojn intersekve

Infanon mortigitan mi songadis!

Jes, jes — jen kial! nun mi jam komprenas.

Sed kiu estas mia kontraŭulo?



Kaj kiu kontraŭ mi? Nur nomo, ombro, —  
Ĉu povas ombr' de mi forŝiri kronon,  
De idoj miaj heredaĵon preni?  
Ho, malsaĝulo! kial mi ektimis?  
Nur blovu vi fantomon — ĝi forflugos.  
Jes, estas decidite : mi ne timos —  
Malŝati tamen mi nenion devas....  
Tre peza vi, ho, ĉapo Monomaĥa!

**Krakovo. Domo de Viŝneveckij.**

**UZURPULO kaj PASTRO ĈERNIKOVA.**

**UZURPULO.** Ne, mia patro, embaras' forestas.

Animon molan de popolo mia  
Mi bone scias : ĉiam sankta estos  
Por ĝi ekzemplo de regnestro ĝia.  
Por religio — ĝi indiferenta.  
Kaj baldaŭ — donas mi eĉ garantion —  
Entute religio orienta  
Ekamos forte Petran vikarion.

**PATRO.** Vin bone gardu sankta Ignatio!

Alie jam komencos vi vivadi.  
Sed nun, reĝido, devas vi ĝis tiam  
Intencojn viajn en anim' kaŝadi;  
Ŝajnigi sin kun plej malpia mondo  
Al ni ordonas ofte sankta devo :  
Aferojn viajn, vortojn — juĝas homoj,  
Intencojn do nur sola Dio vidas.

**UZURPULO.** Amen! Kiu tie?

(Eniras servanto.)

Diru : ni akceptas.

(Pordo malfermiĝas. Eniras amaso da RUSOJ kaj POLOJ.)

Kolegoj miaj! morgaŭ jam eliros  
Ni el Krakovo. Mi deziras, Mniŝek,  
Al vi Samboron post tri tagoj veni.  
Mi scias, ke kastel' gastama via



Briladas ĉiam per lukseco nobla  
Kaj estas glora per mastrino juna.  
Marinon plej belegan mi esperas  
Ekvidi tie. Vi do, ho amikoj,  
Rusujo, Litvo, kun kuraĝ' levintaj  
Standardojn fratajn kontraŭ malamiko  
Malica ĉiam, mia malbonulo, —  
De Slavoj filoj, baldaŭ mi kondukos  
Por batalado kolegarojn viajn!  
Sed inter vi mi vidas novajn homojn?

GAVRILO PUŜKIN. Alvenis ili al favoro via  
Pro glavo kaj servado.

UZURPULO. Mi tre ĝojas.

Alvenu. Kiu do, al mi vi diru,  
Belulo tiu?

PUŜKIN. Kurbskij.

UZURPULO. Glora nomo!

Parenc' vi estas de hero' Kazana?

KURBSKIJ. Mi — filo lia.

UZURPULO. Vivas li?

KURBSKIJZ. Ne, mortis....

UZURPULO. Grandega saĝo! Viro de batalo!...

De tiu tempo tamen, kiam estis  
Li sub antikva Olga urb' kun Litvoj,  
Por venĝi tie siajn ofendantojn, —  
Pri li silentas famo.

KURBSKIJ. Mia patro

Pasigis reston de vivado sia  
En de Batorij donacita tero.  
En izoleco li trankvile vivis,  
Serĉante en sciencoj nur konsolon;  
Sed ne konsolis lin laboro paca:  
Patrujon de juneco memorante,  
Pri ĝi li ĉiam forte sopiradis.

UZURPULO. Ho, estro malfeliĉa! Kiel hele!

Tre ĝojas mi, heroo mia nobla,



Ke lia ido kun patruj' paciĝas —  
De patroj kulpojn mi ne rememoras;  
Alproksimiĝu, Kurbskij... donu manon!  
Tre strange! Fil' de Kurbskij mem kondukas  
Sur tronon — kiun? filon de Johano!...  
Min helpas ĉio : homoj kaj mem sorto!  
Kaj vi?

POLO. Sobanskij mi, nobel' libera.

UZURPULO. Mi vin salutas, id' de libereco!

Al li trionon de salajr' elpagu.

Sed tiuj ĉi? Sur ili mi ekkonas

Patrujan veston. Ili estas niaj.

ĤRUSĈOV (salutas). Jes, nia patro-reĝ'. Ni estas viaj

Fervoraj, elpetitaj servutuloj.

El Moskvo ni de malfavor' forkuris

Al vi, regnestr', — pro vi ni estas pretaj

Eĉ morti, — estu niaj malvivuloj

Por vi ŝtupar' al Moskva reĝa trono.

UZURPULO. Kuraĝu vi, senkulpaj turmentitoj —

Permesu nur al mi atingi Moskvon,

Kaj tie jam Boris elpagos ĉion.

Vi kiu?

KARELO. Venis mi de Don' libera.

Al vi min sendis niaj kuraĝuloj,

Okulojn viajn klarajn reĝajn vidi,

Al vi proponi ĉiujn niajn kapojn.

UZURPULO. Mi konas Donon : mi ne dubis vidi

Standardon Donan inter miaj vicoj.

Tre dankas ni militon nian Donan.

Ni scias, ke kozakoj nune estas

Maljuste alpremataj kaj pelataj;

Sed se nin Dio helpos ekposedi

De patro tronon, tuj, laŭ antikveco,

Favoros ni fidelan nian Donon.

POETO (alproksimiĝas, malalte salutante kaj kaptante baskon de Griŝko.)

Plej granda princo kaj reĝid' plej klara!



UZURPULO. Vi kion volas?

POETO (donas al li paperon). Prenu kun favoro  
Mizeran frukton de fervor-laboro.

UZURPULO. Ho, kion vidas mi? Latinaj versoj!

Plej sankta estas lig' de glav' kun liro, —

Ĉar unu laŭr' amike ilin ligos.

Sub norda mi ĉielo eĉ naskiĝis,

Sed kun latina muzo konatiĝis,

Kaj florojn de Parnas' mi kore amas.

Mi kredas profetaĵojn de poetoj.

Ne vane en ilia flama brusto

Ekbolas ravo : faron, kiun gloris

Poetoj, jam antaŭe benu, Dio!

Alvenu, kara. Pro memoro mia

Alprenu. (Donas al li ringon.)

Kiam jam kun mi fariĝos

Antaŭdifin' de sorto, kiam kronon

Prapatran mi surmetos, ree aŭdos

Mi voĉon vian kaj inspiran himnon :

« Musa gloriam coronat gloriaque musam. »

Kaj nun, amikoj, ĝis sinvido morgaŭ!

ĈIUJ. Eliru!... Vivu princ' Dimitrij, vivu!

Eterne vivu granda princo Moskva!

### Kastelo de vojevodo Mnišek en Samboro.

#### *Tualetejo de Marino.*

MARINO, RUZJA (ornamas ŝin). SERVANTINOJ.

MARINO (antaŭ spegulo).

Ĉu baldaŭ? Vi ne povas rapidigi?

RUZJA. Permesu — estas jen malfacilaĵo, —

Per kio vi vin volas ornamigi,

Per belaj perloj, aŭ per smeraldaĵo?

MARINO. Al mi vi donu kronon diamantan.

RUZJA. Bonege! Vi memoras? vi ĝin vestis



Ankoraŭ kiam balon plej brilantan  
Kortegan vi veturis? Tie estis  
Vi kvazaŭ suno, — ĉiuj viroj restis  
De vi en rav', fraŭlinoj for rapidis....  
Ĥotkeviĉ juna tiam vin ekvidis  
Kaj sin mortpafis.... Kiu proksimiĝas  
Al vi nur, tiu tuj vin enamiĝas!...

MARINO. Ĉu baldaŭ?

RUZJA. Tuj, fraŭlino kara mia.

Je vi espera forte patro via;  
Ne vane vidis vin reĝido, eble;  
Ne povis li eĉ kaŝi ravon sian;  
Kaj tial povas vi jam koron lian  
Facile venki nun kredeble.

Ĉe ni lin sole amo tenas!  
Monaton tutan jam, veninte  
Al ni, militon forgesinte  
Kaj tronon Moskvan, li festenas  
Kaj Rusojn, Litvojn kolerigas....

Al tio kio lin devigas?  
Esperas mi, ke, kiam vin, fraŭlino,  
Dimitrij faros Moskvan jam reĝinon,  
Vi ne forlasos vian servantinon?

MARINO. Ĉu pensas vi, ke estos mi reĝino?

RUZJA. Sed kiu? La plej bela vi ja estas,  
Je vi egalaj per belec' forestas!  
De Mniŝek gento cedis al nenia;  
Vi estas bela super laŭdo ĉia....  
Feliĉa estos tiu, kiun vi ekamos,  
Al kiu via bona kor' per amo flamos —  
Se eĉ li estus reĝo nia  
Aŭ eĉ de francaj reĝoj ido....  
Ne sole tiu ĉi reĝido  
Mizera, nesciata ia!

MARINO. Reĝidon tuta mond' lin opinias.

RUZJA. Sed ja pasintan vintron li estadis



Ĉe Viŝneveckij, kaj al li servadis.

MARINO. Li kaŝis sin.

RUZJA. Nu, tion ĉi mi scias.

Sed ĉu jam estas vi sciinta,

Pri li popolo kion diras?

Ke estas li el Moskvo forkurinta

Fripono, kiu nur pro krimo iras.

MARINO. Ho, kia sensencaĵo!

RUZJA. Tute vere!

Je tio ĉi ne kredas mi, fraŭlino;

Sed danka devas esti li sen fino,

Ke lin el multaj amas vi sincere....

SERVANTINO (enkuras). Alvenis gastoj!

MARINO. Kiel, kara mia,

Vi tiel babilema estas

Kaj kiel longe vi min vestas!

RUZJA. Tuj, tuj!... (servantinoj kuradas kaj rekuradas).

MARINO (al si mem).

Ekscios mi pri sort' pasinta lia....

Vico da lumigitaj ĉambroj. Muziko.

VIŜNEVECKIJ kaj MNIŜEK

MNIŜEK. Kun mia nur Marino li parolas,

Pri unu nur Marino ankaŭ pensas...

Afero al edziĝo proksimiĝas;

Ĉu pensis vi — konfesu, Viŝneveckij,

Ke iam ŝi, Marin' — reĝino estos?

VIŜNEVECKIJ. Mirinde estas!... Sed ĉu pensis Mniŝek,

Servanto mia prenos tronon Moskvan?

MNIŜEK. Sed kia ja Marino mia estas?

Al ŝi mi sole diris : nu, rigardu!

Reĝidon ne forlasu!... kaj subite

Finiĝis ĉio, li — en ŝiaj retoj!

(Muziko ludas polkon, Uzurpulo kun Marino iras en unua paro.)

MARINO (al Uzurpolo). Jes, morgaŭ, jes en dekunua horo,



Aleo de tilioj, ĉe fontano....

(Ili foriras. Dua paro.)

SINJORO. Sed kion trovis en Marin' Dimitrij?

SINJORINO. Ŝi estas belulino.

SINJORO. Ŝtona nimfo :

Okuloj, buŝo — sen ridet' sen vivo....

(Nova paro.)

SINJORINO. Ne bela estas li, sed tre agrabla ;

En li vidata estas reĝa sango.

(Nova paro.)

SINJORINO. Eliro kiam?

SINJORO. Kiam li ordonos.

Ni pretaj estas ; sed kun li Marino

Videble, longe nin en kapto tenos.

SINJORINO. Agrabla estas kapto.

SINJORO. Jes, se ankaŭ... (Ili foriras ;

ĉambroj fariĝas malplenaj.)

MNIŜEK. Ni, maljunuloj, nune jam ne dancas,

Muziko nin jam tute ne alvokas,

Manetojn ni ne premas kaj ne kisas....

Mi tamen ne forgesis petolaĵojn !...

Nun jam ne tio, kio estis iam !

Junar' ne tiel estas jam kuraĝa,

Beleco ankaŭ jam ne tiel ĝoja ;

Konfesu : ĉio jam malgaja estas.

Forlasu ilin ; iru ni, kolego,

Ordonu ni malŝtopi boteleton

Da vin' hungara ĉirkaŭherbigitan,

En anguleto ni duope trinku

Plej densan bonodoran fluidaĵon,

Kaj poste paroladu ni pri io.

Nu, iru, frato.

VIŜNEVECKIJ. Kaj afero iros.

### Nokto, Ĝardeno, Fontano.

UZURPULO (eniras). Kaj jen fontan' ; ŝi tien ĉi alvenos.

Naskiĝis, ŝajne, mi ne tre timema,



Mi antaŭ mi proksime vidis morton :

Animo antaŭ morto ne tremadis.

Al mi minacis eĉ mallibereco,

Min oni persekutis — mi ne timis

Kaj per arogantec' libera restis.

Sed kio nun animon mian premas?

Pro kio nun mi tiel forte tremas?

Ĉu estas tio ĉi pasia tremo?

Ne, tio estas timo. Tutan tagon

Atendis mi sinvidon kun Marino,

Pripensis tion, kion mi eldiros,

Ensorc'os kiel mi fieran saĝon,

Kaj kiel nomos ŝin reĝinon Moskvan;

Sed venis hor', — nenion mi memoras,

Ne trovas mi parolojn ellernitajn;

Imagon mian tute am' konfuzas...

Sed io jen ekbrilis... jen brueto...

Ne, tio — lumo de malica luno,

Ventet' ekbruis tie ĉi....

MARINO (eniras). Reĝido!

UZURPULO. Ŝi!... Tuta sang' en vejnoj malvarmiĝis.

MARINO. Dimitrij! vi?

UZURPULO. Ho, sorĉa, dolĉa voĉo!

(Iras al ŝi.) Ĉu estas vi? Ĉu vin mi, fine, vidas

Kun mi sub nokta ombro en soleco?

Ho, kiel malrapide iris tago

Kaj malrapide suno estingiĝis!

Kaj kiel longe vin mi atendadis!

MARINO. Forkuras horoj, mi ne havas tempon —

Mi tie ĉi kun vi kunveni volis

Ne por aŭskulti delikatajn vortojn

De amo. Vortoj estas malnecesaj.

Mi kredas, ke vi amas; sed aŭskultu :

Decidis mi kun via sorto brua

Kunigi mian sorton; sekve povas

De vi, Dimitrij, mi postuli solan :



Postulas mi, ke vi al mi malkovru  
Esperojn ĉiujn de animo via,  
Intencojn ĉiujn kaj eĉ ĉiujn timojn ;  
Ke mi kun vi kuraĝe povu kune  
Eniri vivon — kaj ne kiel blinda  
Sklavino de deziroj ĉiuj edzaj,  
Silenta kromvirino sole via,  
Sed kiel via inda leĝ-edzino  
Kaj helpantino de regnestro Moskva.

UZURPULO. Almenaŭ nun permesu, ke forgesu  
Mi tute zorgojn kaj tumultojn miajn !  
Forgesu mem, ke antaŭ vi vi vidas  
Reĝidon. Ho, Marino, nun vi vidu  
En mi de vi amanton elektitan,  
Feliĉan eĉ de sola vido via.  
Aŭskultu kore vi petegojn amajn !  
Permesu koron vi plifaciligi !

MARINO. Ne estas tempo, princ' ; vi malrapidas,  
Kaj amo de kolegoj viaj ĉiuj  
Jam malvarmiĝas ; kaj jam nun danĝeroj,  
Laboroj viaj multe pligrandiĝas ;  
Jam min atingis malagrabra famo,  
Kaj nova jam novaĵ' novaĵon ŝanĝas ;  
Kaj Godunov rapide pretiĝadas....

UZURPULO. Ĉu estas en potenco Godunova  
Feliĉo sola mia, via amo ?  
Ne, ne ! Rigardas nun indeferente  
Mi tronon lian kaj potencon reĝan.  
Sed via am'... sen ĝi por kio estas  
Kaj mia viv', kaj gloro, kaj potenco ?  
Vi en dezerto eĉ, en terdometo  
Por mi anstataŭigos reĝan kronon.  
Jes, amo via....

MARINO. Hontu ! Ne forgesu  
Plej altan kaj plej sanktan vi difinon :  
Ja via rang' pli kara devas esti



Por vi, ol ĉiuj ĝojoj, ravoj vivaj, —  
Ĉar kun nenio povas ĝi egali.  
Vi devas scii, ke ne al junulo,  
Ravita tute per beleco mia,  
Mi kun soleno donas manon mian,  
Sed nur al heredist' de Moskva trono,  
Nur al reĝido, kiun sorto savis.

UZURPULO. Marino bela, vi min ne turmentu,  
Ne diru, ke ne min, sed mian rangon  
Elektis vi. Marino, vi ne scias,  
Ke vi al mi per tio koron pikas.  
Ĉu vere, se... ho, dubo plej terura!  
Eldiru : se al mi ne reĝan naskon  
Antaŭdifinus mia blinda sorto,  
Se mi ne estus filo de Johano,  
Ne tiu ĉi infano forgesita, —  
Ĉu tiam... tiam vi min ankaŭ amus?

MARINO. Dimitrij, vi ali' ne povas esti;  
Alian mi ne amus.

UZURPULO. Ne! sufiĉe —  
Ne volas mi dividi kun mortinto  
Al li apartenantan amantinon;  
Sufiĉe sin ŝajnigi! mi eldiros  
Jam tutan veron; sciu, ke Dimitrij  
Pereis, mortis — kaj ne reviviĝos;  
Ĝu volas scii vi, mi kiu estas?  
Al vi mi diros : estas mi monaĥo;  
Ekenuinte de mallibereco,  
Mi sub kapuĉo mia grandan planon  
Pripensis; mi al mondo mirindaĵon  
Preparis, kaj el monaĥej' forkuris  
Mi al kozakoj bruaj kaj kuraĝaj;  
Ellernis rajdi mi kaj glavon uzi,  
Al vi mi venis, nomis min « Dimitrij »  
Kaj polojn mi sencerbajn tute trompis.  
Nu, kion diros, vi, Marin'fiera?



Ĉu vi kontentas per konfeso mia?

Silentas vi?

MARINO. Ho, honto, ho, malĝojo! (Silento.)

UZURPULO (mallaŭte). Ho, kien do entiris min ĉagreno!

Feliĉon, malfacile konstruitan,

Mi por eterne, eble, pereigis.

Mi estas malsaĝul'! (Laŭte.) Mi vidas, vidas;

Vi forte hontas je ne princa amo;

Eldiru do al mi fatalan vorton,

En via man' vi havas mian sorton;

Atendas mi. (Stariĝas sur genuojn.)

MARINO. Vin levu, uzurpulo!

Ĉu pensas vi en mi, per genuflekso,

En konfidema kvazaŭ knabineto,

Vantegan mian koron favorigi?

Eraris vi : mi ĉe piedoj miaj

Eĉ grafojn noblajn, kavalirojn vidis;

Sed ilin malvarmege mi forjetis, —

Kaj ne por vi, monaĥo forkurinta....

UZURPULO (sin levas). Ne malestimu junan uzurpulon;

En li sin kaŝas, eble, grandaj ecoj,

Je Moskva reĝa trono tute indaj

Kaj indaj je plej kara mano via....

MARINO. Je maŝo indaj, ho arrogantulo!

UZURPULO. Mi estas kulpa: dank' al fiereco

Mi Dion trompis, trompis ankaŭ reĝojn, —

Mensogis mi; sed vi min ekzekuti

Ne povas; antaŭ vi mi estas prava.

Ne, mi ne povis trompi vin, Marino.

Por mi vi estis sola nur sanktaĵo,

Kun ĝi ŝajnigi min mi ne kuraĝis :

Nur amo, amo nur ĵaluza, blinda,

Nur sola amo mia min devigis

Eldiri....

MARINO. Ho, per kio vi vin laŭdas!

Konfeson vian ĉu postulis iu ?



Se vi, vagist' sennoma, nesciata,  
Mirinde du popolojn jam blindigis, —  
Almenaŭ nun vi nepre devas esti  
Je via sukcesego tute inda  
Kaj kuraĝegan trompon garantii  
Nun per sekret' profunda kaj eterna.  
Nu, diru, ĉu mi povas min aldoni  
Al vi kaj, forgesinte mian genton  
Kaj honton virgan, mian bonan sorton  
Kunigi kun mizera via sorto,  
Se mem vi ĉiam tiel flirtanime  
Kaj simple malhonoron vian montras?  
Vi nur pro amo ĉion elbabilis!  
Mi miras, kial antaŭ mia patro  
Vi ne malkovris sin pro amikeco,  
Aŭ ankaŭ antaŭ nia reĝ' pro ĝojo,  
Aŭ antaŭ eĉ sinjoro Viŝneveckij  
Pro fervorego de fidela sklavo.

UZURPULO. Al vi mi ĵuras, ke el koro mia  
Nur vi konfeson povis elturmenti;  
Mi ĵuras, ke neniam kaj nenie,  
Nek en festeno ĉe pokal' da vino,  
Nek en amika kora parolado,  
Nek sub tranĉilo, nek en turmentado —  
Sekreton tiun ĉi mi elbabilos.

MARINO. Al mi vi ĵuras, kaj mi devas kredi.  
Mi kredas! Sed, ĉu povas mi ekscii,  
Per kio ĵuras vi? Per nom' de Dio,  
Vi, pia kvazaŭfil' de jezuitoj?  
Aŭ per honor', kiel heroo nobla?  
Aŭ, eble, kiel vera reĝa filo,  
Per sola reĝa vort'? Ĉu tiel? Diru.

UZURPULO (fiere). Min ombro de Minaca reĝ' filigis,  
« Dimitrij » min el ĉerk' malluma nomis,  
Kaj ĉirkaŭ mi popolojn ekondigis, —  
Kaj por ofer' al mi Borison donis.



Reĝido — mi. Sufiĉe! Mi nun hontas,  
Ke antaŭ vi, fierulino pola,  
Mi malaltiĝis. Fino! Nun adiaŭ!  
Milita ludo, miaj grandaj zorgoj  
Sopiron aman, eble, silentigos.  
Ho, kiel vin komencos mi malami,  
Forpasos kiam malhonora amo!  
Mi iros nun, — aŭ krono, aŭ pereo  
Atendas en Rusujo mian kapon;  
Ĉu en batalo mi honore mortos,  
Aŭ kiel eĉ krimul' sur ŝtupo placa, —  
Ne estos vi jam mia amikino;  
Kun mi vi mian sorton ne dividos;  
Sed iam, eble, forte vi bedaŭros  
Pri tiu sorto, kiun vi forĵetis.

MARINO. Sed se mi ĝustatempe vian trompon  
Elmontros klare antaŭ ĉiuj homoj?

UZURPULO. Vi, eble, pensas, ke mi vin timegas!  
Ke oni kredos al knabino pola  
Pli multe, ol al mi, reĝido rusa?  
Sed sciu: reĝo, papo kaj sinjoroj  
Ne pensas eĉ pri ver' de vortoj miaj.  
Dimitrij mi, aŭ ne — egale estas,  
Mi estas nur preteksto de milito.  
Nur tion ĉi bezonas ili; vin do,  
Ribelistin'. silenti ili igos.  
Adiaŭ.

MARINO. Ho, reĝido, haltu. Fine  
Mi aŭdas jam parolon de grandaĝo.  
Kun vi ĝi, princo, tute min pacigas.  
Atencon senprudentan mi forgesas,  
Reĝidon ree vidas. Sed aŭskultu:  
Jam tempo, tempo estas! Ne prokrastu,  
Konduku regimentojn vi al Moskvo;  
Posedu Kremlon, ankaŭ tronon Moskvan —  
Kaj poste jam al mi svatiston sendu;



Sed, aŭdas Dio, dum piedo via  
Ankoraŭ ne ekpaŝos tronajn ŝtupojn,  
Dum ne deĵetos vi de tron' Borison,  
Pri via am' mi tute ne aŭskultos. (Foriras.)

UZURPULO. Plivolas mi kun Godunov batali,  
Aŭ ruzi kun kortega jezuito,  
Ol kun virin'. Diablo ilin prenu!  
Konfuzas, elkurbiĝas ŝi, kaj rampas,  
El manoj lerte glitas, muĝas, pikas...  
Serpento estas!... Mi ne vane tremis.  
Ŝi nun apenaŭ min ne pereigis.  
Sed mi decidis : morgaŭ ni eliros.

**Limo Litva** (16 Oktobro 1604).

Princo KURBSKIJ kaj UZURPULO, ambaŭ estas rajde.  
Regimentoj proksimĝas al limo.

KURBSKIJ. (Alveturinte unue.)

Jen estas ĝi, jen estas rusa limo!  
Rusujo sankta! mi jam estas via!  
Kun malestim' mi polvon alilandan  
Forskuas; kun avid' aeron novan  
Enspiras mi : por mi ĝi estas hejma;  
Ho, patro mia! nun animo via  
Konsolis tute sin, kaj jam en ĉerko  
Ekĝojos viaj malfeliĉaj ostoj!  
Hered' ekbrilis ree nia grava,  
Plej glora glav' — de Moskvaj reĝoj servo!  
Nun en festeno brua ekdiboĉos  
Ĝi pro espero-reĝo, patro nia!...

UZURPULO. (Li veturas malrapide kun mallevita kapo.)

Feliĉa estas li! animo pura  
En li de ĝojo, gloro ekpetolis!  
Heroo mia, ho mi vin envias!  
Heroo, en ekzilo edukita,  
Ofendojn patrajn tute forgesinte,



Liberiginte lian kulpon tutan,  
Vi prepariĝas pro Johana filo  
Nun verŝi vian sangon, — leĝan reĝon  
Redoni al patrujo... Estas vero,  
En vi anim' de ĝojo devas flami.

KURBSKIJ. Ĉu vi ne ĝojas en animo via?

Rusujo estas via jam, reĝido.

En ĝi jam vin atendas ĉiuj koroj,

Kaj via Moskvo, via Kreml' kaj regno.

UZURPULO. Ho! Kurbskij! Rusa sango elverŝiĝos!

Batalas vi pro reĝ', vi estas puraj.

Sed mi kondukas kontraŭ fratoj; Litvon

Mi sur Rusujon vokis; mi en Moskvon

Al malamikoj bonan vojon montras!

Sed ne sur min ekfalu mia peko,

Sed nur sur vin, Boris — reĝmortiginto!

Antaŭen!....

KURBSKIJ. Jes antaŭen! kaj pereo

Al Godunov, al mortigint' de reĝo!

(Ili rapide veturas. Regimentoj transiras limon.)

### Reĝa magistrato.

### REĜO, PATRIARKO kaj BOJAROJ.

REĜO. Ĉu ebla ĝi? Monaĥo forkurinta

Al ni kondukas krimajn kolegarojn,

Al ni kuraĝas eĉ minaci! Tempo

Jam estas humiligi malsaĝulon!

Veturu vi, Trubeckij kaj Basmanov;

Bezonas helpon niaj vojevodoj.

De ribelisto ĉirkaŭita estas

Ĉernigov. Savu urbon.

BASMANOV.

Mia reĝo!

De nun apenaŭ pasos tri monatoj —

Kaj eksilentos fam' pri uzurpulo;

Ni Moskvon baldaŭ lin alveturigos



En fera kaĝo, kvazaŭ beston. Ĵuras

Per Dío mi. (Li kun Trubeckij foriras.)

REGO. Al mi regnestro Sveda

Per senditaro ligo proponadis ;  
Sed ne bezonas ni malpropran helpon —  
Sufiĉe ni da propraj homoj havas,  
Por forrebatu perfidistojn litvajn.  
Rifuzis mi.

Ŝĉelkalov! tuj dissendu

Ordonojn vi al ĉiuj vojevodoj,  
Ke ili tuj sidiĝu sur ĉevalojn  
Kaj ke por servo siajn homojn sendu ;  
En monoĥejoj ankaŭ vi elektu  
Servantojn kelkajn. En pasintaj jaroj,  
Mizero kiam al patruj' minacis,  
Monaĥoj mem por batalado iris ;  
Sed nun tumulti ilin ni ne volas —  
Por ni preĝadu ili : tia estas  
Ordono kaj aljuĝo de bojaroj.  
Kaj nun dissolvu ni demandon gravan :  
Vi scias, ke malbona uzurpulo  
Dismetis ĉie plej malican famon ;  
De li leteroj ĉie dissenditaj  
Produktis dubon kaj tumulton grandan :  
Sur placoj vagas murmuret' ribela,  
Kaj saĝoj bolas... oni devas ilin  
Malmute malvarmigi ; mi tre volus  
Al ekzekutoj multaj antaŭveni, —  
Sed kiel kaj per kio? nun decidu.  
Vi, sankta patro, vian penson diru.

PATRIARĤO. Benita estu Dio, inspirinta

Favoron kaj kvietan paciencon  
Al via koro, ho, regnestro granda ;  
Ne volas vi pereon de pekanto.  
Sed vi atendas, ke erar' forpasu :  
Forpasos ĝi, sun' de eterna vero







Favora Dio, eble, vin pardonos.  
Sed kiu vi? demandis mi infanon.  
Dimitrij mi, reĝido. Reĝ' ĉiela  
Akceptis min en rondon de anĝeloj  
Kaj nun mi — granda mirindaĵfaristo.  
Ekiru, maljunulo. Mi vekigis  
Kaj pensis : eble, efektive, Dio  
Al mi donacas sanktan resaniĝon.  
Kaj mi ekiris malproksiman vojon.  
Ugliĉon mi atingis ; jen mi venas  
Preĝejon sanktan kaj aŭskultas preĝon,  
Kaj en fervoro mi anima ploras,  
Sed tiel dolĉe, kvazaŭ jam blindeco  
Per larmoj el okuloj miaj fluis.  
Popolo jam eliris, — kaj mi diris  
Al nepo : min konduku vi al ĉerko  
De sankt-reĝido. Kaj knabeto mia  
Kondukis min, — kaj nur mi antaŭ ĉerko  
Mallaŭtan preĝon pie elparolis,  
Okuloj sin malfermis : kaj ekvidis  
Mi lumon Dian, nepon kaj tombeton. »  
Jen, reĝo, kion maljunul' rakontis.

(Komuna konfuzo. En daŭro de tiu ĉi rakonto Boris kelkajn fojon elviŝas  
per tuketo vizaĝon.)

Ugliĉon tiam mi intence sendis  
Servanton, kaj eksciis li, ke multaj  
Ricevis resaniĝon antaŭ ĉerka  
Tabulo de reĝido mortigita.  
Konsilas mi : restaĵojn sanktajn Kremlon  
Transporti kaj starigi en preĝejo  
De Ĉefanĝeloj : kaj popolo klare  
Ekvidos tiam trompon de krimulo,  
Kaj fort' diabla tute malaperos.

(Silento.)

PRINCO ŜUJSKIJ. Ho, sankta patr', intencojn de Plejsupra  
Ĉu scias iu? Miilin ne kritikos.



Neputran morton, forton mirindfaran  
Li povas doni al infanaj ostoj ;  
Sed oni devas famon de popolo  
Esplori tre atente, senpartie ;  
Kaj ĉu ni povas nun, en brua tempo,  
Eĉ pensi pri afero tiel grava ?  
Parolas oni, ke sanktaĵon uzas  
Ni, kiel ilo, en aferoj mondaj.  
Popolo jam sen tio ŝanceliĝas,  
Kaj multe da paroloj bruaj estas :  
Ne estas temp' ondigi saĝojn homajn  
Per tiel grava nova enkonduko.  
Mi vidas, ke forigi oni devas  
De uzurpulo dismetitan famon ;  
Sed estas ja rimed' alia ankaŭ.  
Regnestro, se vi nur al mi permesos,  
Mi mem aperos tuj sur plac' popola,  
Admonos mi, riproĉos malsaĝulojn  
Kaj trompon de fripono mi elmontros.

REĜO. Nu, estu tiel ! Sankta patriarko,  
Mi petas vin palacon nian veni :  
Bezonas mi kun vi interparoli.

(Li foriras ; post li ankaŭ bojaroj.)

UNU BOJARO (mallaŭte al alia).

Ĉu vi rimarkis, kiel reĝ' paliĝis,  
Kaj ŝvito de vizaĝo lia gutis ?

DUA. Mi ne kuraĝis eĉ okulojn levi,  
Mi ne kuraĝis spiri kaj min movi.

UNUA. Kaj liberigis Ŝujskij'-princ'. Bravulo !

**Placo antaŭ katedra preĝejo en Moskvo.**

POPOLO.

UNUA. Ĉu baldaŭ jam reĝo eliros el preĝejo ?

DUA. Meso finiĝis ; nun fariĝas preĝo ?

UNUA. Kio do ? oni jam malbenis lin ?



DUA. Mi staris en vestiblo kaj aŭdis, ke diakono anoncis :  
Griŝko Otrepiev estu malbenita!

UNUA. Malbenu, malbenu; reĝinon ne interesas Griŝko.

DUA. Kaj al reĝo unu oni kantas eternan memoron.

UNUA. Eternan memoron al viva! Ho, kiaj ili estas mal-  
piuloj!

TRIA. Jen bruo! Ĉu ne reĝo?

KVARA. Ne, tio ĉi estas frenezulo.

(Eniras FRENEZULO, en fera ĉapo, pripendigita per ĉenoj  
kaj ĉirkaŭita per KNABETOJ.)

KNABETOJ. Fera ĉapeto! Fera ĉapeto!...

MALJUNULINO. Forlasu lin, diabletoj. Preĝu, feliĉulo, por  
mi peka.

FRENEZULO. Donu, donu, donu kopekon!

MALJUNULINO. Jen vi havas kopekon; preĝu do por mi.

FRENEZULO (Sidiĝas sur teron kaj kantas) :

Luno veturas,  
Kateto ploras,  
Frenezulo, vin levu,  
Dion preĝu!

(KNABETOJ ree lin ĉirkaŭas.)

UNU EL ILI. Bonan tagon, frenezulo, kial do vi ĉapon ne  
deprenas? (frapas lian feran ĉapon). Jen, kiel ĝi sonas!

FRENEZULO. Jen, mi kopekon havas.

KNABETO. Ne estas vero! nu, montru.

(Deprenas kopekon kaj forkuras).

FRENEZULO (ploras). Oni prenis mian kopekon, oni ofendis  
frenezulon.

POPOLO. Reĝo, reĝo iras!

(Reĝo eliras el preĝejo; bojaro antaŭe disdonas al malriĉeguloj  
almozon. Bojaroj.)

FRENEZULO. Boris, Boris! Knabetoj ofendas frenezulon.

REĜO. Donu al li almozon! Pri kio li ploras?

FRENEZULO. Knabetoj min ofendas.... Ordonu ilin forbuĉi,  
kiel vi forbuĉis malgrandan reĝidon.

BOJAROJ. Iru for, malsaĝulo! Kaptu malsaĝulon!



REĜO. Forlasu lin. Preĝu por mi, frenezulo. (Foriras.)

FRENEZULO (tuj poste al li). Ne, ne! Oni ne povas preĝi por reĝo-Irodo : Dipatrino ne permesas.

Sjevsko <sup>1</sup>.

UZURPULO, ĉirkaŭita per siaj homoj.

UZURPULO. Kaptito kie?

POLO. Tie ĉi.

UZURPULO. Alvoku!

(Eniras rusa kaptito.)

KAPTITO. Mi — Roĵnov; nobelo Moska.

UZURPULO. Ĉu longe servas vi?

KAPTITO. Monato pasis.

UZURPULO. Ĉu vi ne hontas, ke vi levis glavon

Sur min, Roĵnov?

KAPTITO. Ne mia estas volo.

UZURPULO. Ĉu vi batalis sub Sjeverskij?

KAPTITO. Venis

Mi post batalo jam, post du semajnoj.

UZURPULO. Boriso kio?

KAPTITO. Forte timigita

Per perdo de batalo kaj per vundo

De princ' Mstislavskij, — kaj li princon Ŝujskij

Alsendis al militistaro.

UZURPULO. Kial

Devokis li en Moskvon Basmanov'on?

KAPTITO. Meritojn liajn rekompencis reĝo

Per oro kaj honor'. En magistrato

Li estas.

UZURPULO. Ĉi li estis pli necesa.

Nu, kio do en Moskvo?

KAPTITO. Tre kviete.

UZURPULO. Ĉu oni min atendas?

KAPTITO. Dio scias;

Pri vi paroli oni ne kuraĝas.

1. Malgranda urbeto.



Al unu langon, al alia kapon  
Fortranças oni. Tia estas tempo,  
Ke ĉiutage oni ekzekutas;  
Malliberejoj tute jam pleniĝis;  
Sur placo, kie nur tri homoj estas —  
Spion' jam tie ankaŭ ĉirkaŭsaltas,  
Kaj mem regnestro en libera tempo  
Sekretajn raportistojn demandadas.  
Pli bone, sekve, tute jam silenti.

UZURPULO. Ne enviinde vivas homoj moskvaj!

Nu, kaj militistaro kio?

KAPTITO. Kio?

Vestita estas ĝi kaj ankaŭ sata,  
Kontenta estas.

UZURPULO. Ĉu ĝi estas granda?

KAPTITO. Nur Dio scias.

UZURPULO. Tridek miloj estas?

KAPTITO. Eĉ povas vi kalkuli kvindek miloj!

(Uzurpulo enpensiĝas; ĉiuj rigardas unu alian.)

UZURPULO. Nu! kaj pri mi parolas oni kion?

KAPTITO. Pri via princa moŝto oni diras,

Ke, se eĉ estus vi fripono, tamen  
Bravulo.

UZURPULO (ridante). Tion ĉi mi en afero

Elmontros. Nu, amikoj, ne atendu

Ni princon Ŝujskij; mi vin nun gratulas:

Batalo estos morgaŭ. (Foriras.)

ĈIUJ. Vivu Dmitrij!

POLO. Batalo! Ili havas kvindek milojn,

Kaj ni apenaŭ havas dekkvin milojn:

Li freneziĝis.

DUA. Nu, amiko: polo

Eĉ sola povas venki kvincent rusojn.

KAPTITO. Vi venkos! En batal', fanfaronulo,

De unu eĉ forkuros vi rapide.

POLO. Se glavon havus vi, arogantulo,



Mi vin (montrante sian glavon) per tio ĉi ekhumiligus.

KAPTITO. Ho, rusoj tute ne bezonas glavon :

Ĉu vi ne volas tion ĉi, sencerba!

(Montras pugnon. Polo fiere rigardas ĝin kaj silente foriras. Ĉiuj ridas.)

### Arbaro.

UZURPULO kaj PUŜKIN. (En malproksimo kuŝas mortanta ĉevalo.)

UZURPULO. Ĉevalo malfeliĉa! Kiel vigle

Eksaltis ĝi hodiaŭ en batalon,

Vundita min rapide kiel portis.

Ĉevalo malfeliĉa!

PUŜKIN (al si men). Li bedaŭras

Ĉevalon, dum militistaro tuta

En polvon disbatita nun.

UZURPULO. Aŭskultu,

Ĝi, eble, nur de vundo eklaciĝis

Kaj ĝi ripozas?

PUŜKIN. Ne, ĝi malviviĝas.

UZURPULO (iras al ĉevalo). Ĉevalo mia! Kion fari? bridon

Forpreni kaj deseli. Malviviĝu

En liberec'.

(Li deselas ĉevalon. Eniras kelkaj poloj.)

Sinjoroj, bonan tagon!

Sed kial mi ne vidas princon Kurbskij?

Hodiaŭ mi lin vidis en batalo ;

Bravulon tuj ĉirkaŭis multaj glavoj,

Similaj je fiekseblaj feraj spikoj;

Sed lia glavo levis sin plej supre

Kaj forta krio ĉion superonis.

Li kie estas?

POLO. Oni lin mortigis.

UZURPULO. Ho, estu paco al anim' kuraĝa!

Sed ni malmultaj post batalo restis!

Kozakoj, perfiduloj malbenitaj,

Krimuloj! vi, nur vi nin pereigis!



Eĉ tri minutojn ili ne eltenis!  
Ni ilin punos : dekan mi pendigos!  
Rabistoj!

PUŜKIN. Iu estas, eble, kulpa,  
Sed estas ni jam tute disbatitaj  
Kaj ekstermitaj.

UZURPULO. Sed afero povus  
Tre bona esti; mi unuan vicon  
Detruis, sed germanoj nin debatis;  
Bravuloj ili estas! jes, bravuloj!  
Por tio ilin amas mi; mi nepre  
El ili kolegaron mian faros.

PUŜKIN. Hodiaŭ kie ni pasigos nokton?

UZURPULO. Jen tie ĉi, — en tiu ĉi arbaro.  
Eliros frue ni; en Rilsk'on venos  
Ni al tagmanĝo mem. Nu, bonan nokton.

(Li kuŝiĝas, metas selon sub kapon kaj ekdormas.)

PUŜKIN. Agrablan nokton!... Tute disbatita,  
Reĝido, per forkuro sin savanta,  
Li, tute kvazaŭ knab', senzorga estas;  
Kredeble Dio mem lin ĉiam gardas, —  
Kaj ankaŭ ni, amikoj, ne malĝoju!

**Moskvo. Reĝaj ĉambroj.**

**BORIS, BASMANOV**

REĜO. Venkita estas li, sed ĉu ni havas  
Utilon? ĝojis ni de vana venko.  
Kolektis ree li militistaron  
Kaj nin minacas de Putivlaj muroj.  
Kaj kion do herooj niaj faras?  
Ĉe Kromoj<sup>1</sup> ili staras, kaj kozakoj  
Je ili ridas nur el ĉirkaŭbaroj.  
Jen gloro! Ne, ne estas mi kontenta;  
Mi kiel estron — vin al ili sendos —  
Ne genton, sed nur saĝon — vojevodon

1. Malgranda urbeto.



Mi faros; ili pri rangec' malĝoju!  
Jam tempo estas malestimi plendon  
De eminenta gento de bojaroj  
Kaj plej perean moron fordetrui.

BASMANOV. Ho, reĝo mia! estu plej benita  
Eterne tago, kiam rangajn librojn  
Kaj kune ankaŭ kaj malpacojn ĉiujn,  
Kaj fierecon gentan flam' ekstermos.

REĜO. Jam tre proksima estas tiu tago;  
Unue nur mi devas humiligi  
Popolon.

BASMANOV. Ho, ŝatinda ĝi ne estas!  
Popolo estas ĉiam ribelema:  
Ĉevalo vigla tiel mordas bridon,  
Indignas tiel knab' potencon patran;  
Ĉevalon do rajdant' direktas bone  
Kaj patro ĉiam knabon ordonadas.

REĜO. Ĉeval' rajdanton iafoje ĵetas,  
Ne ciam ankaŭ fil' al patr' obeas:  
Ni povas nur per severeco granda  
Popolon teni. Tiel pensis ankaŭ  
Johan', humiligisto de ventegoj,  
Plej saĝa, plej potenca aŭtokrato,  
Kaj ankaŭ lia furioza nepo.  
Popol' favoron tute ne sentadas;  
Vi faru bonon — ĝi ne diros dankon;  
Vi rabu, batu — rezultat' egala.

(Eniras bojaro.)

Nu, kio?

BOJARO. Gastoj alilandaj venis.

REĜO. Akceptos mi, atendu min, Basmanov,  
Vi restu tie ĉi: kun vi bezonas  
Paroli mi. (Foriras.)

BASMANOV. Spirito alta reĝa!  
Nur uzurpulon malbenitan venki  
Lin helpu, Dio; li ankoraŭ multe



Da bono al Rusujo povas fari.  
En lia saĝo bona pens' naskiĝis —  
Ne volas mi, ke ĝi foriĝu. Kia  
Por mi areno estos, kiam rompos  
Li kornon al bojaroj altagentaj.  
Mi konkurantojn en milit' ne havas;  
Mi apud reĝa tron' unua staros....  
Kaj. eble.... Sed pro kio estas bruoj?

(Tumulto, Bojaroj, kortegaj servantoj kuras en senordo, sin renkontadas,  
kaj murmuretas.)

UNUA. Al kuracisto!

DUA. Tuj al patriarko!

TRIA. Reĝidon, li al si reĝidon vokas!

KVARA. Konfesprenanton!

BASMANOV. Kio da fariĝis?

KVINA kaj SESA. Ekmalsaniĝis reĝo, reĝo mortas.

BASMANOV. Ho, Dio!

KVINA. Li de tron' subite falis,  
Ekfluis sang' el buŝ' kaj el oreloj.

(Reĝon oni elportas sur seĝo; tuta reĝa familio; ĉiuj bojaroj.)

REĜO. Eliru ĉiuj, ĉiuj — kaj forlasu

Kun mi reĝidon solan. (Ĉiuj foriras.) Nu, mi mortas;

Ni kisu nin. Ho, mia fil', adiaŭ:

Tuj vi komencos reĝi... Dio, Dio!

Al Vi mi tuj aperos — kaj animon

Ne estas tempo per konfes'purigi!

Mi sentas — filo, vi por mi pli kara,

Ol sav' anima estas.... tiel estu!

Subulo mi naskiĝis, kaj subulo

Mi morti ankaŭ devas en mallumo;

Jen tronon mi atingis — sed per kio?

Vi ne demandu. Vi ne estas kulpa,

Sufice... Nun vi jam laŭ rajto reĝos,

Kaj sola mi al Dio mem respondos.

Ho, filo! ne forlogu vin malvere,

Kaj ne blindigu ankaŭ vin memvole.



En bruaj tagoj prenas vi potencon :  
Tre, tre danĝera estas uzurpulo —  
Per nom' terura estas li vestita.  
De longa tempo en regado sperta,  
Eltenis mi konfuzon kaj ribelon :  
En timo oni antaŭ mi tremadis,  
Perfido voĉon doni ne kuraĝis ;  
Sed vi — ne sperta, juna potenculo,  
Sub forta fulmotondr' vi kiel reĝos?  
Ribelon bruan kiel vi estingos?  
Perfidon kiel vi de vi deturnos?  
Sed Dio granda estas! Li junecon  
Saĝigas kaj al malforteco donas  
Li forton... Jen, aŭskultu : vi unue  
Por vi elektu konsiliston bonan,  
Fidindan, malvarmegan kaj maljunan,  
Amatan de popolo kaj honoran  
De gento glora inter bojararo —  
Ekzemple, Ŝujskij. Por militistaro  
Necesa estas lerta kondukanto :  
Vi sendu Basmanoŭon kaj fortike  
Eltenu plendon de bojaroj noblaj.  
Vi de junec' kun mi en magistrato  
Sidadis, scias vi regadon regnan ;  
Ne ŝanĝu vi iradon de aferoj.  
Kutim' — animo estas de potenco.  
Mi devis nun denove refarigi  
Ekzekutadojn, malfavorojn — povas  
Forigi ilin vi ; kaj oni benos  
Vin, kiel oni benis vian onklon,  
Prenintan tronon de Minaca reĝo.  
Sed poste iom vi post iom ree  
Kuntiru forte regnajn kondukilojn ;  
Kaj nun vi povas ilin malfortigi,  
El mano tamen ne elforlasante.  
Favora estu al alilanduloj,



En servon ilin kun konfid' akceptu.  
Konservu religion regularon.  
Silenta estu; reĝa voĉ' ne devas  
Sin perdi tute vane en aero :  
Ĝi, kvazaŭ sankta son', anonci devas  
Aŭ grandan feston, aŭ malĝojon grandan.  
Ho, filo! Vi eniras tiujn jarojn,  
En kiuj sang' ondiĝas de virinoj.  
Ho, gardu, gardu vi purecon sanktan  
De virguleco kaj fieran honton :  
Se iu en juneco plezuriĝi  
Kutimis per malvirta sentameco,  
En granda aĝo tiu malafabla,  
Malforta, sangavida ĉiam estas,  
Kaj lia saĝo tute mallumiĝas.  
En familio estu ĉiam kapo;  
Patrinon vi estimu, sed potencu  
Vi mem : vi estas viro kaj regnestro;  
Fratinon vian ĉiam vi amadu,  
Ĉar sola restas ŝia vi gardisto.

TEODORO (sur genuoj). Ne, ne, vi vivu kaj eterne reĝu —

Popol' kaj ni sen vi pereos tute!

REĜO. Finita estas ĉio — mallumiĝas

Okuloj miaj, jam malvarmon tomban

Mi bone sentas....

(Eniras patriarko, monaĥoj; post ili ĉiuj bojaroj; reĝinon oni kondukas  
sub brakoj; reĝidino ploregas.)

Kiu tie estas?

Ha! sankta monaĥigo... Jes, tre bone...

Eksonis horo! Reĝo jam monaĥo

Fariĝas, — ĉerk' — ĉambreto mia estos.

Atendu, sankta patriark' : ankoraŭ

Mi reĝo estas... Ho, bojaroj miaj!

Jen estas tiu, kiu min heredas, —

Al li potencon mian mi transdonas;

Al Teodoro ĵuru... ho, Basmanov,



Amikoj miaj... antaŭ ĉerk' petegas  
Mi vin : al li fervore, vere servu!  
Li tiel juna estas kaj senkulpa.  
Ĉu ĵuras vi?

BOJAROJ. - Ni ĵuras.

REĜO. Mi kontentas.

Pardonu do al mi erarojn, pekojn,  
Ofendojn volajn kaj sekretajn....

Estas

Mi preta jam, — aliru, sankta patro...

(Komenciĝas ceremonio de monaĥigado. Virinojn en sveno oni elportas.)

### Tendaro.

BASMANOV kaj PUŜKIN.

BASMANOV. Eniru, tie ĉi libere diru,

Kaj tiel sekve li al mi vin sendis?

PUŜKIN. Al vi ĉiaman amikecon sian

Proponas li kaj plej unuan rangon

En Moskva regno.

BASMANOV. Sed sen tio estas

De Teodoro mi jam starigita

Tre alte : de militistar' mi estas

Unua estro ; li pro mi eĉ rangojn

Aristokratajn malestimis tute.

Al li mi ĵuris.

PUŜKIN. Ĵuris vi al leĝa

De trono heredanto ; sed se vivas

Pli leĝa ?...

BASMANOV. Ne, aŭskultu, Puŝkin : kial

Malveron vi parolas ? Mi ja scias,

Li kiu estas.

PUŜKIN. Litvo kaj Rusujo

Jam longe nomis lin « reĝid' Dimitrij » ;

Sed tion ĉi mi tute ne defendas.

Ne ĝusta, eble, li Dimitrij estas,



Li estas, eble, ia uzurpulo;  
Nur scias mi, ke frue, aŭ malfrue,  
Sed Teodor' al li ekcedos Moskvon.

BASMANOV. Dum mi defendas mian junan reĝon,  
Ĝis tiu temp' li tronon ne forlasos;  
Da regimentoj ni sufiĉe havas!  
Per venko nur mi ilin kuraĝigos, —  
Sed kontraŭ mi de vi eliros kiu?  
Kozak' Karelo, eble, — eble Mniŝek?  
Ĉu multaj vi? apenaŭ ja ok miloj.

PUŜKIN. Eraris vi; eĉ tiom ni ne havas.

Mi diros eĉ, ke ni militistaron  
Malbonan tute havas, ke kozakoj  
Vilaĝojn rabas nur, ke ĉiuj poloj  
Nur multe fanfaronas kaj drinkadaŝ,  
Ke rusoj... Eĉ paroli mi ne volas, —  
Mi antaŭ vi malici ne deziras;  
Sed ĉu ekscii volas vi, Basmanov,  
Per kio ĉiam fortaj ni restadas?  
Ne per militistaroj, ne per poloj,  
Sed nur per opinio de popolo.  
Memoras vi triumfon de Dimitrij,  
Almilitadojn liajn tute pacajn?  
Al li sen pafo, sen batalo ĉie  
Sin donis obeeme ĉiuj urboj,  
Kaj vojevodojn mem popolo ligis;  
Vi vidis mem : ĉu viaj regimentoj  
Kun li batalis tre volonte? Kiam?  
Ankoraŭ apud Godunov! Sed nune?  
Ho ne, Basmanov. tre malfrue estas  
Disputi kaj inciti ree flamon  
De tute finiĝinta jam milito :  
Kun via saĝo kaj kun forta volo  
Eĉ ne eltenos vi; pli bone estos,  
Se vi unua donos plej prudentan  
Ekzemplon kaj anoncos, ke Dimitrij



Regnestro leĝa estas, — estos bone,  
Per tio lin vi tute kontentigos!  
Vi kiel pensas?

BASMANOV. Morgaŭ vi ekscios.

PUŜKIN. Decidu.

BASMANOV. Nu, adiaŭ.

PUŜKIN. Vi pripensu.

(Li foriras.)

BASMANOV. Jes, prava li, perfido maturiĝas;  
Sed kion faros mi? Ĉu mi atendos,  
Ke ribelistoj ankaŭ min kunligu  
Kaj al Otrepjev donu? Ĉu ne estos  
Pli bone, se mi antaŭvenos ilin  
Kaj mem... Sed ĵuron, ĵuron mi perfidos!  
Eterne perdos mi honoron mian!  
Konfidon de junulo kronportanto  
Mi pagos per perfido plej terura!...  
Al elpelito estas tre facile  
Ribelon kaj konspiron pripensadi;  
Sed mi, sed mi, amato de regnestro....  
Sed mort'... potenco... de popol' mizeroj....

(Li enpensiĝas.)

He! kiu tie estas? (fajfas) Nu, alvenu!  
Ĉevalon! Kaj trumpetu tuj kolekton!

### Ekzekutejo.

Iras PUŜKIN, ĉirkaŭita per POPOLO.

POPOLO. Al ni reĝido jen bojaron sendis.

Aŭskultu, kion li al ni parolos.

Alvenu tien ĉi!

PUŜKIN (sur tribuno). Regnanoj Moskvaj!

Saluti vin al mi reĝid' ordonis. (Salutas.)

Vi bone scias, kiel zorg' ĉiela

Reĝidon nian de krimulo savis;

Kaj li krimulon ekzekuti iris,



Sed Dia juĝo batis jam Boris'on.  
Rusuĝo al Dimitrij humiliĝis,  
Basmanov mem al li kun pent' fervora  
Jam alkondukis siajn regimentojn,  
Al vi Dimitrij iras ame, pace.  
Ĉu levos glavon vi, pro kontentigo  
Al familio de Boris', sur reĝon  
Plej leĝan kaj sur nepon Monomaĥan?

POPOLO. Sendube ne.

PUŜKIN.                      Regnanoj karaj Moskvaj!

Vi ĉiuĵ scias, kiam vi suferis  
Sub potencado de fremdul' kruela :  
Depagojn, ekzekutojn, malfavoron,  
Laboron kaj malsaton vi ekprovis.  
Dimitrij do favori vin intencas,  
Bojarojn ĉiujn kaj popolon tutan.  
Ĉu estos vi obstinaj senprudente?  
Ĉu vi forkuros de favoroj liaj?  
Sed iras li sur Moskvan patran tronon  
Ne sola, sed kun akompan' minaca.  
Ne kolerigu reĝon, timu Dion!  
Kaj ĵuru tuj al leĝa potenculo;  
Ekhumiliĝu : sendu al Dimitrij  
Vi patriarkon kaj bojarojn viajn,  
Sekretariojn, elektitajn homojn, —  
Salutu ili al regnesto — patro.

(Li foriras. Bruo popola.)

POPOLO. Pri kio pensi? Li parolis veron.

Dimitrij vivu! vivu nia patro!

VILAĜANO (sur tribuno). Popol'! popol'! En Kremlon!  
Reĝajn ĉambrojn!

Kaj ligu tuj hundidon de Boriso!

POPOLO. (Rapide kuras en amaso.)

Dronigi! ligi! Vivu reĝ' Dimitrij!  
Pereu tuta gento de Boriso!



Kremlo. Domo de Boriso Gardantoj apud perono.

TEODORO apud fenestro.

MALRIĈEGULO. Donu almozon, pro Kristo!

GARDANTOJ. Iru for! oni ne permesas paroladi kun enŝlositaj.

TEODORO. Foriru, maljunulo, mi estas pli malriĉa, ol vi : vi libera estas.

(Ksenio sub kovrilo aliras al fenestro.)

UNU EL POPOLO. Frato kaj fratino -- malfeliĉaj infanoj, — kvazaŭ birdetoj en kaĝo.

DUA. Kiun vi kompatas? Malbenita gento!

UNUA. Patro estis krimulo, infanetoj do estas senkulpaj.

DUA. Pomo de pomarbo ne malproksime falas.

KSENIO. Frateto! frateto! Ŝajnas, al ni bojaroj iras.

TEODORO. Tio ĉi estas Golicin, Mosalskij. Aliajn mi ne konas.

KSENIO. Ha, frateto, koro formortas!

(Golicin, Mosalskij, Malĉanov kaj Ŝerefedinov; post ili tri pafistoj.)

POPOLO. Disiru, disiru, bojaroj iras.

(Ili eniras domon.)

UNU EL POPOLO. Kial ili venis?

DUA. Kredeble, ĵurigi Teodoron Godunov.

TRIA. Efektive. Ĉu vi aŭdas, kia bruo estas en domo?...

Tumulto! oni batalas!

POPOLO. Ĉu vi aŭdas? Krieto! Tio ĉi estas virina voĉo.

Eniru... Pordoj estaj fermitaj — krioj eksilentigis — bruo daŭras.

(Pordoj sin malfermas. Mosalskij aperas sur perono.)

MOSALSKIJ. Popolo! Mario Godunov kaj ŝia filo Teodoro sin venenis. Ni vidis iliajn malvivulajn korpojn. (Popolo en teruro silentas.) Kial do vi silentas? Kriu : vivu reĝo Dimitrij Johanoviĉ!

(Popolo silentas.)

---



## DEMONO

Orienta rakonto.

### Parto unua.

- I. Traflugis super peka mondo  
Demon' malgaja, elpelita ;  
Li estis per bruega ondo  
De rememoroj ĉirkaŭita, —  
Pri tiu temp' feliĉa, bela,  
En kiu estis li kerubo,  
Kometo kiam lin ĉiela  
Renkontis kun rideto hela  
El forkurinta luma nubo ;  
Ankoraŭ kiam tra nebuloj  
Li rigardadis kun sciemo  
En spac' amason da migruloj  
Ĉielaj ; kiam li kredema  
Ankoraŭ estis kaj amema,  
Unua kreitaĵo bona, —  
Al li nek dubo, nek malbono  
Konataj estis, lia saĝo  
Ankoraŭ estis lumigita...  
Kaj multe, multe... kai tutaĵo  
Ne povis esti memorita.
- II. Ĉielon longe li forlasis, —  
En mond' li sen rifuĝo estis  
Eterno post eterno pasis,  
Minuto post minuto, restis  
Li ĉiam multe enuanta.  
Li, teron pekan posedanta,  
Malbonon semis sen plezuro ;  
Neniu staris al demono  
Kontraŭ' en lia art' terura, —  
Kaj tediĝis jam al li malbono.



III. Kaj super suproj de Kaŭkazo  
Demono flugis elpelita.  
Kazbeko, diamanto kvazaŭ,  
Per neĝ' eterna priŝutita,  
Sub li brilegis; ond' Darjala  
Simila je serpento pala,  
Kurbiĝis, kaj Terek' ribela,  
Saltante kiel leonino<sup>1</sup>  
Kun vila kolaharo bela  
Sur forta kaj potenca spino,  
Kriegis; bestoj kaj birdetoj  
Je ĝia voĉo atentadis,  
De sudo ĝin akompanadis  
Amaso ora da nubetoj;  
Ŝtonegoj altaj, en dormeto  
Al ĝi klininte kapojn grizajn,  
Observis kun esprim' sekreta  
Rapidkurantajn ondojn ĝiajn;  
Kasteloj multaj sur ŝtonegoj  
Minace staris en nebuloj,  
Gardantaj kvazaŭ grandeguloj  
Ĉe de Kaŭkazo mem pordegoj!  
Sovaĝa kaj belega estis  
Ĉirkaŭa mondo; tamen restis  
Spirit' fiera malkontenta;  
En sia koro tre malpenta  
Rigardis li kun malestimo  
Kreadon de potenca Dio,  
Kaj profundaĵon de animo  
Al li penetris tut' nenio....

IV. Jen autaŭ li pentraj' alia  
De malproksime sin prezentis

1. Iam oni min riproĉis (s-ro Grabovskij), ke mi diris malveron, ĉar *leonino ne havas kolharon*; mi ĝin bone scias, sed mi ja estas nur tradukinto, kaj en originalo estas dirite « leonino » (Vidu verkaron de Lermontov). *Trad.*



Gruzujo per beleco sia  
Spiriton de neigo tentis.  
Feliĉa, luksa lando kia!  
Ruinoj ĉie sin etendis,  
Riveroj jen sonor-kurantaj  
Sur fund' el ŝtonoj multkoloraj,  
Kaj najtingaloj bonkantantaj  
Pri amo flama de senkoraj  
Virinoj belaj de montaro;  
Jen densa ombro de ĉinaro <sup>1</sup>,  
Ĉirkaŭvolvita per hedero;  
Kavernoj, kie ĝis vespero  
Timeme kaŝas sin cervaro;  
Brilado, vivo kaj bruado  
Sonora, dolĉa parolado  
Kaj spir' agrabla de kreskaĵoj;  
Kaj tagoj varmaj voluptaĵaj,  
Per ros' malsekigitaj stelaj  
Brilantaj noktoj, kvazaŭ helaj  
Okuloj de gruzino juna,  
Simila je lumado suna.  
Sed, krom envio malvarmega,  
Ekscitis de naturo tento  
En kor' demonna malbonega  
Nenian ŝanĝon eĉ en sento, —  
Kaj ĉion, kion nun li vidis,  
Li aŭ malamamis, aŭ jeridis.

V. Tre altan domon, korton larĝan  
Gudalo princ' al si konstruis....  
De sklavoj ĝi laboron ŝarĝan  
Postulis, kaj pro ĝi forfluis  
Da larmoj multe el okuloj  
De obeemaj servutuloj.  
Matene sur montar' najbara

1. Ĉinaro estas plej amata arbo en Kaŭkazo. *Trad.*



De ĝiaj muroj ombroj iras ;  
Jen estas en ŝtoneg' ŝtuparo :  
Ĝi de angula tur' sin tiras  
Al rivereto ; kaj Tamaro,  
Princino juna kaj tre bela,  
En ĉadro <sup>1</sup> blanka, ĉiam hela  
Tre ofte tie ĉi iradas  
Kaj akvon el Aragv' ĉerpadas.

VI. Silente de ŝtonego ĉiam  
Rigardis domo mallumega ;  
Sed festo nun en ĝi grandega  
Bruegas jen kiel neniam :  
Gudal' forsvatis ĵus filinon  
Kaj havis tutan familion.  
Jen sur tapiŝoj, sur tegmento  
Sidiĝas juna fianĉino  
Kun sia bona amikino.  
Jen post montaro en silento  
Sin kaŝas jam radio suna.  
Fraŭlinoj kantas, kaj ekprenas  
Tintilon fianĉino juna.  
Jen ŝi ĝin super kapo tenas,  
Gracie dancas kaj tintilas,  
Jen flugas, jen subite haltas,  
Jen ree kvazaŭ ĉamo saltas, —  
Rigardo ŝia hele brilas ;  
Jen brovojn nigrajn ŝi kuntiras,  
Jen naĝas kun teniĝ' inklina,  
Kaj lerte sur tapiŝo iras  
Glitanta piedet' diina ;  
Kaj ŝi rigardas kun rideto  
De bela, ĉasta infaneto.  
Radio luna klara, bela  
Je tiu ĉi rideto hela,

1. Ĉadro estas vualo, kiun uzas orientaj virinoj. *Trad.*



Plei juna, de mem viv' donita,  
Ne povas esti komparita.

VII. Mi ĵuras je noktmezo stela,  
Kaj je radioj de suriro,  
De tago mem kaj de subiro, —  
Regnestro de Persujo bela,  
Neniu reĝo posedanta  
Tielan kisis okuleton;  
Nenia eĉ fontan' ŝprucanta  
Per sia roso plej brilanta  
Tielan lavis piedeton;  
Ankoraŭ man' nenies tera  
Kun amo flama kaj sincera  
Tielajn harojn displektadis.  
Jes, de komenc' de mondo nia,  
Mi ĵuras, belulino tia  
Sub suno suda ne floradis.

VIII. En patra domo ŝi kun ĝojo  
Nun dancas jam en lasta fojo....  
De sort' nenio ŝin defendos :  
Ho ve! jen morgaŭ jam atendas  
Ŝin, de Gudal' heredantinon,  
De viva liberee' filinon,  
Patrujo fremda, kaj alia  
Malgaja sorto de sklavino  
En fremda rondo familia.  
Kaj ofte bela fianĉino  
Malgajon sentis en animo;  
Sed tamen ĉiuj movoj ŝiaj  
Konservis tiel sin graciaj  
Kaj tiel plenaj de esprimo,  
Ke, se Démono, traflugante,  
En tiu tempo ŝin ekvidus, —  
Antaŭon rememorigante,  
Li, ekĝeminte, — for rapidus....



IX. Kaj li ŝin vidis.... Por momento  
Neklarigebla nova sento  
Malbonan koron ekondigis.  
Dezerton de animo lia  
Benita sono troplenigis,  
Kaj li en profundaĵo ĝia  
Komprenis ion el sankteco  
De amo, bono kaj beleco....  
Kaj longe tiu ĉi pentraĵo  
Per si lin ĉarmis, kaj revaĵo  
Pri viv' feliĉa, kiu pasis,  
Lin longe, longe ne forlasis  
Per ia forto alforĝita,  
Eksciis li malgajon sencan;  
Kun nova sent' konatigita,  
Ekaŭdis voĉon li parenčan.  
Ĝi, eble, renaskiĝo estis?  
En lia saĝo nun forestis  
Jam vortoj de tentad' malpia.  
Forgeso? ĝin ne donis Dio.  
Kaj li ne pensis eĉ pri tio...

. . . . .

X. Rapidas en malpacienco  
Fianĉ' al festo de edziĝo;  
Ĉevalon ĝis subir' de tago  
Li forlacigis. Al Aragvo  
Plej bela li feliĉe venas.  
Malantaŭ li apenaŭ tenas  
Kameloj multaj da donaco  
Portaĵon inter ĝiboj altaj, —  
En voja malaperas spaco  
Ilia vico kun sonantaj  
Sub koloj multaj sonoriloj —  
De tute bona ord' montriloj....  
De Sinodalo posedanto



Persone estas kondukanto  
De riĉa karavano. Lia  
Talio lerta kaj gracia  
Per zono estas ĉirkaŭita;  
Pro moro, ankaŭ pro singardo  
Li estas ĉirkaŭpendigita  
Per bela, riĉa batalilo :  
Ĉe zono — glavo kaj ponardo,  
Post dorso — tego kun pafilo,  
Tre lukse, arte eltranĉita;  
De lia ĉuĥo<sup>1</sup> per manikoj  
Venteto estas amuzita,  
Ĝi per galon' ĉirkaŭkudrita.  
Ĉevala brido kun penikoj;  
Brodita estas lia selo  
Per multkoloraj riĉaj silkoj;  
Sub li ĉevalo flama, bela.  
En Karabaĥo edukita,  
Je timo ĝi troplenigita,  
Ronkante, strabas de krutaĵo  
Saltantan ŝaŭmon de ondaĵo.  
Danĝera estas vojo bela :  
Ŝtonegoj — de maldekstra flanko,  
De dekstra-do — river' ribela.  
Malfrue. Nur altaĵo blanka  
Lumiĝas; levis sin nebuloj....  
Kaj jam rapidas plu migruloj.

XI. Jen staras preĝejet' sur vojo....  
Sub ĝi jam longe kun malĝojo  
Princ' ia estas enfosita,  
Per man' venĝema mortigita.  
De tiu temp' migranto ĉiu,  
Al fest', aŭ al batal' iranta,  
Ĉe sankta preĝejeto tiu

1. Ĉuĥo estas supra gruzo vesto kun malplenaj manikoj. *Trad.*



Haltadis kun teniĝ' preĝanta;  
Kaj preĝo tiu estis gardo  
De malamiko kaj ponardo.  
Sed nun fianĉo juna, brava  
Ne pensis eĉ pri mor' praava,  
Ĉar per malica lin revaĵo  
Demono ruza ekondigis :  
Nun li sub nokta mallumaĵo  
Je fianĉino sin ĝojigis....  
Kaj jen antaŭe aperetis  
Du homoj.... pli... jen ekbriletis  
Ankoraŭ io.... Jen ekpafo....  
Kuraĝa princo, kun papaĥo<sup>1</sup>  
Sur brovojn tute surŝovita,  
Eĉ unu vorton ne eldiris;  
Sur piedingoj sin levinte,  
Pafilon turkan li eltiris, —  
Kaj skurĝon supren eksvinginte,  
Li kun plej granda kuraĝego  
Antaŭen flugas.... ree pafo, —  
Kaj ĝemo forta, kaj kriego :  
Sendube — pafo ne sen trafo....  
Ne longe batalad' daŭriĝis, —  
Ĉar gruzoj baldaŭ jam distriĝis.

XII. Mallaŭte estas.... Sin puŝantaj  
Sen ord' kameloj iafoje  
Rigardis kun terur' sur vojo  
Malvivajn korpojn de rajdantoj,  
Soniloj sonis kun malĝojo.  
Rabita estas karavano,  
Kaj sur korparo jam kristana  
Flugilojn nokta bird' etendas!  
Ripozo paca de ĉerkujo  
Kun patroj kune en Gruzujo

1. Papaĥo — alta fela ĉapo, kiun uzas loĝantoj de Kaŭkazo. *Trad.*



De nun jam ilin ne atendas;  
Ne venos tien ĉi patrinoj  
En ĉadroj<sup>1</sup> longaj, kaj fratinoj,  
Por kun sopiro, kun plorego,  
Kun ĝemo forta, kun petego  
Sin klini antaŭ ĉerk' ilia!  
Sed tie ĉi sur ŝtono voja  
Per mano zorga kaj tre pia  
Farita estos kruc' malĝoja;  
Hedero nur per branĉo sia  
Smeralda, en printemp' agrabla,  
Envolvos ĝin kun vera ĝojo  
Kaj kun kareso plej afabla;  
Kaj jen, turninte sin de vojo,  
Migranto iafoje pia  
Ripozos en ombraĵo Dia....

XIII. Ĉevalo flugas jen sur valo,  
Ĝi ronkas, kvazaŭ en batalo;  
Jen ĝi subite tute haltas,  
Facilan venton aŭskultante,  
Jen ree, kvazaŭ tigro, saltas,  
Per hufoj teron ekbatante  
Kaj truojn nazajn disŝovante;  
Jen ĝi, kolharon eksvinginte,  
Antaŭen flugas, frenezinte.  
Sur ĝi rajdant' silenta sidas;  
Balancas li per kapo bela  
Kaj klinas ĝin al kurbo sela.  
Nenion li jam sentas, vidas,  
Ne regas li per kondukilo,  
En piedingo enŝovita  
Piedo lia, kaj kovrilo  
Per sango estas makulita....  
Saltulo lerta, vi sinjoron

1. Ĉadro estas vualo, kiun uzas orientaj virinoj.



Tuj el batalo liberigis,  
Sed kuglo lian junan koron  
En mallumeĝo eĉ mortigis!

XIV. En dom' Gudala ploro forta,  
Amaso da popol' en korto :  
Ĉevalo kies lacigita  
Sur ŝtonoj falis ĉe pordego?  
Kaj kiu estas mortigita  
Rajdanto tiu ĉi? Timego  
Konservis sin sur frunto bruna.  
En sango estas vesto tuta,  
Kaj sur kolhar' en premo muta  
Jam malvarmiĝis mano juna.  
Ne longe vi fianĉon vian,  
Ho, fianĉino, en gajeco  
Al fest' atendis de edzeco!  
Brilante princan vorton sian  
Kaj tute vere li eltenis :  
Al fest' li ĝustatempe venis....  
Sed nun, ho ve! neniu vidos,  
Ke ree sur ĉeval' li sidos!...

XV. Je tondr' simila puno Dia  
Al familio flugis gaja!  
Falinte, jen sur lito sia  
Tamaro ploras, plej malgaja;  
Ĉe ŝi ruliĝas larm' post larmo,  
Tre alte, ŝarĝe brusto spiras....  
Kaj jen ŝi aŭdas, kvazaŭ diras  
Subite voĉo sorĉa, varma :  
« — Ne ploru vane, kara mia!  
Ja malvivulon larmo via  
Per ros' brilanta ne vivigos;  
De ĝi rigard' nur klara Dia  
Nebula estos, ĝi bruligos



Koloron de vangetoj belaj —  
Jes, larmoj estas nur sencelaj;  
Li jam ne estos estimanta  
Plej indan vian sopiradon;  
Ĉielo estas karesanta  
Spiritan lian nun rigardon :  
Amuzas lin jam sankta kanto....  
Ĉu estas senc' en songoj teraj,  
En larmoj de fraŭlin' sinceraj  
Por gast' de paradiza lando?  
Ne, ho anĝelo mia tera,  
Al mi vi kredu, kreitaĵoj  
De mondo tuta plej malvera  
Ne indas unu eĉ momenton  
De viaj karaj sopiraĵoj  
Kaj vian plej malgajan senton.

« En aera oceano,  
Sen remiloj kaj sen veloj  
Naĝas bela karavano  
Da graciaj lumaj steloj.

Inter kampoj travideblaj  
En arkaĵ' ĉiela, alte  
Flugas nuboj nekapteblaj  
En lanuga ar' senhalte.

Jen disiĝas, jen kuniras —  
Ili tute ja ne ĝojas,  
Kaj estontan ne deziras,  
Kaj pasintan ne malĝojas.

Vi en tago plej turmenta  
Rememoru nur pri ili,  
Estu vi al ter' sensenta  
Kaj senzorga, kiel ili!

Apenaŭ per kovrilo sia  
Kaŭkazajn suprojn nokt' ombrigos,



Apenaŭ mondon sorĉo ia  
Per forto sia silentigos;  
Apenaŭ vent' ŝtonegon puŝos  
Kaj flavan velkan herbon tuŝos,  
Apenaŭ flitos bird', kaŝita  
En ĝi, per vento timigita;  
Kaj sub vinbera branĉo bela  
Apenaŭ flor', pro ros' ĉiela,  
Foliojn solvos tre avide;  
Apenaŭ luno malrapide  
El de montaro sin eklevos  
Kaj, rigardante vin, ekrevos, —  
Al vi mi ĉiam alflugados,  
Gastados ĝis suriro suna  
Kaj por anĝelo mia juna  
Mi songojn orajn alblovados.... »

XVI. Ĉesiĝis vortoj, formortante  
Post sono son' en malproksimo.  
Rigardas ŝi, de lit' saltante....  
Konfuz' aperis en animo  
Neesprimebla : nek ektimo,  
Nek flama rav', nek sopirado.  
En ŝi nun ĉiuj sentoj ŝiaj  
Samtempe estis en bolado :  
Animo de katenoj siaj,  
Ligintaj ĝin, sin liberigis,  
Kaj koron ia fajr' bruligis,  
Kaj, ŝajne, tiu voĉ' afabla  
Ankoraŭ sonis tre agrabla.  
Nur en mateno songo kara  
Animon lacan silentigis,  
Sed ŝian penson ĝi ondigis  
Per revo eksterordinara :  
Nebula, muta enmigrinto,  
Brilanta per belec' netera,



Al ŝia kapo sin klininta,  
Kun tia amo plej sincera  
Kaj kun malĝojo ŝin rigardis, —  
Kompatis kvazaŭ ŝin, aŭ gardis.  
Ne estis li anĝel' ĉiela,  
Gardanto ŝia sankta, bela :  
Kroneto el de sun' radioj  
Ne kuŝis super bukloj liaj ;  
Kaj ne spirito de infero,  
Malvirta turmentit' terura, —  
Ho, ne! li estis bela, pura,  
Simila tute je vespero :  
Nek tago estis li, nek lumo,  
Nek nokto nigra, nek mallumo!...

### Parto dua.

I. « Ho patro! patro! min aŭskultu,  
Tamaron vian ne insultu!  
Mi ploras. Vidu mian ploron!...  
Ĝi forsekigas junan koron....  
Nenies estos mi edzino —  
Al miaj vi fianĉoj diru :  
Eterne restos mi knabino  
Kaj ili ĉiuj nun foriru.  
Post tempo, kiam, mortigita,  
Li estis jam enterigita,  
Per revoj min neforbateblaj  
Spirito ruza tumultigas ;  
Kaj sonĝoj tre nekompreneblaj  
En nokto min maltrankviligas ;  
Ne povas preĝi mi anime :  
Pens' pia estas malproksime,  
Kaj mi en vejnoj fajron sentas...  
Sekiĝas, velkas mia koro.  
Ho patro! io min turmentas....



Ho, cedu, patr', al mia ploro!  
En sanktan monaĥejon sendu  
Filinon vian senprudentan;  
Savinto tie min defendu,  
Akceptu mian koron pentan.  
Por mi forestas gajo luma....  
Nur sankta monaĥejo restas :  
Ĝi kaŝos min de viv' malluma,  
Por mi ĝi ĉerk' agrabla estas. »

II. Kaj monaĥejon tre malluman  
Kun parencaro ŝi enpaŝis,  
Kaj tie ĉi ŝi bruston junan  
Per nigra hara vesto kaŝis.  
Sed, kiel sub ŝtofaĵ' arĝenta,  
Sub vesto hara, plej humila,  
Frapadis koro maltrankvila  
En brusto per revaĵo tenta.  
Eĉ ĉe altaro plej brilanta  
En daŭro de solena kanto,  
Per kiu oni Dion laŭdis,  
Konatan ŝi parolon aŭdis.  
Sub ark' preĝeja duonluma  
Tre ofte, nur por ŝi vidata,  
Figuro glitis tre konata;  
En bonodor' facila fuma,  
Brilante kiel stelo, tien  
Li loge vokis ŝin... sed kien?

III. Jen monaĥejo en montaroj,  
De tuta mond' apartigita,  
Per vic' de poploj kaj ĉinaro<sup>1</sup>  
De ĉiuj flankoj ĉirkaŭita.  
Tra ili, post subiro suna,  
En ĉambr' briletis izolita

1. Ĉinaro estas tre ombra arbo, pleje amata de Kaŭkazanoj. *Trad*



Lampet' de monaĥino juna.  
Sub ombr' de belaj migdalujoj,  
Ĉe multaj krucoj plej maigajaj —  
Gardantoj mutaj de ĉerkujoj, —  
Kantadis ĥor' da birdoj gajaj;  
Sur ŝtonoj malvarmetaj fontoj  
Trafluis brue kaj saltante,  
Kaj, sub superpendantaj montoj  
En intermont' sin kunverŝante,  
Ruliĝis inter arbetoj,  
Per prujn' kovrita de floroj.

IV. En nord' montaro estis bela  
En bril' de ĉielruĝo hela; —  
Fumeto kiam bluiĝante  
Gajigas koron de gruzinoj,  
Kaj, orienten sin turnante,  
Al preĝo vokas muezinoj<sup>1</sup>;  
Kaj kiam laŭta sonorilo,  
De monaĥejo vekigilo,  
Tremadas en aer' matena  
En horo paca kaj solena;  
Gruzino kiam bela, juna  
Deklivas sin de kruta monto  
Kun longa kruĉ' al brua fonto, —  
Montaro en lumado suna  
Per tuta sia ĉeno bela  
Tre longe en altaĵ' ĉiela  
Viola kvazaŭ muro restis.  
Kaj en vespero ĝi sin vestis  
Per tuko lume-ruĝa, hela.  
Plej alta en montar' parenca —  
Kazbeko : en eterna neĝo  
En vest' arĝenta, kvazaŭ reĝo  
Ĝi staras forta kaj potenca.

1. Muezinoj estas servantoj en orientaj preĝejoj. *Trad.*



V. Sed, plena je revaĵo krima,  
Ne estis de Tamar'animo  
Al ravoj puraj atingebla.  
Por ŝi per ombr' nepenetrebla  
Nun mondo estis ĉirkaŭita,  
Egale ĉiam kaj per ĉio  
Ŝi estis multe turmentita :  
Matene per de sun' radio  
Kaj nokte per mallum' terura.  
Apenaŭ nokto superpendas,  
Tre ofte ŝi ĉe sanktfiguro  
En frenezeco sin etendas —  
Kaj ploras; kaj en nokt' silenta  
Migranto ia kun atento  
Aŭskultas, kiel ŝi ploregas,  
Kaj pensas li : « spirit' malpenta  
Punita en kavern' ĝemegas! » —  
Kaj li tre akran aŭdon streĉas,  
Ĉevalon pelas, savon serĉas.

VI. Tre ofte en revaĵ' tremante,  
Ĉe mem fenestro en silento  
Tamaro sidas meditante ;  
Ŝi malproksimon kun atento  
Rigardas longe kaj sopiras....  
Al ŝi do ia voĉo diras :  
« Li nepre venos! Songoj viaj  
Ne vane ja vin karesadis,  
Kaj li kun vortoj flamaj siaj  
Kaj kun rigardo plej brilanta  
Al vi ne vane aperadis. »  
Ŝi longe estas sopiranta,  
Pro kio — tute ne komprenas ;  
Ŝi Dion sanktan preĝi penas,  
Sed preĝas lin obstina koro ;  
De batalado lacigita,



Sur lito kuŝas ŝi kun ploro —  
Kusen' bruligas, sufokita  
Kaj timigita, ŝi eksaltas,  
Sin levas brusto tre rapide  
Kaj flamas ŝultroj, kaj ekhaltas  
Spirado ŝia, kaj, avide  
Serĉante brakojn plej pasiajn,  
Ŝi strange diras vortojn iaajn....

. . . . .

VII. Gruzujo tuta per kovriloj  
De nokto estas jam vestita.  
Demon', per amo forlogita,  
Rapidas gaje sur flugiloj  
Humilan sanktan monaĥejon.  
Sed ne kuraĝis li tuŝeti  
Tre longe pacan rifuĝejon.  
Kaj unu fojon eĉ forĵeti  
Li tute, ŝajne, preta estis  
Intencon de animo sia.  
Enpenso, jam tre longe restis  
Ĉe alta mur' spirit' malpia;  
Li vagas, kaj de paŝoj liaj  
Sen vento tremas eĉ folioj.  
Antaŭen li rigardon sendas :  
Fenestro estas lumigita, —  
Jam longe iun ŝi atendas.  
Kaj jen en valo izolita  
Eksonis de ĉinhar' <sup>1)</sup> tintado  
Kaj belaj sonoj de kantado;  
Kaj fluis tiuj sonoj ĉarmaj  
Mezure unu post alia,  
Simile je agrablaj larmoj;  
Kaj estis tiu kanto dia  
Tre delikata kaj tre bela, —

1. Ĉinharo estas muzika instrumento, simila je gitaro. *Trad.*



Ĝi kvazaŭ estis kunmetita  
Por tero peka en ĉielo.  
Ekvolis, eble, mem anĝelo  
Sinvidi kun amiko tera,  
Kaj al anim' de suferanto,  
Kun amo sankta kaj sincera,  
Ekkantis pri estinta, vera,  
Por per belega sia kanto  
Forigi lian suferadon?...  
Nun amon, ĝian sopiradon,  
Kaj ekscitiĝon, kaj malĝojon  
Demono nur unuan fojon  
Komprenis.... Li en maltrankvilo  
Forflugi volas, — sed flugilo  
Ne movas sin, ne ŝanceliĝas!  
Kaj, — kia mirindaj' senfina! —  
Sur vangoj ŝarĝa larm' ruliĝas....  
Ĉe tiu ĉambro monaĥina  
Ĝis nun ankoraŭ estas ŝtono,  
Trabruligita per plej varma,  
Je fajr' simila flama larmo,  
Per ŝarĝa larmo de Demono!...

VIII. Jen rifuĝejon li eniras,  
Por amo preta, li deziras  
Jam bonon fari, li komprenis,  
Ke nova viv' por li alvenis.  
Ne klara trem' de atendado,  
De necerteco muta timo,  
Malĝojo ama, sopirado, —  
Unue venis al animo  
Fiera, peka de Demonio;  
Ĝi estis antaŭdir' malbona....  
Eniras de neig' spirito  
Kaj vidas : antaŭ li kerubo,  
El sankta paradiz' sendito,



Gardant' de pekulino bela,  
En vest' facila, kiel nubo, —  
Li staras kun rideto hela,  
Kaj perflugilo blanka sia  
De malamiko ŝin ombrigis....  
Kaj jen radi' de lumo Dia  
Rigardon lian ekblindigis,  
Kaj ne saluton li afablan, —  
Riproĉon aŭdas malagraban :

IX. « Spirit' malvirta, maltrankvila,  
Vi kial tien ĉi eniris?  
En rifuĝejo plej humila  
Ĝis nun malbon' ankoraŭ spiris  
Neniam; via adoranto  
Forestas tie ĉi! Kun krimo,  
Kun tento lerta en animo,  
Malbonon sole dezirante,  
Ne tuŝu sanktan amon mian!  
Vin kiu vokis?

Respondante,  
Spirit' malica plej malpian  
Vizaĝon faris kaj ekridis;  
Ĵaluze brilis, kiel flamo,  
Rigardo lia, kaj revidis  
En si antaŭan li malamon.  
« Ŝi — mia! li ekkriis brue :  
Forlasu ŝin! ŝi estas mia!  
Aperis vi jam tro malfrue,  
Ho, sankta de ĉiel' gardanto, —  
Por mi kaj ŝi, sendito Dia,  
Vi nun ne estas jam juĝanto.  
Kaj ŝia koro, kaj beleco  
Sendube tute miaj estas;  
Kaj via virto, kaj sankteco  
Jam tute tie ĉi forestas;



Vi vane gardi ŝin intencas,  
Ĉar mi ŝin amas, mi potencas! »  
Kaj jen malgaje rigardinte  
Oferon de malpia tero,  
Kaj, per flugiloj eksvinginte,  
Anĝelo dronis en aero....

. . . . .

X. TAMARO. Ho, kiu estas vi? Danĝera  
Parolo via! Vi ĉiela  
Sendito estas, aŭ infera?  
Vi kion volas?

DEMONO. Vi plej bela!

TAMARO. Sed diru — do, vi estas kiu?...  
Respondu tuj....

DEMONO. Mi estas tiu,  
Je kies voĉo vi atentis  
En nokto nigra kaj trankvila,  
Malĝojon kies vi eksentis,  
Kaj kies penso plej facila  
Al via saĝo iam venis. —  
En songo kiun vi divenis;  
Mi — tiu kies eĉ rigardo  
Pli mortigema, ol ponardo,  
Esperon tutan pereigas,  
Apenaŭ hom' kun ĝi sin ligas;  
Neniu min kun am' alprenas  
Kaj ĉio viva min malbenas.  
Eterno, spac' — por mi nenio;  
Mi estas vip' de ŝklavoj miaj,  
Mi — reĝo de libera scio,  
Mi — malamiko de mem Dio,  
Kaj vidu : ĉe piedoj viaj  
Mi klinas min, mi, mi — teruro,  
Malbono, puno de naturo!  
Al vi mi nun en kortuŝeco



Alportis preĝon diligentan  
De amo kaj de amikeco,  
Pasion mian teran varman,  
Malĝojon teran plej turmentan,  
Unuan mian veran senton,  
Unuan ankaŭ mian larmon.

Kompatu — do pri mia sorto!  
Vi min returnus al ĉielo,  
Al bono nur per unu vorto;  
Per am' vestita, mi anĝelo  
Fariĝus ree, kaj ankoraŭ  
Pli bela estus, pli brilanta.  
Aŭskultu nur, mi petas kore, —  
Mi — via sklavo suferanta,  
Senfine forte vin amanta!  
Apenaŭ nur mi vin ekvidis,  
Subite en anim' jeridis,  
Malamis forton mi inferan,  
Kaj senmortecon, kaj potencon,  
En kiuj mi ne vidis sencon, —  
Kaj mi enviis ĝojon teran :  
Ne vivi, kiel vi, — ne povas,  
Mi tute, kaj mi eĉ ne provas  
De vi aparte vivi. Mia  
Sensanga, forta kor' malpia  
Eksentis jam sur sia fundo  
Radion de agrabla sento,  
Kaj ree en malnova vundo  
Sin movas de malĝoj' serpento....  
Sen vi — pro kio miaj fortoj?  
Potenco mia? Senmorteco?  
Ĝi estas nur bonsonaj vortoj,  
Preĝejo granda sen dieco!

TAMARO. Forlasu min, spirit' envia!  
Silentu, mi al vi ne kredas!....  
Ho ve!... Kreint' potenca mia!



Mi sentas : mi al li jam cedas ;  
Ne povas preĝi mi ; je morta  
Veneno estas plenigita  
Jam mia saĝo plej malforta !  
Kompatu, vi min pereigas ;  
Per morto estas ĉirkaŭita  
Parolo via... Kio igas,  
Ke vi min amu ? Ho, pro Dio,  
Al mi respondu, diru !...

DEMONO.

Kio ?

Ho ve ! mi mem ne scias kio ;  
Je vivo nova tute plena,  
Tuj mem de mia kap' malbena  
Kroneton pikan mi formetis,  
Pasintan tutan mi forjetis ;  
Kaj paradizon, kaj inferon  
Mi en okuloj viaj trovas !  
Al vi mi sentas amon veran,  
Ekami tiel vi ne povas :  
Per tuta forto, per potenco  
De revo kaj de pens' senmorta  
Mi amas. En de mond' komenco  
Jam en animo mia forta  
Figuro via ĉiam bela  
Fortike estis impresita,  
Kaj longe antaŭ mi, ĉarmita,  
Ĝi flugis en eter' ĉiela.  
Jam longe, maltrankviliĝante,  
Agrablan nomon mi atentis ;  
En paradizo eĉ estante,  
Mi ĉiam unu mankon sentis,  
Kun mi vin belan ne havante.  
Ho, se vi povus kompreniĝi,  
Sopiro kia kaj malbeno —  
En tuta viv' sen partopreno  
Suferi, ĝemi, turmentiĝi,



Kaj plezuriĝi, — sed por bono  
Jam ne atendi ian laŭdon,  
Kaj rekompenco — por malbono;  
Elporti ĉiam bataladon,  
Sed nek triumfi, nek paciĝi!  
Domaĝi ĉiam, ne volante,  
Kaj ĉion vidi, kaj sciigi,  
Kaj senti, kaj nenion timi,  
En tuta ter' nenion ami,  
Kaj peni ĉion nur malami,  
Kaj tutan mondon malestimi!...

Apenaŭ nur de Di' malbeno  
Al mi subite proksimiĝis, —  
Natura varma ĉirkaŭpreno  
Por mi eterne malvarmiĝis....  
Jen vidis mi ĉielarkaĵon,  
Brilantan klaran ornamaĵon  
De bonkonataj lumaj steloj,  
Vestitaj en kronetoj belaj;  
Sed ili tute ne rekonis  
Min en vestaĵo de infero!  
Kaj tute jam en malespero  
Al mi alveni mi admonis  
Kunfratojn, je mi mem similajn,  
Sed — ve! mi ankaŭ mem rekonis  
Nek vortojn de malbon' iliajn,  
Nek vizaĝegojn kun rigardoj  
Pli mortigemaj, ol ponardoj....  
Kaj, eksvinginte per flugiloj,  
Forflugis mi... sed kien? kial?  
Ne scias. — Min amikoj miaj  
Forjetis ĉiuj; mondo tuta  
Por mi fariĝis surda, muta,  
Kiel ĉiel' kun bonoj Diaj.  
Ŝipeto tiel difektita,  
Sen direktilo kaj sen velo,



Per ond' libera ekkaptita,  
Rapide naĝas, — sed cen celo;  
Tiele en mateno frua  
Fragment' de nuboj tondra brua,  
En ark' ĉiela nigriĝante,  
Nenie halti kuraĝante,  
Vidante celon eĉ nenie,  
Traflugas — kien kaj de kie  
Ĝi mem ne scias : — sola Dio  
Potenca scias nur pri tio!...

Sed mondon mi ne longe regis,  
Al pek' ne longe ĝin instruis,  
Kaj ĉion belan mallaŭdegis,  
Kaj ĉion noblan fordetrus;  
Mi kredon el homara koro  
Forigis tute sen laboro....  
En mondo sole malsaĝuloj  
Enuaj kaj hipokrituloj,  
Plej abomenaj kaj malpiaj,  
Kun kredo en animo restis....  
Sed... sed ĉu ili indaj estis  
Je zorgoj, je laboroj miaj?  
Kaj jen mi kaŝis min en montoj;  
Kaj flugis, kiel meteoro,  
Mi nokte super bruaj fontoj....  
Migranto kun kredema koro  
Kaj kun espero en animo,  
Trompita per fajret' proksima,  
Loĝejon trovi atendante  
Kaj kune kun ĉeval' falante,  
Pereis en profundegaĵo,  
Kaj ĝemis, — kaj post li kurbiĝis  
Postsigno sanga sur krutaĵo....  
Sed mi ne longe amuziĝis  
Per tiel krima malbonego.  
Tre ofte, polvon eklevinte,



En batalado kun ventego,  
Per fulmotondro min vestinte,  
Sur nuboj flugis mi facilaj,  
Volante inter elementoj  
Bruegaj, fortaj, malhumilaj,  
Animon savi de turmentoj  
Kaj de pensad' neevitebla, —  
Forgesi pri neforgesebla!  
Ĉu estas senco en mizeraj  
Laboroj homaj, en turmentoj,  
Malĝojoj, malfeliĉoj teraj  
De nunaj, de estontaj gentoj,  
Eĉ komparitaj kun minuto  
De mia suferado muta?  
Kaj homoj? Viv', labor' ilia?  
Ĉu estas senc' en ili ia?  
Ja ili pasis, ili pasos,  
Pri ili homoj pensi lasos!  
Espero estas : juĝ' severa ;  
Ĝi ĉiam pardonema restos!  
Sed mia malĝojad' netera  
En mi, kun mi eterne estos,  
Ĝi finon, kiel mi, ne havos,  
De ĝi en tomb' mi min ne savos!  
Jen al serpento ĝi similas,  
Jen kvazaŭ flamo hela brilas,  
Bruligas per bonega tento,  
Jen penson premas kvazaŭ ŝtono —  
Nedetruebla monumento  
De pereintaj jam esperoj,  
De revo pri pasinta bono,  
De sentoj, de pasioj teraj!

TAMARO. — Vi kiu estas diveninta  
Ne estas mi, sed seniĝinta  
Por ĉiam je trankvilo mia,  
Nevole al parolo via



Atentas mi kun ĝoj' sekreta,  
Amiko mia suferanta.

Sed se vi ruzi estas preta,  
Se trompon en anim' kaŝante...  
Ho, min kompatu!... Kia gloro!...

Por kio estas mia koro  
Al vi? Ĉu estas por ĉieloj  
Pli kara mi, ol ĉiuj belaj,  
Ne vidis kiujn vi? Ribelaj  
Ja manoj de mortemaj homoj  
Ilian liton virgan puran  
Ne ĉifis en iliaj domoj!

Ne! donu vi fatalan ĵuron....  
Eldiru, — vidu : mi sopiras,  
Vi vidas revojn miajn! Timon  
Agrablan, dolĉan vi enspiras  
Al mi nevole en animon...

Sed ĉion vi komprenis tute  
Kaj min kompatos sendispute!  
Ho, ĵuru, — ke jam malkonfesas  
Malbonon vi, kaj ke promesas...  
Ĉu jam en mond' ne estas eblaj  
Promesoj, ĵuroj nerompeblaj?...

DEMONO. — Mi ĵuras je unua horo  
De mond', je ĝia horo lasta,  
Je krimo ĵuras malhonora  
Kaj je triumf' de vero ĉasta;  
Mi ĵuras je turment' de falo,  
De venko je revado pala;  
Mi ĵuras je kun vi sinvido  
Kaj je disiĝo atendata;  
De spiritaro je kunsido,  
Je ĝia sorto malamata,  
Je fratoj subpotencaj miaj,  
Je glavoj de anĝeloj sanktaj,  
Belegaj, fortaj, senpasiaj,



Senfine min malestimantaj,  
Kaj je ĉielo, je infero,  
Je vi kaj je sankteco tera;  
Je lasta ĵuras horo mia  
Kaj je unua larmo via;  
Je spir' de via buŝo bela,  
De silka bukl' je ondo hela;  
Je amo ĵuras mia tera  
Kaj je feliĉo, je sufero, —  
Malnovan venĝon malkonfesas —  
Mi tute, malkonfesas ankaŭ  
Fierajn pensojn, kaj promesas,  
Ke nun jam de nenia flanko  
Mi per venen' de flato bela  
Al iu ektumultos koron.  
Mi tute ŝanĝos mian moron,  
Paciĝos mi kun Di' ĉiela,  
Ĉar volas mi al li jam cedi;  
Mi volas preĝi, senti amon,  
Mi volas ankaŭ bonon kredi,  
Mi verŝos mian pentan larmon,  
Kaj ĝi tuj mem de frunto mia  
Je vi jam inda, mia bela,  
Forviŝos signojn de ĉiela  
Sanktega fajro, — mond' malpia  
Jam flores en nescio sia  
Sen mi, trankvile kaj sen bruo!  
Ho, kredu : mi ĝis nun unua  
Komprenis vin, kaj vin elektis  
Por mi sanktejon, kaj potencon  
Mi ĉe piedoj viaj metis;  
Min amo via kiel dono  
Altiras, — kaj mi eternecon  
Al vi proponas por momento, —  
En amo, kiel en malbono,  
Tre granda estas mia sento



Kaj ne ŝanĝema, — ho, Tamaro!  
Al mi vi kredu, mia kara.  
Mi, fil' libera de etero,  
Vin, Dian kreitaĵon belan,  
Forprenos de malbona tero  
Kun mi en landon superstelan,  
Kaj estos vi de mond' reĝino,  
Unua mia amikino;  
Sen partopreno, sen bedaŭro  
Rigardos vivon vi sur tero,  
Forestas kie longedaŭra  
Beleco kaj feliĉo vera,  
Alestas kie sole krimoj  
Kaj ekzekutoj, en animoj  
De ĉiuj kie — nur pasioj  
Tre sensignifaj, tre malpiaj;  
Ne povas kie oni ami  
Sen granda abomena timo,  
Aŭ malestimi kaj malami  
Per tutaj fortoj de animo.  
Ĉu vi ne scias, mia bela,  
Signifas kion am' minuta  
De homoj? Ondo nur ribela  
De sango de naturo bruta!  
Sed tagoj kuras, — ĉio pasas  
Kaj homoj baldaŭ ĝin forlasas.  
Ĉu homo povas ĉe disiĝo  
Fortika resti? Ĉu li ŝparos  
Sin de enuo, de laciĝo?  
Ĉu longe ankaŭ kontraŭstaros  
Li al forlogo de beleco,  
Aŭ al revad' de arbitreco?  
Ne, mia kara amikino,  
Eksciu, ke ne estas sorto  
Al vi, simile al sklavino  
De malĝentila tera forto,



Silente velki inter teraj  
Malvarmaj kaj malgrandanimaj  
Amikoj ŝajnaj kaj malveraj,  
Kaj en senfinaj, grandaj timoj,  
En senfrukteco de esperoj  
Kaj en laboroj ŝargaj viaj!  
Post mur' de sankta monaĥejo  
Ne estingiĝos sen pasioj  
Vi inter preĝoj en preĝejo.  
De tuta mondo sin kaŝante,  
Neniam homojn eĉ vidante,  
En malproksim' de viva ĉio,  
De homoj kaj de sankta Dio.  
Ho, ne! plej bela kreitaĵo,  
Por vi alia estas sorto :  
Alia granda profundaĵo,  
De ravoj, kaj turmento forta  
Atendas vin! Forlasu mondon  
Mizeran vi al ĝia sorto :  
Anstataŭ ĝi grandegan rondon  
Da multaj kaj fieraj scioj  
Al vi, plej kara, mi proponos.  
Amason da spiritoj miaj  
Al vi, pro servo, tuj mi donos;  
Sklavinojn sorĉaju kaj facilajn,  
Plej obeemajn kaj humilajn  
Al vi mi donos, mia bela ;  
Forŝiros mi kroneton oran  
Por vi de orienta stelo,  
Mi prenos noktan roson floran,  
Kaj ĝin per tiu roso pura  
Mi superŝutos ; per purpura  
Radoi bela de subiro  
Envolvos mi talion vian  
Belegan, luksan kaj gracian ;  
Per bonodora, pura spiro



Aeron tutan mi plenigos!  
Eterne per ludado mira  
Mi aŭdon vian amuzigos;  
El or', turkiso kaj safiro  
Konstruos mi palacon karan;  
Mi min mallevos fundon maran  
Post nubon flugos mi humile,  
Al vi mi donos ĉion teran, —  
Nur amu min!...

XI. Kaj jen facile

Kaj dolĉe kisis li mizeran  
Oferon sian; per parolo,  
Da logo sorĉa plenigita,  
Batalis li kun ŝia volo,  
Kun ŝia saĝo ŝancelita,  
Potenca de Demon' rigardo  
Bruligis ŝin; en nokt' sensona,  
Malluma, ĝi brilegis forta,  
Neforbatebla, kiel ponardo.  
Triumfis, ve, spirit' malbona!  
De lia kis' veneno morta  
Aperis tuj en koro ŝia...  
Turmenta kaj terura krio  
Silenton noktan ekondigis.  
En si ĝi ĉion tuj kunigis:  
Kaj amon flaman, kaj suferon,  
Riproĉon kun petego lasta,  
Kaj adiaŭon senesperan  
Kun vivo juna, vivo ĉasta....  
. . . . .

XII. En tiu nokta temp' gardanto,  
Ĉirkaŭirante muron altan,  
Tabulon feran ekbatante, —  
Malrapidigis tuj senhaltan  
Ĉirkaŭ iradon: li atingis



Ĉambreton ŝian .. Kun esprimo  
De konfuziĝo en animo  
Subite manon li haltigis  
Kaj en tabulon ne frapadis.  
Jen tra ĉirkaŭa li silento  
Subite ŝajne klare aŭdis,  
Ke sonis kiso tre konsenta,  
Malforta ĝem', minuta krio.  
Kaj dubo peka kaj malpia  
Al li aperis en animo...  
Sed poste silentiĝis ĉio,  
Kaj jen ankoraŭ post momento  
Alflugis nur el malproksimo  
Per blovo de facila vento  
Murmuro dolĉa de folioj,  
Kaj en mallumaj bordoj siaj  
Rivero bruis en silento.  
Kanonon sanktan de piulo  
En timo legas maljunulo,  
Por de diabla forta tento  
Forigi pekan penson sian;  
Por fingroj benas li tremantaj  
Ekscitiĝantan bruston pian,  
Kaj jen per paŝoj rapidantaj  
Daŭrigas plu iradon sian....

. . . . .

XIII. En ĉerko kuŝis ŝi simila  
Je mem anĝelo de ĉielo;  
Pli blanka, pura, ol kovrilo,  
Konservis sin koloro hela  
De ŝia frunto juna, bela,  
Fermitaj okulharoj estas...  
Sed, Dio! ĉu ne dirus ĉiu,  
Ke juna belulino tiu  
En ŝia ĉerko nur dormetas,



Kaj kison varman nur atendas,  
Aŭ tagon? Sed radio suna  
Senfrukte tute sin etendas  
Sur frunto de knabino juna;  
Kaj vane en malĝoj' sensenca  
Nun kisis buŝo ŝin parenca. —  
Ne, ne, — neniŭ estas forta  
Batali kun kruela morto!

XIV. Neniŭ eĉ en grava festo  
Aŭkoraŭ estis tiel kara  
Kaj tiel bela, riĉa vesto  
De formortinta nun Tamaro.  
Floretoj, laŭ antikva moro,  
Ornamas ŝin, — agrabla, forta  
De ili fluas bonodoro,  
Sed igas ilin mano morta  
Adiaŭ diri jam al mondo.  
Neniŭ en vizaĝo ŝia  
Parolis, ke en brua ondo  
De ravo flama kaj pasia  
Ŝi mortis. Estis plenigita  
Vizaĝo ŝia je marmora  
Beleco, tute senigita  
Je saĝo, je esprimo kora,  
Sekreta, kiel muta morto,  
Aŭ kiel mem severa sorto.  
Rideto stranga malvarmiĝis  
Sur ŝia bela buŝ' silenta;  
Pri malĝojad' de ĝi sciiĝis  
Okulo sperta kaj atenta.  
En ĝi vidiĝis malestimo  
De horo forflorinta, bona,  
De lasta senca pens' esprimo,  
Al tero — adiaŭ' sensona.  
Rebrilo vana de pasinta,



Ankoraŭ estis ŝi pli morta,  
Pli senespera, pli malforta,  
Ol mem rigard' estingiĝinta.  
Tiele en vespera horo,  
Fluidiĝinte kiam tute,  
Jam kaŝas sin en maro ora  
Kaleŝo taga, — tuj minute  
Kaŭkazaj neĝoj, konservante  
Radion ruĝan kaj brilante,  
Lumiĝas nur sur horizonto  
Sed jam al tiu lum' malĝoja  
Ne iros en dezert' renkonte  
Rebrilo, kaj nenies vojo  
Neniam estos lumigita  
De ĝia supro glaciita!...

XV. Parencoj ĉiuj kaj najbaroj  
Kunvenis por malgaja vojo.  
Ŝirante siajn grizajn harojn,  
Batante bruston en malĝoja,  
Gudalo princ' en lasta fojo  
Jam sidas sur ĉevalo brava, —  
Kaj ĉiuj rajdas. Longa vojo  
Por ili estas Inter ava  
Ostaro estas elfosita  
Por ŝi rifuĝo plej trankvila.  
Prapatr' Gudala, priglorita  
Rabisto brava malhumila,  
Malsano kiam lin kunligis  
Kaj kiam venis penta horo,  
En profundaĵ' de sia koro  
Preĝejon fari sin ŝuldigis  
Sur supro de montar' granita,  
Sur kiu estis nur aŭdita  
Kantado de neĝvent' terura  
Kaj kie flugas nur vulturo. —



Kaj baldaŭ en neĝar' Kazbeka  
Preĝejon vento ĉirkaŭblovis,  
Kaj ostoj de rabisto peka  
Por si trankvilon tie trovis;  
Kaj alta mont' aliformiĝis,  
Sur ĝi aperis nun tombejo :  
Postmorta kvazaŭ nun loĝejo  
Al mem ĉielo proksimiĝis;  
Ĝin malproksime de okuloj  
Ne tuŝos kvazaŭ vivo tera...  
Sed vane ! Songas malvivuloj  
Nek ĝojon de feliĉo vera,  
Nek malgajecon de pasinta,  
Jam por eterne formortinta

XVI. En spaco de etero blua  
Traflugis unu el anĝeloj  
Sanktegaj surflugiloj helaj;  
Animon li de mondo brua  
En brakoj portis al ĉieloj;  
Per dolĉa vorto de espero  
Li ĝin de dubo ŝarĝa savas,  
Kaj signon kriman de sufero  
Per larmoj li de ĝi forlavas.  
Al ili estis jam aŭdita  
El paradizo sankta kanto —  
Subite, vojon trahakanta,  
Sin levis el infer' spirito.  
Potenca kiel vent', severe  
Li brilis, kvazaŭ fulm' radia,  
Kaj arogante, kaj fiere  
Ekkriis li : « ŝi estas mia ! »  
Kun tim', per preĝo defendata,  
Alpremis sin al brusto ŝpara  
Animo peka de Tamaro.  
Nun sorto estis decidata



De estonteco : li denove  
Nun staris antaŭ ŝi senmove,  
Sed, ho potenco sankta Dio!  
Kun li fariĝis stranga io :  
Rigardo lia estis plena  
Da malboneco, da esprimo  
De malfavor', de malestimo,  
Kaj de malpaco al veneno ;  
Kaj de vizaĝo senmovema  
Malvarmo blovis mortigema

« For, malaperu, ho malpia  
Spirito de malluma dubo! »

Respondis lin sendito Dia,  
Vestinte sin per blanka nubo :  
« Sufiĉe vi jam triumfadis  
Kaj ŝin sufiĉe posedadis ;  
Sed hor' de juĝo nun alvenis,  
Ekprovon ŝarĝan ŝi eltenis,  
Kaj bona estas volo Dia!  
Forpasis tagoj de sufero,  
Jam de animo bela ŝia  
Nun kun kaduka vest' de tero  
Forfalis ĉenoj de malbono,  
Ni ŝin, — eksciu, ho Demonio, —  
Atendis longe en ĉielo!  
Ja vivo de animo ŝia  
Sur peka tero estis tia,  
Ke ĝi prezentis nur momenton  
De suferad' neelportebla,  
De granda ĝoj' neatingebla  
Kaj de turmenta kora sento ;  
El plej bonega ĝi etero  
De Dio estis elteksita,  
Ĝi estis tute ne por tero,  
Kaj tero ne por ĝi kreita!  
Ŝi dubojn siajn elaĉetis



Per kosto granda kaj kruela...  
Ŝi amis kore, sin turmentis, —  
Kaj nun atendas ŝin ĉielo ! »  
Kaj ekrigardis lin anĝelo  
Severe per okuloj brilaj,  
Kaj, eksvinginte per flugiloj,  
Fordronis en bluaĵ' ĉiela.  
Demono forvenkita estis....  
Revaĵojn siajn li, fieraj,  
Malbenis, kaj denove restis  
Li sola sur enua tero  
Sen am', sen kredo, sen espero!...  
Ĝis nun ankoraŭ en montaro  
Kaŭkaza, sur dekliva klino,  
En valo bela de Kajŝaro  
Restaĵoj estas de ruino.  
Pri ĝiaj detruitaj turoj  
Ekzistas inter kaŭkazanoj  
Rakontoj multaj kaj teruraj,  
Amataj forte de infanoj....  
Jen inter arboj monumento,  
Fantomo kvazaŭ, en silento  
Nigriĝas ĉiam en nebuloj.  
Pri tagoj ĝi rakontas sorĉaj;  
Malsupre montras sin auloj<sup>1</sup>,  
Kaj tero floras kaj verdiĝas,  
De ĉie flugas sonoj voĉaj, —  
Rivero brilas kaj ruliĝas,  
De alta monto ekfalante;  
El malproksimo, sonorante,  
Trairas granda karavano.  
Naturo — belulin', ŝercante,  
Sen zorg', simile je infano,  
Amuzas sin per vivo juna,

1. Aulo — estas malgranda monta vilaĝo. *Trad.*



Kaj per printempo, kaj per suno.

Sed nun kastelo, jam fininta

Antikvan longan servon sian,

Kiel aĝulo, transvivinta

Amikojn, karan familion,

Malgaje staras, sen espero.

En ĝi loĝantoj nevideblaj

Atendas nokton nur : libero

Kaj fest' por ili estas eblaj

Nur tiam, kiam lun' subiras!

Kaj ili zumas, kaj disiras,

Disflugas kun diversa krio.

Jen araneo en sekreto

Alpaŝis al ŝpinad' de reto;

Jen de lacertoj familio

Petolas gaje sur tegmento,

Kaj singardema jen serpento

Elrampas el malluma truo

Sur platon de peron', kaj volvas

Sin ringe sen nenia bruo,

Jen ree lerte sin disvolvas,

Jen al bastono ĝi similas

Kaj kuŝas, kaj tre hele brilas,

Simila kvazaŭ glavo ŝtala,

Forlasis kiun mortigita

Heroo ia en batalo

En tempo longe forgesita....

— Sovaga estas ĉio, ĉie.

Postsignoj iaj de pasinta

Vidataj estas nun nenie, —

Ĉar ilin estis balainta

Man' de eterno senpartia,

Kaj memorigos jam nenio

Pri glora nomo de Gudalo

Kaj pri filino kara lia!

Sed sur plej alta monta valo,



Sur kiu estis enfosita  
Ostar' ilia, konservita  
Preĝejo inter nuboj staras :  
Ĝis nun ĝin sankta Dio ŝparas ;  
En gardo ĉe pordegoj ĝiaj  
Vidiĝas vico da granitoj,  
Per neĝ' eterna priŝutitaj :  
Sur brust' ilia el glacioj  
Tavol' eterna hele brilas  
Kaj tute al kiras' similas,  
Grandegoj dormaj da neĝaroj  
Sur suproj montaj sin etendas,  
Kaj, sulkiĝinte, ĉie pendas  
Frostitaj kvazaŭ falakvaroj.  
Iradas tie vent' patrole,  
Forblovas polvon ĝi memvole  
De grizaj antikvegaj muroj  
Kaj de ruinaj altaj turoj —  
Jen kantas ĝi senfinajn kantojn,  
Jen laŭte vokas gardstarantojn.  
Aŭdinte pri preĝejo mira  
En tiu ĉi sovaĝa lando,  
Al ĝi nur nuboj de suriro  
Rapidas en amaso granda ;  
Kaj al plataro tomba tiu  
Neniu jam de homoj iras  
Por plori tie, kaj neniu  
Nun tie ĝemas kaj sopiras !  
Ŝtoneg' malluma de Kazbeko  
Gardadas nur akiron sian,  
Kaj plendo de homaro peka  
Ne tuŝos sonĝon jam ilian.